МЫҢ ЖАСАҒАН ШАҺАРДЫҢ ШАМШЫРАҒЫ

Almaty AQSHAMY

Газет 1988 жылдың 1 шілдесінен бастап шығады | №20 (6582) 4 наурыз, сейсенбі, 2025 жыл. | www.aqshamnews.kz

12+

САРАПТАМА

Сауда соғысы:

ГЕОСАЯСИ ТЕКЕТІРЕС

Қытай жеке бизнесті барынша қолдамақ

2

БІРІККЕН ҰЛТТАР ҰЙЫМЫ – 80

ЖАҺАНДЫҚ ҮМІТ ҮЙІ

Қазақстанның БҰҰ-ға мүше болғанына 33 жыл толды

Биыл БҰҰ-ның 80 жылдық мерейтойы әлем бойынша атап өтілуде. Ал 2 наурызда Қазақстанның БҰҰ-ға мүше болғанына 33 жыл толды. Осыған орай кеше, Алматыда «Бейбітшілік пен жасампаздық жолындағы ынтымақтастық: Қазақстанның БҰҰ-ның құрамына кіруінің 33 жылдығы және БҰҰ-ның 80 жылдығы» атты ғылыми-практикалық конференция өтті.

ҚР Сыртқы істер министрлігі мен БҰҰ-ның Қазақстан Республикасындағы Тұрақты өкілдігі ұйымдастырған халықаралық басқосуды БҰҰ-ның Қазақстандағы жаһандық коммуникациялар Департаментінің өкілі Властимил Самек жүргізді. Ол БҰҰ-ның 80 жылдық мерейтойымен қатар Қазақстанның ұйымға мүше атануының 33 жылдығымен құттықтады. Әрі Қазақстанның әлемдік қауіпсіздік пен бейбітшілікке үлесі орасан зор екенін атап өтті. Жиынға еліміздің бұрынғы Сыртқы істер министрі, БҰҰ жанындағы Қазақстанның алғашқы Тұрақты өкілі Ақмарал Арыстанбекова және Қазақстанның Алматы қаласындағы СІМ өкілі Жәнібек Абдрашов қатысты. Бұдан бөлек, шетелдік беделді дипломаттар мен халықаралық ұйым басшылары қатысып, сөз сөйледі.

3

Коллажды жасаған Нұрбосын ӨРІСҰЛЫ.

КИБЕРҚАУІПСІЗДІК

«ОҢАЙ АҚША БОЛМАЙДЫ»

Интернет-алаяқтардан сақ болыңыз...

Алматыда интернет-алаяқтық дерегі бойынша өткен жылы 2000-нан астам қылмыстық іс тіркеліп, оның 800-ге жуығы, яғни 35–40%-ы ашылған. Ал биыл жаңа жыл басталғалы екі айдың ішінде 400-ден аса интернет-алаяқтық тіркелген.

Интернет өміріміздің ажырамас бөлігіне айналғалы қарапайым хат алмасудан бастап, банк төлемдері, сауда-саттық, т.с.с. барлығы онлайн-қызметке көшті. Заманның талабы, әрине. Бірақ алаяқтар бұл қызметті өз пайдасына асырып, адамдарды сан соқтырып кетудің түрлі айласын ойлап табуда.

ҚОҢЫРАУДАН ҚҰТЫЛА АЛМАЙ ЖҮР

Алматылық Азамат (есімі өзгертілді) әлеуметтік желідегі «Каспий Профит» деген жарнаманы көзі шалып қалады. Жарнамада «тәулігіне 50 000 теңге табыс табудың оңай жолы» көрсетілген еді. «Елдің бәрі интернет арқылы қосымша табыс тауып жүр екен. Мен де көрейінші...» деп қызығып, жарнаманың төменгі жағындағы «Подробнее» батырмасын басып, аты-жөнін, байланыс нөмірін қалдырады.

8

KAZHYDROMET.KZ

Алматы қаласы бойынша ауа райы болжамы

4.03.2025

Түнде: **-6-8 °С** Көшпелі бұлтты, кей уақытта қар, тұман, жолдарда көктайғақ.

Күндіз: **0,+2 °С** Көшпелі бұлтты, жауын-шашынсыз. Кей уақытта тұман, жолдарда көктайғақ.

5.03.2025

Түнде: **-7-9 °С** Көшпелі бұлтты, жауын-шашынсыз. Кей уақытта тұман, жолдарда көктайғақ.

Күндіз: **+1+3 °С** Көшпелі бұлтты, жауын-шашынсыз.

6.03.2025

Түнде: **-3-5 °С** Көшпелі бұлтты, жауын-шашынсыз.

Күндіз: **+7+9 °С** Көшпелі бұлтты, жауын-шашынсыз.

www.aqshamnews.kz

9 772223 237006

Сауда соғысы:

ГЕОСАЯСИ ТЕКЕТІРЕС

Қытай жеке бизнесті барынша қолдамақ

2025 жыл әлемдік саясаттағы маңызды кезеңнің бастауы. Жаңа кезеңнің басталуына Дональд Трамптың АҚШ тізгінін ұстауы түрткі болды. Ол билікке келісімен, ағылшын ғалымы Томас Гоббстың «бәрінің бәріне қарсы соғысы» заманы келгенге ұқсайды. «Мемлекет» осы соғысты реттеу үшін адамдардың арасында «қоғамдық келісім» арқылы пайда болды дейді ғалым. Қазір де тура сондай жағдай. БҰҰ жаһандық хаосты реттеуге қауқарсыз. Трамп бәрімен араздасып жатқанда Қытай геосаяси текетіреске кіріспей, ішкі әлеуетін күшейтпек.

(Дереккөз: Reuters.com).

Қытайды қандай сынақ күтіп тұр?

2025 жылы 17 ақпанда Бейжіңде маңызды сирек кездесу өтті. Елдің ішкі саяси ерекшелігіне байланысты кездесу жайлы ақпарат ашық тарамады. Соған қарамастан, онда кімнің қатысқаны туралы мәлімет белгілі. ҚХР Төрағасы Си Цзиньпин қытайлық ірі бизнес басшыларымен кездесті. Қытайдың саяси, мемлекеттік идеологиясы – «коммунизм». Сондықтан партия мен жеке сектор арасындағы қарым-қатынас күрделі. Билік пен бизнес сирек кездесу өткізеді.

Бұған дейінгі кездесу 2018 жылы өткен еді. Ол кездесуді ұйымдастырудағы мақсат АҚШ-тың сауда соғысына қарсы билік пен бизнестің әлеуетін жұмылдыру болатын. Сол сынақтан қытайлық бизнес сүрінбей өтті. Тіпті, күшейіп бәсекеге қабілетті бола түсті. Қазір де Қытайды осындай сынақ күтіп тұр. Бірақ қазір сауда соғысы алдыңғы текетірестен де жойқын болмақ.

Қытай Трамптың алғашқы президенттік мерзімінде ашық текетіреске түспеді. Шабуылға емес қорғанысқа мән берді. Себебі, әлемдік державаға қарсы ашық қарсы тұра алмайтынын біледі. Сондықтан осындай тактика ұстанды. Қазір де Қытайдың технологиялық жетістігіне қарамастан, ішкі әлеуметтік-экономикалық мәселелер бар. Ішкі мәселелерді ретке келтірмей ашық текетіреске түспейтіні анық.

Бұл жолы да Трамптың әкімшілігі жүргізіп жатқан агрессивті сыртқы саясатқа шабуылмен емес, қорғаныс арқылы жауап беруі мүмкін. Әлемдегі геосаяси текетіреске де кіріспейді. Бейтарап сыртқы саясат ұстанып, халықаралық құқықтардың сақталуын талап ете бермек. Бейжің ЖИ саласын құқықтық реттеу керегін мәлімдеп, Еуроодақтың позициясын қолдады. АҚШ-тың ұстанып отырған импортқа үстеме салық саясатын ЕО секілді айыптап отыр. Кейбір сарапшылар бұл қадамдар ЕО – Қытай арасын жақындата түсуі мүмкін екенін болжауда. Украина мен Ресей арасындағы қақтығысты келіссөз арқылы екі тараптың қатысуымен реттеу керегін мәлімдеді. Мұндай позиция арқылы Брюссельмен де, Мәскеумен де қарым-қатынасты жақсарта түспек.

Сыртқы саясатта бейтараптық ұстанса, ішкі саясатта бизнеспен байланысты жақсартуда. Ойымызды билік пен бизнес арасындағы соңғы кездесу дәлелдеп отыр.

Билік пен бизнес арасында жылымық байқалады

Дүйсенбіде өткен кездесуге ҚХР Төрағасы Си Цзиньпин бастаған бір топ партиялық шенеуніктер мен ірі бизнес басшылары қатысты. Кездесу билік пен бизнес арасындағы жылымықтың белгісі. 2018 жылғы кездесу екі тарап арасын біраз жақындата түскен. Алайда, Трамп сайлауда жеңіліп, сауда соғысы аяқталды. Бұдан кейін билік бизнеспен байланысты үзе бастады. Тіпті, оны өз ырқына көндіруге тырысты. Мысал ретінде ірі бизнесмен, Alibaba Group-тың незігін қалаушы Джек Ма мен билік арасындағы байланыстың нашарлауын айтуға болады.

2020 жылы Бейжің Джек Маға қарсы қысымды күшейтті. Саяси қысымға төтеп бере алмай бизнесмен шетел асып, Токиоға тұрақтады. Сол жылы желтоқсанда антимонополиялық орган Alibaba-ға қарсы тергеу бастады. Міне, содан бері Джек Ма әлеуметтік желі мен қоғамдық ортада көрінбей кетті. Бірақ биыл Си Цзиньпинмен кездесуге қатысты. Бұл билік пен бизнесмен арасындағы кикілжіңнің аяқталғанын білдіреді. Батыстық басылымдар Қытайдың Төрағасы мен Джек Маның қол алысқан суретін таратты.

Кездесуге Джек Мадан басқа Huawei компаниясының негізін салушы Жен Шенфей, BYD басшысы Ван Чуанфу, сондай-ақ Tencent, DeepSeek басшылары қатысты. Онда Си Цзиньпин жеке секторға барынша қолдау көрсетілмек екенін мәлімдеді. Қытай билігі мұндай қадамға не үшін барды?

Себебі, АҚШ-тың технологиялық алыптарына қарсы күресте ірі бизнестің көмегінсіз жеңіске жету мүмкін емес екенін билік түсініп отыр. Бәсекелестікте Қытайдың жеңіске жету мүмкіндігі бар. Алайда, билік Дэн Сяопиннің жолын жалғастыра ала ма? Мұны уақыт көрсетеді.

Пердехан ШӘМШИЕВ, сарапшы.

ГЕОСАЯСАТ

«ҰЖЫМДЫҚ БАТЫС» МИССИЯСЫ

Еуропалық елдер басшылары халықаралық қауіпсіздік мәселелерін талқылауға жиналды

Ақ үйдегі В.Зеленский мен Д.Трамптың сәтсіз кездесуі соғыс жақында аяқталады деген сенімге селкеу түсірді. Әлем В.Зеленскийдің АҚШ-қа сапарынан жаһан жұрты маңызды мәлімдемелерден бөлек, нақты шешім күткен. Украина президенті В.Зеленский ресми сапарын шорт кесіп, Британ империясының мұрагері саналатын Англияға табан тіреді.

Қазірге бізге белгілісі – Америка Құрама Штаттарында биліктің бағыты толықтай өзгеріп, саяси шешім қабылдауда әсіреоңшыл, ұлтшыл бағыттағы саяси арнаға ауысқан. Тек президент Д.Трамп қана емес, вице-президент Д.Венстің де саяси таным жүйесі XX ғасыр басындағы Еуропадағы ұлтшылдық бағытқа ұқсас сарында дамуда. Мақаламызда Украинада бейбітшілікті қайта қалпына келтіруде Еуропа елдерінің бірлігі мен болашаққа көзқарасының қаншалықты үйлесімді екенін талдап көрелік.

- **В.Зеленскийдің Ақ Үйдегі келіссөзінің күтпеген нәтижемен аяқталуы Украинаны «алыптар арасында жалғыз» қалғанындай әсер қалдырып еді. Оның тұманды альбионға сапары, Украинаның қауіпсіздігі – Еуропа қауіпсіздігінің құрамдас бөлігі екенін көрсетті.**
- **2016 жылғы Брексит соңғы жылдары ЕО аймағында популистік саясаткерлердің артқанын, Еуропа идеясының дағдарысын көрсеткен еді. Украинада бейбітшілікті қайта қалпына келтіру мақсаты Еуропа елдерін біріктіруде.**
- **Саммит қорытындысы бойынша, Франция мен Англия елдері Украинамен бірлесіп, келесі аптада «бейбітшілік жоспарын» Д.Трампқа ұсынатын болады.**
- **Украинаға беріліп келген, АҚШ әскери қолдауын енді Франция және Англия елдері толықтыратын болады.**
- **Еуропада 84 000 АҚШ әскері НАТО аясында жұмыс жасауда.**

НАТО тұтас аймақ қауіпсіздігін қамтамасыз ете ала ма?

Жексенбі күні Лондонда өткен арнайы саммитке жиналған еуропалық көшбасшылар мен Канада премьер-министрі Д.Трюдо қалай болғанда да Америка Құрама Штаттарымен конструктивті байланысты қайта қалпына келтіру маңызды екеніне баса тоқталды. Ал Украинаның территориялық тұтастығы мен қауіпсіздігінің бекем болуына Англия мен Франция бірлесіп, тұтас Еуропа елдерін бірігуге шақырды. Әдетте, соңғы отыз жылда халықаралық саясатта «ұжымдық Батыс» деп НАТО елдері мүшелеріне қаратып, көптеген маңызды мәселелерде Америка мен Еуропа елдерінің ұстанымы бірге қаралатын. Лондонда өткен саммит трансатлантикалық сипатта өтуден гөрі, Еуропа қауіпсіздігінің болашағын анықтайтын жиын болды.

Еуропалық саясаткерлердің Мюнхен қауіпсіздік конференциясынан кейін Парижде, В.Зеленскийдің Вашингтонға сапарынан кейін Лондонда саммит өткізіп, Еуропа қауіпсіздігінің болашағына алаңдауы – біздіңше, НАТО-ның Еуропалық біртұтастықты қамтамасыз етудегі ықпалының әлсірегенін көрсетеді. В.Зеленский сұхбаттарында үнемі «Украина қауіпсіздігі – Еуропа қауіпсіздігі» деген нарратив аясында пікірін ашық білдіруі де АҚШ пен Еуропаның қауіпсіздік бойынша құндылықтарының бөлек екендігін көрсетеді. Украинада бейбітшілікті қалпына келтіруде АҚШ-тың ұстанымының күрт өзгеруі негізгі шепке Еуропа елдерінің шығуына мәжбүрлеуде. Себебі, соғыс нақты Еуропа құрлығында өтуде.

Еуропалық Одақ елдеріне қауіп қайдан?

Украина мен Ресей арасындағы 2014 жылы басталған саяси байланыстың күрделенуінде Еуропа елдері бейтарап қарап келген жоқ. Тіпті, белгілі 2015 жылғы Нормандия келісімі мен кейінгі Минск келісімдерінің жүзеге асуында Германия мен Франция белсенді рөл атқарған еді. Расында да, Еуропалық Одақ елдері Грузияны, Украинаны, Молдованы және Балтық теңізі бойындағы елдерді Ресеймен қауіпсіздік балансын сақтауда басты «қақпа» ретінде қарастырады. Сондықтан бұл жолғы кез келген келісімді Украинаға Батыс тарапынан қауіпсіздік кепілдігін берумен аяқтауға деген ұмтылыс байқалады. Лондонда өткен саммиттің басты қорытындысы ретінде Еуропа елдерінің бірыңғай шешімі алғаш рет Украинаға әскер жіберу бойынша келіссөздердің басталуы болды. Екіншіден, Ресейге қарсы жаңа экономикалық санкциялар пакеті дайындалмақ. Лондон саммитінің ізін ала, бейсенбі күні Брюссельде Еуропалық комиссия 2025 жылға арналған қауіпсіздік саласындағы нақты бағдарламаны жариялайды. Аталмыш бағдарламада Еуропалық комиссияның Украинаға қатысты ұстанымы нақты көрсетіледі.

Дипломатия неліктен әлсіздік танытуда?

XX ғасырдың II жартысынан бастап белсенділігін арттырған көпжақты дипломатия XXI ғасырдағы саяси мәселелерді шешуде әлсіздік танытып отыр. Таяу Шығыстағы соңғы нүктесі қойылмаған дағдарыстар, Қиыр Шығыстағы қауіпсіздік дилеммасы және Украина төңірегіндегі геосаяси қақтығыстар көпжақты дипломатияның символы болған халықаралық ұйымдардың ықпалының жоқтығын айқын көрсетіп отыр. Өкінішке қарай, БҰҰ, ЕҚЫҰ және басқа да халықаралық ұйымдардың ықпалы мен жаһандық саясаттағы әлеуеті артпаса, алдағы уақытта мемлекеттер арасындағы қақтығыстарды шешу одан әрі күрделене түспек.

Халықаралық институттардың ықпалын арттырудың бірден-бір тиімді жолы – «орта держава» статусындағы елдердің жаһандық мәселелердің шешімін табудағы рөлін күшейту. Ірі держава статусындағы елдер үшін әлемдік саясат – мүдделер тартысы мен күшке негізделген реалистік әлем. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың әрқашан мәлімдеп отыратынындай, әлемдегі әрбір саяси текетірес тек дипломатия арқылы шешімін табуы тиіс. Себебі, тарихтан білетініміздей, кез келген соғыс соңында келіссөз арқылы аяқталады. 2045 жылы БҰҰ құрылғанына 100 жыл толады. Аталмыш датаға дейін бұл халықаралық ұйым толық реформадан өтіп, жаһандық саясаттағы күрмеулі мәселелерді шешуде белсенділік танытпаса, саяси қақтығыстарды реттеу одан әрі қиындай бермек.

Нұрболат НЫШАНБАЕВ, сарапшы, «Тұран» университеті.

БІРІККЕН ҰЛТТАР ҰЙЫМЫ – 80

ЖАҺАНДЫҚ ҮМІТ ҮЙІ

Қазақстанның БҰҰ-ға мүше болғанына 33 жыл толды

(Басы 1-бетте)

БҰҰ – халықаралық бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау, өзара ынтымақтастықты дамыту мақсатында құрылған халықаралық ұйым.

Қазақстан өз Тәуелсіздігін алғаннан кейін 1992 жылы 2 наурызда БҰҰ Бас Ассамблеясының 46-сессиясының пленарлық отырысында бірауыздан Біріккен Ұлттар Ұйымының 168-і мүшесі болып қабылданды. Пленарлық отырыстан кейін Қазақстанның Көк Туын БҰҰ штаб-пәтерінің алдында салтанатты көтеру рәсімі өткізілді. Осылайша еліміздің егемендігі мен мемлекетіміздің тәуелсіздігі халықаралық тұрғыдан танылды. Біріккен Ұлттар Ұйымына мүшелікке кірген алғашқы күннен бастап, Қазақстан оның жұмысына белсенді түрде қатысып келеді. 1993 жылы 16 ақпанда елімізде БҰҰ-ның өкілдігі ашылды. Қазақстан БҰҰ-ның іс жүзінде барлық мамандандырылған мекемелерінің, өңірлік комиссияларының мүшесі болып табылады. Биыл Қазақстан Республикасының Біріккен Ұлттар Ұйымының мүшесі болып қабылданғанына 33 жыл толып отыр. Қазақстан тәуелсіздік алған күннен бері әлемде бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау ісіне үлкен үлес қосуда. Мысалы, Ядролық қарудан бас тарту, Азияда өзара сенім шараларын орнату, Еуразия кеңістігінде интеграциялық үрдістерді нығайту, өркениеттер мен діндер үнқатысуын шақыру – осының барлығы біздің еліміздің БҰҰ Жарғысының ұстанымдары мен мақсаттарына сәйкес атқарған істерінің нақты көрінісі болып табылады. 1945 жылы құрылғаннан бері БҰҰ халықаралық бейбітшілік пен қауіпсіздікті қамтамасыз етудің, адам құқықтары мен тұрақты дамуды ілгерілетудің негізгі тетігі болып табылады.

АЛМАТЫ – КӨПЖАҚТЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫҢ ӨҢІРЛІК ОРТАЛЫҒЫ

2018 жылы 23 қазанда Алматыда Біріккен Ұлттар Ұйымы үйінің тұсаукесері өтті. Жоғары халықаралық стандарттар мен қауіпсіздік талаптарына жауап беретін кеңсенің ашылуына дипломатиялық корпус пен БҰҰ-ның 14 аймақтық өкілдігінің өкілдері қатысты. Бұл ғимараттың ресми ашылу рәсімі 2019 жылдың мамыр айында Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың қатысуымен өтті. 2023 жылы ақпанда Алматыдағы БҰҰ ғимараты UN Plaza деп аталды. Жалпы, Алматыда 29 консулдық және сауда өкілдіктері бар, 60-тан астам ірі трансұлттық ұйымдардың кеңселері орналасқан.

Алматыны көпжақты ынтымақтастықтың өңірлік орталығы деп атауға болады. Алматыдағы халықаралық ұйымдардың ғимаратында аймақтық және субөңірлік мәртебесі бар БҰҰ-ның 18 агенттіктерінің кеңселері орналасқан. Олар: БҰҰДБ, ЮНЕСКО, ЮНЕП, ЮНИСЕФ, ЮНФПА, ЮНЕЙДС және т.б. Сонымен қатар, қалада басқа да халықаралық ұйымдар мен дипломатиялық корпус өкілдері бар. Қаланың БҰҰ-ның аймақтық хабы ретіндегі мәртебесі одан әрі нығаюда.

2024 жылы шілде айында БҰҰ-ның Бас хатшысы Антониу Гутерриш Қазақстанға келіп, Алматыда және Астанада болды. Ол БҰҰ-ның Алматыдағы кеңсесіне барды. Содан соң Шанхай ынтымақтастық ұйымының саммитіне қатысу үшін Астанаға келді. Міне, осы келісінде «Қазақстан – бейбітшілік үшін дәйекті күрестің жарқын үлгісі. Сіздің ел әрқашан «көпір салушы», бейбітшілік елшісі, бірігу ісінде өте қиын жағдайларда келістіруші болды. Астана көптеген бітімгершілік бастамалардың орталығы болып табылады, оның ішінде Сирия бойынша Астана үдерісін атап кету керек. Астана әрқашан бейбітшілік алаңы болды, Қазақстанның орасан зор моральдық беделі бар. Сіздер ядролық қарусыздану саласындағы көшбасшысыз және басқа да көптеген салаларда бейбітшілікті жақтайтындарыңызды көрсеттіңіздер» деп айрықша баса айтты БҰҰ-ның Бас хатшысы.

Антониу Гутерриш Астананың Шанхай ынтымақтастық ұйымына төрағалығын жоғары бағалады. Ол Қазақстанда жүргізіліп жатқан ауқымды саяси және экономикалық реформаларды қызу қолдайтынын, сондай-ақ еліміздің жаһандық қауіпсіздік пен бейбітшілікті қамтамасыз етудегі маңызды рөлін атап өтті. Сонымен қатар, өзінің сапарын БҰҰ-ның Қазақстанға көрсетіп отырған ынтымағы мен қолдауының көрінісі деп санайтынын білдірді.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Халықаралық қауіпсіздікті қамтамасыз ету – қазіргі заманның басты және ең күрделі проблемаларының бірі. Біз бүгінгі күні адамзат үшін аса маңызды кезеңде өмір сүріп жатырмыз. Әлем геосаяси қайшылықтар күшейіп келе жатқан жаңа кезеңге тап болып отыр. Тәртіп пен жауапкершілікке негізделген әрі бұрын қалыптасқан халықаралық жүйенің орнын хаос пен болжауға келмейтін жағдай басып отыр. Тежемелік және тепе-теңдіктің жаһандық жүйесі бейбітшілік пен тұрақтылықты сақтап қала алмады. Қауіпсіздік архитектурасы келмеске кетіп барады. Әлемдік алпауыттар арасындағы өзара сенімсіздік жылдам арта түсті. Әлем жаңа әскери қақтығыс ошақтарының құрбанына айналды. Біз екі буыннан кейін алғаш рет ядролық қарудың қолданылу қаупімен бетпе-бет келіп тұрмыз. Халықаралық ахуал өте күрделі.

Міне, осындай жағдайда бар үміт, көптің сенімі – халықаралық бейбітшілікті, қауіпсіздікті сақтау және нығайту және елдер арасындағы ынтымақтастықты дамыту мақсатында құрылған мемлекеттердің халықаралық ұйымы – Біріккен Ұлттар Ұйымында. Бүгінде әлемдегі ең беделді және әмбебап бұл ұйымға 193 мемлекет кіреді. БҰҰ ең ірі халықаралық ұйым бола отырып, ұжымдық реттеуді қажет ететін қазіргі заманның жаһандық мәселелерін шешуге арналған алаң ретінде қызмет етеді.

БҰҰ көптеген жаһандық мәселелерді шешетін әлемдік аренадағы ең ықпалды ұйымдардың бірі. Бұл өз кезегінде мемлекеттердің саяси ғана емес, экономикалық процестерінде де көрініс табады. БҰҰ – қақтығыстарды бейбіт жолмен реттейтін, әлем халықтарын достық қарым-қатынастарды дамытуға ынталандыратын, бейбітшілікке төнетін қатерлердің алдын алатын ұйым. Бітімгершілік – халықаралық бейбітшілік пен қауіпсіздікті ілгерілету және сақтау үшін БҰҰ-ның қолжетімді ең тиімді құралдарының бірі.

Суретті түсірген Қайрат ҚОНЫСБАЕВ.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ БІТІМГЕРШІЛІК ҚЫЗМЕТІ

Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін құрылған БҰҰ-ның әлемдегі бейбітшілікті сақтауға бағытталған экономикалық және саяси сипаттағы іс-шаралары жеткіліксіз болып шыққанда қолданылатын бітімгершілік күштері жасақталған. Бұл бағытта БҰҰ көп іс тындырды. 1948 жылдан бастап әлемнің 130 елі БҰҰ аясындағы бітімгершілік операцияларына өздерінің әскерилері мен полициясын жіберіп келген. БҰҰ-ның бітімгершілік күштеріне 1988 жылы бейбітшілік саласындағы Нобель сыйлығы берілгені баршаға мәлім. Бұл қантөгісті, қақтығысты тоқтатудың, тым құрыса уақытша толас таптырудың басты жолы – жауласқан жақтарды жарастыруға тырысу, сөйтіп, келісімге келуге жағдай жасау екенін көрсетеді.

Өз елінің қамымен ғана қалмай, өзгенің де жоғын жоқтай жүру, қолдан келгенінше басқаларға көмек көрсету, қамқорлық жасау өскен, өркендеген, елдіктің игілікті сипаты орын алған мемлекетке тән. Қазақстан Республикасы алғашқы қадамдарынан-ақ өзінің бейбітшіл бағытын берік ұстанумен қатар, басқа елдердегі баяндылыққа да назар салуды, керек жердің бәрінде көмегін беруді ұдайы есте ұстап келеді. БҰҰ-ның бітімгершілік ұстанымын қолдайтын мемлекет ретінде Қазақстан тәуелсіздіктің алғашқы шағынан-ақ қарулы көмек қажет етілген елдерге қол ұшын созуға кіріскен болатын.

Қазақстан Ұйымның бітімгершілік қызметін және оның бітімгершілік әлеуетін нығайту жөніндегі күш-жігеріне қолдау көрсетіп отыр. Қазақстандық бітімгершілік батальоны (Қазбат) құрылып, осы батальон сарбаздары бірнеше елде тұрақтандыру күштері қатарында қызмет көрсетті. Біздің алғашқы көмектескен еліміз – Тәжікстан болды. Тәжікстанда 1992 жылы басталған азамат соғысы – постеңестік кеңістіктегі ең қанды қырғындардың бірі. 1992 жылдың 11 қарашасында күрделі ахуалға орай, Тәжікстанның Жоғарғы Кеңесі ТМД елдеріне республикаға бітімгерлік күштерін енгізу туралы өтініш жолдады. Қазақстан батальоны тәуелсіз мемлекеттердің басқа да бөлімшелерімен бірге тәжік жерінде бейбітшілік орнатуға ықпал етті. Қазақстандықтар Ирактағы операцияларға да қатысты. Олардың 4 миллиондай жарылғыш затты жойғанын айтудың өзі жеткілікті. Батыс Сахараға, Кот-д Ивуарға, Ливанға жіберілген әскери топтар да өз қызметтерін абыроймен атқарды. Парламенттің «Қазақстан Республикасының бітімгершілік қызметі туралы»Заң қабылдауы – мемлекеттің бұл іске қандайлық мән беретінінің айғағы.

«ШЫҰ плюс» саммитінде сөйлеген сөзінде Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев БҰҰ-ның қазіргі әлемдегі рөлін атап өтіп, бұл ұйымға балама жоқ екенін және оның әлеуеті сарқылмағанын айтты. Мемлекет басшысы атап өткендей, «Біздің ортақ мақсатымыз – XXI ғасыр сын-қатерлеріне қарсы тұруға қабілетті жаһандық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің басты институты ретінде БҰҰ-ның рөлін күшейту», «тұрақтылықты тек ұжымдық күш пен парасатты дипломатия арқылы қамтамасыз етуге болады». Осы орайда биыл 80 жылдық мерейтойы атап өтілетін БҰҰ-ға үлкен үміт артылып отыр. Біріккен Ұлттар Ұйымының үні қазіргі заманғы жаһандық әртүрлі мәселелер бойынша шоғырландырылған ұстанымды алға жылжыта отырып, халықаралық аренада бұдан да күштірек естілуі керек және естілетін болады деген сенімдеміз.

Сабырхан СМАҒҰЛОВ,
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Қазақстан тарихы кафедрасының оқытушысы.

1 НАУРЫЗ – ДҮНИЕЖҮЗІЛІК АЗАМАТТЫҚ ҚОРҒАНЫС КҮНІ

ҚАУІПСІЗДІККЕ АРНАЛҒАН КӨРМЕ

1 наурыз – елімізде Алғыс айту күні. Соған қоса, Дүниежүзілік Азаматтық қорғаныс күні. Осыған орай Алматыда азаматтық қауіпсіздікке арналған көрме ұйымдастырылды.

Суретті түсірген Самат СЕРІКБАЙҰЛЫ.

Іс-шаралар аясында Алматы қаласының Төтенше жағдайлар департаменті Алматы қаласының құтқару қызметімен және ҚР ТЖМ аумақтық бөлімшелерімен бірге «Астана» алаңында өрт сөндіру, құтқару және басқа да арнайы құрал-жабдықтардың көрмесін өткізді.

Көрмеге келген алматылықтар қаланың авариялық-құтқару күштерінің мүмкіндіктерімен, құтқару және медициналық техника мен жабдықтарымен танысты. Сондай-ақ, алаңда медицина қызметкерлері мастер-класс өткізіп, ашық түрде дене жарақаттары бар адамдарға қалай көмек көрсетілетінін көрсетті.

– Демонстрациялық көрме – азаматтық қорғау және қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру саласындағы білімді насихаттау мақсатында ұйымдастырылады, сондай-ақ қала тұрғындарын құтқару қызметтері мен құралымдардың мүмкіндіктерімен таныстыру үшін өткізіледі, – деді көрме ұйымдастырушылары.

Көрменің басты ерекшелігі ретінде жер сілкіністерінің симуляторы қойылды. Бұл құрылғы жер сілкінісінің көлденең және тік дүмпулерін ұқсататын үй бөлмесінің макетінде көрсетілген. Оған қоса, қала тұрғындары мен қонақтары 90 метр биіктіктен адамдарды құтқаруға арналған Қазақстандағы ең биік көтергішті тамашалай алды.

Айта кеткен жөн, Халықаралық азаматтық қорғаныс ұйымы (ХАҚҰ) Бас Ассамблеясының шешімімен 1990 жылдан бастап 1 наурыз күні Дүниежүзілік Азаматтық қорғаныс күні болып атап өтеді. Қазақстан Республикасы 1996 жылы ХАҚҰ мүшелігіне кіріп, халықты, аумақты және шаруашылық жүргізу объектілерді табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардан қорғау мәселелерін шешу бойынша халықаралық деңгейде белсенді ынтымақтастықты жүзеге асырады.

Дос ОРЫНБЕКҰЛЫ.

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БЕКЕТТЕРДЕ КӨЛІКТЕР ТЕКСЕРІЛДІ

Экологиялық қауіпсіздік мәселесінде экопосттардың маңызы зор. Қоршаған ортаның ахуалын жақсарту үшін «Таза Қазақстан» республикалық бағдарламасы аясында «Таза ауа» науқаны жалғасын тауып келеді. Өткен демалыс күндері полицейлер экологтармен бірге бірнеше көлікті тексеріп, экологиялық талапқа сәйкес келмейтін көлік жүргізушілеріне әкімшілік хаттама толтырды.

Гүлжанат СЕМБАЕВА

Мониторингтің мақсаты – көліктердің зиянды шығарындыларын азайтып, экологиялық стандартқа сәйкестігін қадағалау. Алматыға кіретін көліктерді тексеру үшін 19 экологиялық пост орнатылған. Ауа сапасын бақылау үшін мұндай нысандардан бөлек, тағы 3 жылжымалы экологиялық бекет жұмыс істейді. Экобекеттердегі мобильді құрылғылар ауа сапасын бақылап, экологиялық жағдайды жақсарту мақсатында қолданылады. Экологтар арнайы қондырғымен бір сәтте көліктен бөлінген газдың көлемін анықтайды. Бекеттер қаланың кіреберіс жолдарында, маңызды көлік тораптарында және ластану деңгейі жоғары аймақтарда орналасқан.

2023 жылы экопосттарда Алматы қаласы Полиция департаментінің қызметкерлері 25 728 әкімшілік хаттама рәсімдеді. 2024 жылы жүргізілген 204 996 өлшеу нәтижесінде, 34 708 автокөліктің (немесе 17%-ының) белгіленген уыттылық және түтінділік деңгейінен асып кеткені анықталды. Осыған байланысты 31 682 әкімшілік хаттама толтырылған.

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

Абдухамит АМАНҚҰЛ, аға эколог:

АУА САПАСЫН ЖАҚСАРТУДЫҢ ЖОЛЫ

«Таза ауа» акциясы аясында 2024 жылы жылжымалы экопосттар қала аумағында 1197 өлшеу жүргізді. Оның ішінде 239 дизельді, 958 бензин-газбен жүретін автокөлік тексерілді. Нәтижесінде 552 автокөліктің (яғни тексерілгендердің 46%-ының) белгіленген нормаларды бұзғаны анықталды. 466 автокөлікте көміртегі тотығының (CO) мөлшері рұқсат етілген деңгейден жоғары, 86 автокөлікте түтінділік деңгейінің артқаны тіркелді. Жылжымалы экопосттар аталған заңбұзушылықтар бойынша 20 мемлекеттік тіркеу нөмірін уақытша тәркіледі. Қазіргі уақытта 12 автокөлік ақауларын жойып, қайта тіркеуге алынды. Экопосттардың оң нәтижесі – уыттылық және түтінділік нормаларын бұзатын автокөліктер санының азаюы. 2020 жылы бұл көрсеткіш 20%-дан астам болса, 2024 жылы шамамен, 17%-ды құрады.

ЖАЛПЫҚАЛАЛЫҚ АКЦИЯ

Суреттерді түсірген Қайрат ҚОНЫСБАЕВ.

ҚАЛА ТАЗАЛЫҒЫ МАҢЫЗДЫ

Алматыда «Таза Қазақстан» акциясы аясында тазалық жұмыстары қызу жүріп жатыр. Бұл іс-шара қаланың көркіне жауапты қызметкерлердің еңбегін айшықтап, көшелердің, аялдамалардың, арықтардың тазалығын сақтауға бағытталған.

Ернұр РЫСБАЙ

Қала тазалығы үшін маңдай терін төгіп жүрген жандардың бірі – Асқар Алдабергенов. Ол 2011 жылдан бері «Алматы тазалық» МКК-да тазалық шебері болып қызмет етіп келеді. Күнделікті жұмысының негізгі мақсаты – көшелерді қоқыстан тазартып, жаяу жүргінші жолдары мен аялдамалардың күтімін қадағалау.

«Қыста қар мен мұзға себілген құм аралас қоспаны жинау – маңызды жұмыстардың бірі. Бүгінде дәл осы жұмыстар жүргізілуде. Біздің бригаданың құрамында 16 адам бар. Олармен бірге көшелерді, аялдамаларды тазалап, жол жиектерін сыпырып, қалдықтарды шығарамыз. Сонымен қатар, арнайы техника да жұмылдырылды. Оның ішінде трамбовочный погрузчик, самосвал және Дулева деп аталатын шаңсорғыш техника бар. Соңғысы көшедегі ұсақ қоқысты жылдам әрі тиімді сору арқылы тазалық деңгейін арттыруға көмектеседі», – дейді Асқар Алдабергенов.

Жаз мезгілі жақындаған сайын жұмыстар да көбейе түседі. Алда шөп шабу, арықтарды тазарту, тротуарларды жуып-тазалау жұмыстары тұр.

«Біздің жұмысымыз – қаланың бетбейнесін сақтауға тікелей әсер етеді. Тазалық – тек біздің емес, әрбір тұрғынның жауапкершілігінде болуы керек. Қала таза болса – тұрғындарға да жайлы, балаларға да қауіпсіз. Сондықтан тұрғындардан сұрарымыз – қоқысты арнайы орындарға тастап, тазалықты сақтауға атсалысу», – деп түйіндеді өз сөзін тазалық қызметкері.

ПРЕСС–ТУР

ЖАСЫЛ ЖЕЛЕК – АЛМАТЫНЫҢ ТЫНЫСЫ

Республика алаңы мен Әл–Фараби даңғылы бойындағы апаттық жағдайдағы ағаштар орнына биіктігі 6 метрден асатын ірі өлшемді көшеттер отырғызылады. Бұл жайында жасыл желектердің жағдайымен танысу мақсатында өткен баспасөз турында белгілі болды.

Құралай ИМАНБЕКҚЫЗЫ

Пресс-турға Жиембаев атындағы Қазақ өсімдік қорғау және карантин ғылыми-зерттеу институтының ғылыми қызметкерлері, «EcoAlmaty» ЖШС мамандары және бұқаралық ақпарат құралдары қатысты. Іс-шара барысында сарапшылар аталған аумақтарда жүргізілген зерттеулердің нәтижелерін баяндап, кейбір ағаштардың апаттық, қураған, әлсіреген және жарамсыз күйін анықтағанын мәлімдеді.

Нұркен АҚМЫРЗА, Алматы қаласы Экология және қоршаған орта басқармасы Жасыл қорды мониторингтеу бөлімі басшысының уақытша міндетін атқарушы:

Сәтбаев көшесінің Желтоқсан мен Назарбаев даңғылдары арасындағы бөлігінде 20 шырша өсіп тұр. Зерттеу нәтижесінде олардың 17-сі апаттық жағдайда екені анықталды, яғни толығымен зақымданған, сондықтан оларды жою қажет. Қалған 3 ағашты көшіру жоспарлануда, бірақ олардың да жағдайы мәз емес. Осыған байланысты бұл аумақта 28 жаңа ірі көлемді (6 метрден жоғары) шырша отырғызу туралы шешім қабылданды.

Бұл іс-шаралар қала экологиясын жақсартып, жасыл желектердің өміршеңдігін арттыруға бағытталған. Сондықтан жасыл аймақтың жалпы құрылымы өзгермейді. Ағаштарды ауыстыру кезінде топырақ толық жаңартылып, көшеттер комымен (түбірімен) әкелінеді. Барлық жұмыстар белгіленген технологияға сәйкес орындалады. Ғылыми зерттеулер мен арнайы мамандардың ұсыныстары негізінде жүргізілуде.

Александр БЕСЧЕТНОВ, «Биота» ЖК кеңесшісі:

Толық реконструкциялау жұмыстары жүргізіледі

Орталық алаңдағы ағаштардың жағдайы нашарлағандықтан, әкімдік толыққанды реконструкция жүргізу туралы шешім қабылдады. Қаланың ластануы мен көлік қозғалысының артуы қылқан жапырақты ағаштардың тозуына әсер етуде. Сондықтан қураған ағаштар алынып, олардың орнына жаңа көгілдір шыршалар отырғызылады.

Ағаштарды күтіп-баптау шаралары күшейтіледі, топырақ ауыстырылып, тыңайтқыштар беріледі, суару мен тазалау жұмыстары жүргізіледі. Арнайы техника арқылы ағаштардың шаңы жуылады.

Сонымен қатар, Панфиловшылар паркінде де жасыл желекті жаңарту жұмыстары жүргізілмек. Бұл жерде жапырақты ағаштардың шамадан тыс өсуі қылқан жапырақты ағаштардың дамуына кедергі келтіруде.

Әл-Фараби даңғылы бойындағы орталық бөлгіш жолақта да өзгерістер болады. Қылқан жапырақты ағаштардың жол бойында жақсы өспейтіні анықталғандықтан, олардың орнына арнайы таңдалған жапырақты ағаштар отырғызылады. Бұл іс-шаралар қаланың көркемдік келбетін жақсартып, экологиялық жағдайын жақсартуға ықпал етеді.

Инга БАБА, Ботаника және фитоинтродукция институтының аға ғылыми қызметкері:

Орталық алаңдағы ағаштар жаңару керек

Ағаштардың фитопатологиялық жағдайын зерттеу үшін арнайы резистограф құрылғысымен тексеру жүргізілді. Талдау нәтижесінде кейбір ағаштардың ішкі құрылымы 50%-дан астам зақымданғаны анықталды. Мұндай апатты жағдайдағы ағаштарды кесу қажет. Себебі, олар құлауы мүмкін, саңырауқұлақ инфекцияларын таратуы да ғажап емес. Орталық алаңда өсіп тұрған көгілдір шыршалардың негізгі отаны – Канада мен АҚШ. Олар қала жағдайындағы ауа ластануына ең төзімді түрлердің бірі болып саналады.

Бірақ Алматының жазғы құрғақ ауасы оларды әлсіретіп, мерзімінен бұрын қурауына әсер етеді. Сол себепті, барлық зақымданған ағаштар жаңартылып, олардың орнына дәл сондай жаңа көгілдір шыршалар отырғызылады. Біз қосымша күтіп-баптау шараларын күшейтуді ұсынбақпыз. Мәселен, жаз мезгілінде ағаштарды сабынды сумен жуу, бұл инелерді шаңнан тазалап, өсімдіктердің тыныс алуын жақсартады.

Ал көктем және күз айларында қосымша тыңайтқыштар беру, бұл олардың иммунитетін күшейтуге көмектеседі. Көгілдір шырша – тез өсетін қылқан жапырақты ағаштардың бірі. Сондықтан біз Орталық алаң алматылықтарды әлі ұзақ уақыт бойы өз сұлулығымен қуантады деп сенеміз.

Омар НҰРХАЙДАРОВ, «Жасыл комиссия» мүшесі:

Жасыл қорды сақтауға бағытталған

Қаладағы жасыл желектердің жағдайына Қоғамдық жасыл комиссия тұрақты бақылау жүргізіп келеді. Бүгін біз алаңдағы қылқан жапырақты ағаштардың апатты жағдайда екенін растап, олардың орнын жаңа, ірі көлемді ағаштармен алмастыру қажеттігін қолдаймыз.

Бұрынғыдай ұсақ көшеттер емес, өлшемі көлемді, яғни толыққанды үлкен ағаштар отырғызылып жатыр. Олардың бейімделу көрсеткіші жоғары, ал қалаға көрік беріп, экологиялық жағдайды жақсартуға ықпалы мол. Сонымен қатар, үш жылдық кепілдік күтім қарастырылған, яғни отырғызылған ағаштарға ерекше қамқорлық жасалады. Бұл бастама – Алматының жасыл келбетін сақтауға бағытталған маңызды қадам. Жаңа көшеттер тамыр жайып, аллея қайтадан жайқалатынына сенімдімін.

Алмат ӘДІЛБАЕВ, Алматы қаласы Қоғамдық кеңесінің мүшесі:

Дұрыс әрі қажет шешім

Республика алаңы – Алматының көрнекті орындарының бірі, туристер көп келетін аймақ. Сондықтан оның эстетикалық келбеті қала мәдениетінің бір бөлігі ретінде ерекше назарда болуы керек. Қазіргі таңда мамандардың зерттеуі бойынша, бұл аумақтағы қылқан жапырақты ағаштардың жағдайы күрт нашарлаған. Олардың тозуы табиғи процесс болғандықтан, уақытылы ауыстырып, жас көшеттер отырғызу – дұрыс әрі қажет шешім. Кез келген зат ескірген кезде оны жаңарту – қалыпты жағдай. Киімімізді ауыстырып, үй жиһазын жаңартқандай, қаланың жасыл желегіне де осындай қамқорлық қажет. Сондықтан бұл бастаманы толық қолдаймын. Ең бастысы – ағаштарды күтіп-баптау мен абаттандыру жұмыстары жүйелі түрде жүргізілуі тиіс.

Ғылыми қызметкерлер мен сарапшылардың қорытындысы бойынша, қартайған және апаттық жағдайдағы ағаштарды кесіп, орнына төзімділігі жоғары, Алматының климаттық жағдайына бейімделген ірі өлшемді көшеттерді отырғызу туралы шешім қабылданды.

«АҚШАМНЫҢ» АНЫҚТАМАСЫ

- Әл-Фараби даңғылы бойында барлығы 961 ағаш өсіп тұр (524 қылқан жапырақты, 437 жапырақты). Олардың 906-сы қанағаттанарлық жағдайда, 55-і апаттық күйде, ал 42 жапырақты ағаш (биіктігі 2-2,5 м) қайта отырғызуға жатады. Сонымен қатар, Әл-Фараби даңғылы бойында жаңа көшеттер отырғызуға болатын 205 бос орын бар. Бұл учаскеде жапырақты ағаштар: биіктігі 6 метр болатын 194 емен және биіктігі 6 метр болатын 100 жөке ағашы отырғызылады.
- Сәтбаев көшесіндегі Желтоқсан мен Назарбаев даңғылдарының арасындағы учаскеде 20 ағаш өсіп тұр, олардың 3-еуі қанағаттанарлық жағдайда, 17-сі апаттық күйде (қылқан жапырақты ағаштар). Бұл учаскеде 17 апаттық жағдайдағы ағаш алынып, орнына және бос орындарға биіктігі 6 метрден асатын 28 ірі көшет отырғызылады.
- Ағаштарды кесу, қайта отырғызу және жаңа ірі көшеттерді егу жұмыстары Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің «Ботаника және фитоинтродукция институты» ұсынымдарына сәйкес жүргізіледі.
- Алдағы наурыз айында Алматы қаласында 2000-ға жуық ірі өлшемді ағаш көшеттерін отырғызу жоспарланған. Олар Саин, Рысқұлов, Сәтбаев көшелерінде, «Көкжиек» шағынауданында, Гүлдер саябағында және басқа да қоғамдық кеңістіктерде отырғызылады.
- Ірі өлшемді көшеттер – биіктігі кемінде 4 метр, жақсы қалыптасқан тамыр жүйесі, діңі және тәжі бар ағаштар. Мұндай ағаштарды отырғызудың негізгі мақсаты – көгалдандырылған аумақ көлемін ұлғайту, автокөліктерден шығатын ауаның ластану деңгейін төмендету және жолайрықтарының бойында эстетикалық жағынан тартымды жасыл белдеу қалыптастыру.

АССАМБЛЕЯҒА – 30 ЖЫЛ!

ДОСТЫҚ ПЕН БЕЙБІТШІЛІК ҰЙЫМЫ

1 наурыз – елімізде «Алғыс айту күні». Соған қоса, биыл Қазақстан халқы Ассамблеяның құрылғанына 30 жыл толды. Мереке қарсаңында Алматыда ынтымақ пен татулықты, ізгілік пен қамқорлықты нәсихаттайтын айтулы іс-шаралар өткен болатын. Көктемнің алғашқы күніндегі мерекелік іс-шаралар Достық үйінде Ассамблеяның 30 жылдығына арналған ескерткіш-тақтаның ашылуынан басталды.

«Бірлік пен келісім жолындағы 30 жыл»

Алматы қаласының Достық Қазақстан халқы Ассамблеясының құрылғанына 30 жыл толуына орай орнатылған мемориалдық тақта осылай аталды. Оның ашылуы салтанатына Алматы әкімінің орынбасары Азамат Қалдыбеков және Қазақстан халқы Ассамблеясының мүшелері қатысты.

Іс-шара барысында Азамат Қалдыбеков Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың құттықтау сөзін оқыды. Сондай-ақ, Алматы әкімдігінің атынан жиналған қауымды мерейлі күнмен құттықтады.

– 1 наурыз – Алғыс айту күні әрі Қазақстан халқы Ассамблеясының 30 жылдығын атап өтетін күн. Бұл ұйым еліміздегі бейбітшілік пен келісімнің бірегей институтына айналды. Ассамблея қоғамымыздың бірлігі мен нышанына, Қазақстанның өркендеуі мен тұрақтылығының басты іргетасы болып қалыптасты, – деп атап өтті Алматы әкімінің орынбасары.

Сонымен қатар, іс-шара барысында Қазақстан халқы Ассамблеясының ақсақалдары шаһар басшысының атынан Алғыс хаттармен марапатталды. Айта кетейік, Қазақстан халқы Ассамблеясының негізі 1995 жылы 1 наурыз күні қаланған болатын.

Аналарға алғыс айтылды

Қазақстан халқы Ассамблеясының өкілдері Алматы қаласының перинаталдық орталығына және №5 қалалық перзентханаға барып, жаңа туған сәбилердің аналарын құттықтады. Іс-шара Алғыс айту күні мен Қазақстан халқы Ассамблеясының 30 жылдығына орай өтті.

– 1 наурыз – Алғыс айту күнінде перзентханадағы аналар мен дәрігерлерді құттықтап, алғыс айтуға келдік. Бұл игі бастамаға дүнген этномәдени бірлестігі, ауған этномәдени бірлестігі және қырғыз этномәдени бірлестігі атсалысты. Бұл керемет айдағы жақсы бастамалардың бірі, – деді Алматы қаласы бойынша ҚХА Ақсақалдар кеңесінің төрағасы Болат Оспанов.

Іс-шара барысында Алматы қаласының перинаталдық орталығы мен №5 қалалық перзентханасында ана атану бақыты бұйырған 20-ға жуық анаға сыйлықтар табысталды.

«Алғыс ағашы» акциясы

Көктемнің алғашқы күнімен қатар келген мерекеге байланысты Алатау ауданының комьюнити-орталығында ерекше акция өтті. Іс-шараның басты мақсаты – адамдар арасында ризашылық сезімін арттырып, жылы қарым-қатынасты нығайту.

Комьюнити-орталығының директоры Молдахан Орынбектен акция жөнінде сұрағанымызда:

– Бұл акция қатысушыларға жақындарына, әріптестеріне, достарына алғыс білдіру мүмкіндігін сыйлайды. Арнайы дайындалған ағаш бейнесіндегі баннерге келген қонақтар өздерінің жылы лебіздері мен алғыс сөздерін түрлі-түсті стикерлерге жазып, жабыстырады. Осылайша әрбір қатысушы ризашылық білдіру арқылы ортақ жылулық пен мейірімділік атмосферасын қалыптастырады деп білемін. Акцияның жалпы мақсаты – халық арасында бұл мейрамды танымалдылығын одан әрі арттыру, – дейді.

Іс-шараға әртүрлі жастағы адамдар қатысты. Бірі ата-анасына алғыс білдірсе, енді бірі ұстаздарына, достарына, әріптестеріне ризашылықтарын жазды. Бұл қоғамдық іс-шараның маңызы қандай? Комьюнити-орталығының координаторы Дәркенбай Дамир мұндай акциялар адамдардың бір-біріне деген құрметі мен ықыласын арттырып, қоғамдағы жылулықты еселей түседі деп санайды.

Суреттерді түсірген Қайрат ҚОНЫСБАЕВ.

Мерекелік концерт

Алғыс айту күні – мейірімділік пен қамқорлыққа толы ерекше мереке. Осыған орай «Алатау» дәстүрлі өнер театрында мерекелік кеш өтті. Еліміздегі этносаралық татулық, халықтың бір-біріне деген алғысы мерекелік концертте көрініс тапты.

Кеш барысында әсем әндер мен түрлі сахналық қойылымдар көрермен назарына ұсынылды. Әрбір өнерпаз өз өнері арқылы халықтың жүрегіне жылулық сыйлап, кештің әсерлі әрі мазмұнды өтуіне зор үлес қосты. Сонымен қатар, кеш барысында Қазақстан халқы Ассамблеясының 30 жылдығына орай, Ассамблея белсенділеріне Алғыс хаттар ұсынылды.

Кешті Абай атындағы опера және балет театрының солисі Ислам Хамзаев композитор Ескендір Хасанғалиевтің «Атамекен» әнімен қорытындылады.

– Осындай керемет кешті қорытындылау мен үшін үлкен мәртебе. Барша қазақ жұртын көктемнің алғашқы мерекесі – Алғыс айту күнімен шын жүректен құттықтаймын! – дейді әнші.

«Алатау» театрында өткен бұл кеш – елдің рухани бірлігін нығайтып, халықтың татулығын арттыруға септігін тигізетін мәдени іс-шаралардың бірі болды. Алғыс айту күніне арналған концерт халықтың жүрегінде ұзақ уақыт сақталары сөзсіз.

Әзірлегендер Досбол ОРЫНБЕКҰЛЫ, Аяжан СЕРІККҚЫЗЫ.

«ДӨҢГЕЛЕК ҮСТЕЛ»

БЕЛСЕНДІ ҰЙЫМДАРДЫҢ БЕДЕЛІ БАР

Достық үйінде Алматы қаласы әкімінің орынбасары Азамат Қалдыбековтың төрағалығымен Халықаралық үкіметтік емес ұйымдар күнін мерекелеу аясында қала әкімдігі жанындағы Үкіметтік емес ұйымдармен ынтымақтастық және өзара іс-қимыл жөніндегі кеңестің отырысы өтті.

Суретті түсірген Қайрат ҚОНЫСБАЕВ.

Досбол АТАЖАН

– Бұл кездесу қаланың өміріне қатысты әлеуметтік және басқа да мәселелер бойынша ортақ шешім табуға көмектеседі. Өйткені, азаматтық қоғам өкілдерінің әлеуметтік мәселелерді анықтауда, оларды шешуде, сонымен қатар қоғамдық талқылауды жүргізуде алатын орны ерекше, – деді Азамат Қалдыбеков.

Алматы қаласы әкімдігі жанындағы Үкіметтік емес ұйымдармен ынтымақтастық және өзара іс-қимыл жөніндегі кеңестің отырысы – бұл билік органдары мен коммерциялық емес ұйымдар арасындағы байланысты нығайтуға бағытталған маңызды іс-шара. Отырыста азаматтық қоғамды дамытуға, ашықтықты қолдауға және ҮЕҰ жұмысының тиімділігін арттыруға қатысты өзекті мәселелер мен бастамалар талқыланды.

Отырыс қорытындысы бойынша Алматы қаласының азаматтық қоғамды дамытуға үлес қосып жүрген ең белсенді Үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері қала әкімі Ерболат Асқарбекұлы Досаевтың Алғыс хатымен марапатталды.

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

Айдар ЕСЕНБЕКОВ,
Алматы қаласы
Қоғамдық даму басқармасының басшысы:

Үкіметтік емес ұйымдардың қызметі азаматтық қоғамның қалыптасуы мен дамуының маңызды бір бөлігі, әрі қаланың үкіметтік емес секторын қолдауға елеулі үлес қосып келеді. Бүгінгі таңда республика бойынша 20 мыңнан астам ҮЕҰ тіркелген. Соның 4606-сы Алматы қаласында тіркелген, бұл республика бойынша жалпы санның 19%-ы. Оның ішінде қоғамдық қорлар – 1779, қоғамдық ұйымдар – 1542, мекемелер – 486, заңды тұлғалар бірлестігі – 447, сондай-ақ, халықаралық үкіметтік емес ұйымдар өкілдіктері мен филиалдары – 352. Қазіргі уақытта Алматы қаласында белсенді жұмыс істейтін үкіметтік емес ұйымдардың саны 400-ге жуық. Бір жыл ішінде біз белсенді емес, яғни «бір күндік» үкіметтік емес ұйымдарды анықтау бойынша жұмыс жасадық және бұл бағытта жұмыс әлі жалғасуда.

Саяхат:

АЛМАТЫ – ЕҢ ҮЗДІК БАҒЫТ

Шаһар Орталық Азияның «жаңа стиль астанасы» атанды

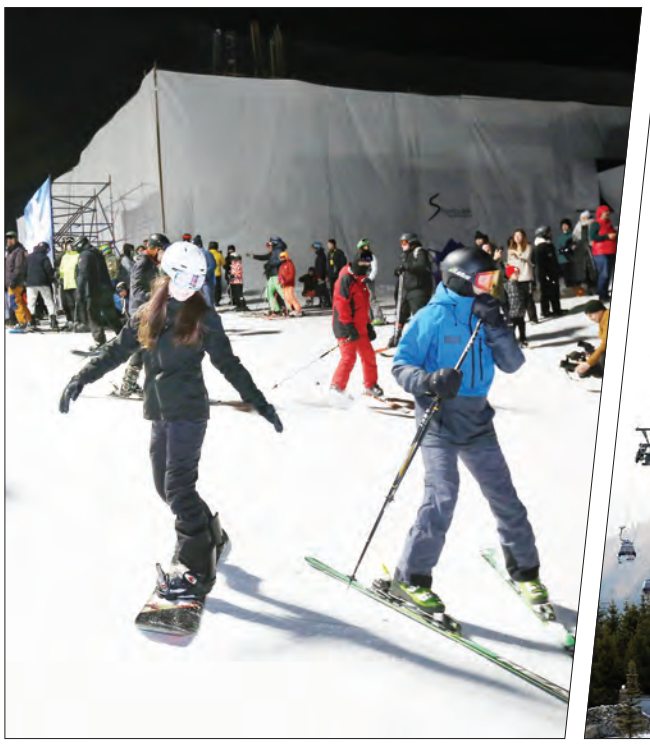

Суреттерді түсірген Қайрат ҚОНЫСБАЕВ.

Қазақстанның туристік әлеуеті халықаралық аренада табысты насихатталып келеді. The New York Times нұсқасы бойынша Алматы қаласы үздік 52 туристік бағыттың қатарына енсе, Lonely Planet журналының нұсқасы бойынша Қазақстан 2025 жылы саяхаттауға тиіс үздік елдердің тізіміне кірді. Бұдан бөлек, Conde Nast Traveller Italia басылымы «Шымбұлақ» тау-шаңғы курортын таңдаулы ТОП-5 дестинация тізіміне қосты.

Ал CNN Travel 2025 жылы саяхаттауға тұрарлық 25 бағыттың тізімін жариялап, Қазақстанды ерекше мәртебеге лайық деп таныды. Атап айтқанда, Алматы қаласы саяхаттауға тиіс ең үздік бағыттардың қатарына енді. Қала кең табиғи ландшафттармен дамып келе жатқан урбанистік мәдениетті біріктіретін ерекше атмосферасының нәтижесінде Орталық Азияның «жаңа стиль астанасы» деп аталды.

Алдағы жылдары Қазақстан туризм саласын дамытуды қарқынды түрде жалғастырып, ауқымды жобалар мен бастамаларды жүзеге асырады.

Басым бағыт ретінде үш ірі туристік аймақ белгіленді, олар: Щучье-Бурабай курорттық өңірі, Маңғыстау курорттық өңірі және Алматы тау кластері.

ДИНАМИКА, ИНВЕСТИЦИЯ ЖӘНЕ NEO NOMAD VISA

- **Елімізде туризм саласында іске асырылып жатқан жүйелі іс-шаралардың нәтижесінде Қазақстанға келетін туристер саны да, әлемдік рейтингтегі орнымыз да айтарлықтай жақсарып келеді.**

Мәселен, Дүниежүзілік экономикалық форумның (World Economic Forum) Саяхат пен туризмді дамыту индексіне сәйкес Қазақстан туристік бағыттар тізімінде 119 ел ішінде **52-орынды иеленді**. Бұған дейінгі индексте Қазақстан 66-орынға орналасқан еді.

Ал өткен жылы Қазақстанға жұмыс бабымен немесе тұрақты тұруға келгендерді есептемегенде, туристік мақсатпен **15,3 млн шетелдік қонақ** келген. Оның ішінде **10,4 млн адам** елде бір күннен көп уақытқа қалып, шетелдік туристер санатына енді. Ресми статистикаға сәйкес, шетелдік меймандардың елімізде орташа болу мерзімі – **4 күн**.

Ұлттық банк мәліметінше, алыс шетелден келген туристер Қазақстанға сапары кезінде орта есеппен **1500 АҚШ долларын** жұмсайды. 2024 жылы шетелдік туристер еліміздің аумағында **1,2 трлн теңгеден астам қаражат** жұмсады.

Туризм саласында негізгі капиталға салынған инвестиция көлемі тұрақты түрде өсіп келе жатқанын байқауға болады. 2019–2024 жылдар аралығында **салаға салынған инвестиция көлемі** төмендегідей:

- **2019 ж. – 502 млрд теңге;**
- **2020 ж. – 629 млрд теңге;**
- **2021 ж. – 593 млрд теңге;**
- **2022 ж. – 513 млрд теңге;**
- **2023 ж. – 787 млрд теңге;**
- **2024 ж. – 947,5 млрд теңге.**

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ СӘТТІ ЖОБАЛАР

Осы жылдар аралығында туризм саласында жалпы сомасы **550 млрд теңгеге 605-тен астам инвестициялық жоба** іске асырылған, оның ішінде 2024 жылы **87 инвестициялық жоба** сәтті аяқталды.

Ірі инвестициялық жобалар арасынан Шымкент қаласындағы «Махамбет» қонақ үйін (жоба құны – 4,9 млрд теңге), Атырау облысындағы «Keremet Park» отбасылық паркін (3 млрд теңге), сондай-ақ Алматы облысындағы «Ақ-Жайық» демалыс аймағын (1,8 млрд теңге) атап өтуге болады. Сонымен қатар былтыр Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың тапсырмасы бойынша **Neo Nomad** деп аталатын жаңа виза түрі енгізілді. Бұл виза заманауи көшпенділерге – саяхаттап, қашықтан жұмыс істейтін шетелдік туристерге арналған. Жаңа визалық режимді енгізер кезде пандемиядан кейін осындай бағдарламаларды сәтті қолданған **50-ден астам елдің** халықаралық тәжірибесі назарға алынған.

Neo Nomad визасын алған шетелдік туристердің Қазақстанда бір жылға дейін тұруға мүмкіндігі бар. Осы уақыт ішінде олар шетелдік компанияларда жұмыс істей алады. Бұл туристерге еліміздің мәдениеті мен тұрмысын жақынырақ тануға мүмкіндік беріп қана қоймай, ел экономикасына пайда әкеледі деп күтілуде. Виза енгізілген жағдайда жылына **500 адам** оны алса, экономикалық әсер шамамен, **3,6 млрд теңге** болмақ. Визаны пайдаланатын шетелдік азаматтар Қазақстанда тұрып, қаражатын осында жұмсайды. Бірақ отандық еңбек нарығына әсер етпейді. Бұл – бағдарламаның маңызды бөлігі.

МАҚСАТ – ӘЛЕМНІҢ ҮЗДІК 50 ЕЛІ ҚАТАРЫНА КІРУ

2027 жылға дейін жалпы құны **1,1 трлн теңгеден асатын 181 инвестициялық жоба** іске асырылады. Туризм саласында жұмыспен қамтылғандар санын **800 мың адамға** дейін арттырып, агротуризмді дамыту есебінен ауылдық жерлерде **10 мың жаңа жұмыс орнын** ашу жоспарланған.

Ішкі туристер санын **11 миллион адамға** жеткізіп, елдегі орналастыру орындарының төсек-орын қорын **280 мыңға дейін ұлғайту,** сондай-ақ барлық қонақ үйді eQonaq ақпараттық жүйесіне енгізу көзделген.

Сонымен қатар, Қазақстан Дүниежүзілік экономикалық форумның Саяхат және туризмді дамыту жаһандық индексінде **әлемнің үздік 50 елі** қатарына кіруді мақсат етіп отыр.

Бұл бастамалар елдің халықаралық туристік аренадағы орнын нығайтып, саяхатшылар, бизнес және жергілікті қауымдастықтар үшін жаңа мүмкіндіктер ашады.

«АҚШАМ-АҚПАРАТ».
(Дереккөз: ҚР ТСМ Баспасөз орталығы).

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

Венера МҰСТАФИНА,
«Kazakh Tourism» АҚ өкілі:

– Қазақстан 2025 жылы саяхаттауға арналған әлемдегі ең үздік 10 елдің қатарына енді. Бұл – Lonely Planet баспасының танымал Best in Travel рейтингінің нәтижесі. Алматы қаласы «The New York Times» нұсқасы бойынша әлемдегі ең үздік 52 туристік бағыттың қатарына кірді. Әлемге танымал Conde Nast Traveler Italia басылымы қазақстандық «Шымбұлақ» курортын әлемдегі ең үздік 5 тау шаңғысы бағытының қатарына қосылды. Бұл әлемдік туристік аренада Қазақстанның тартымыдылғы артқанын және әрбір турист өзінің саяхатын түрлендіре алатынын көрсетеді. Яғни белсенді демалыстан және экотуризмнен бастап мәдениет пен тарихты бағалаушыларға дейін өз қызығушылығын таба алады.

Ал Neo Nomad Visa әлемнің әртүрлі елінен келген саяхатшыларға көптеген мүмкіндік береді. Виза алған шетелдік туристер Қазақстанда бір жылға дейін тұрып, өздерінің шетелдегі компанияларында қашықтан жұмыс істей алады. Жаңа B12-1 визасын алу үшін Қазақстан Республикасының шетелдегі елшілігіне немесе консулдық мекемелеріне жүгіну қажет. Neo Nomad Visa арқылы Қазақстанда жұмыс істеу мүмкіндігі қарастырылмағанын атап өткен жөн. Ақпан айының соңындағы деректерге сәйкес, визаның бұл түрін 8 шетелдік азамат иеленді.

Бақытжан САРКЕЕВ,
экономист:

– Алматы – туризмнің діңгегі. Мұнда сервистік қызметтерді жолға қою керек. Әрине, қазіргі меже жақсы. Дегенмен, Стамбул, Дубай сияқты дәрежеге жеткізсек жақсы болар еді. Сонымен қатар, шаһардың жарнамасын жасайық. Instagram, TikTok сияқты әлеуметтік желіден жарнамалай берсек, соған сай іс қылсақ ұтарымыз көп. Тамақ өнеркәсібі, мейрамхана ісі, такси қызметі үздіксіз қызмет қылып тұрса дейміз. Әлемде «медициналық туризм» деген ұғым бар. Оған да мүмкіндігіміз зор. Өйткені, белді оқу орындары, медицина орталықтары бізде орналасқан. Сондай-ақ, Медеу, Шымбұлақта курорттық аймағы етіп туристерге қолайлы етейік. Шетелдік қонақтар таудан сырғанап, шаңғы теуіп, атпен серуендеп, қазақтың қолөнерін көріп, кәде-сый сатып алып, ұлттық тағамдарынан ауыз тиіп, ұлттық ойындарды тамашаласа, құба-құп болар еді.

Егер қазақ еліндегі туризмге 100 теңге инвестиция салсаңыз, ол сөзсіз 1000 теңге болып қайтады. Сондықтан туризмге мән беретін уақыт жетті. Өйткені, біздің дәуір бәсекелестіктің кезеңі. Сол себепті, туристік әлеуетті көтеретін кез жетті.

КИБЕРҚАУІПСІЗДІК

«ОҢАЙ АҚША БОЛМАЙДЫ»

Интернет–алаяқтардан сақ болыңыз...

(Басы 1-бетте)

Құралай ИМАНБЕКҚЫЗЫ

– Белгісіз нөмірден бір жігіт өзін «Руслан Әлиев – менеджермін» деп хабарласты. Қаражат көбейту туралы түсіндірді. Әңгімеміз шамамен 10–15 минутқа созылған соң, «ақпаратыңызға рахмет, кейін хабарласармын» деп тұтқаны қоя салдым. Қайта хабарласты. Екінші рет звондағанда: «Мен ойланайын, өзім хабарын беремін» десем, тыңдайтын түрі жоқ. Айтқаныңа көнбейтін мынау қандай адам деп күмәндана бастадым. Кенет ойыма «алаяқтар дауыс ырғағын жазып алып, сен болып сөйлесу үшін ұзақ әңгімелесуге тырысады» деген таныстарымның сөзі сақ ете түсті. Алаяқтар екенін бірден түсіндім. Бірақ одан не пайда? Сол күннен бері қоңыраулар әлі тоқтаған жоқ – күніне неше түрлі нөмірлерден 10–15 рет қоңырау шалатын болды, құтыла алмай жүрмін, – дейді Азамат күрсініп.

Сол күннен бері Азамат күндіз күлкіден, түнде ұйқыдан айырылады. Шиеттей бала-шағаны бағып-қағамын деп таң атқаннан кеш батқанша жұмыс істеп шаршап жүргені жайына қалды. Балаларым өскенше жинай берейін деп депозит ашып ақша салып жүрген. Мына оқиғадан кейін атымнан несие алып, елден қарыз сұрап жүре ме деп уайымдай бастайды.

– «Қазақ радиосында» әр аптаның бейсенбі күні «Заң кеңесі» деген білікті заңгер Нұра Тынысқызының қатысуымен берілетін хабар барын білетінмін. Өзім үзбей тыңдаймын, сол хабарды. Кеңес сұрадым. Заңгердің айтуынша, құқықтық терминологияда «оферта» деген ұғым бар екен. Оферта – бұл белгілі бір шарттармен тауарды немесе қызметті ұсыну туралы ресми ұсыныс. Ол жария оферта және жеке оферта болып екіге бөлінеді. Егер адам офертаны қабылдаса, онда бұл келісім-шарттың жасалғанын білдіреді. Демек, адам арнайы барып, келісім-шарт жасамаса да ол жұмыс істей беретінін түсіндірді. Содан кейін маған бөтен нөмірлерді алмауымды, eGov порталындағы жеке кабинетте несие бермеу бойынша нүктені басып қою қажеттігін ескертті. Бұл нүкте менің рұқсатымсыз несие ала алмайтынын білдіреді екен. Дереу, заңгердің айтуы бойынша, eGov-тағы операцияны жасап қойдым. Ешқандай ақша жоғалтпасам да, бұл оқиға басқалардың өміріне сабақ болсын. Оңай ақша болмайтынына көзім осы жолы анық жетті, – дейді ол.

Дәл осындай жарнамаға алданған Ұлытау облысының тұрғыны «Kaspi Profit» жарнамасынан «қаражатты инвестиция арқылы көбейтуге болады» деген хабарламаға сеніп, жеке деректері туралы мәліметтер қалдырған. Жәбірленуші ұялы телефонына қосымшаны жүктеп, жеке шотына алаяқтың нұсқауымен 6 млн теңге несие рәсімдеген. Алаяқтар инвестиция арқылы 18 372$ қол жеткізгеніне сендіріп, оны қолма-қол ақшаға айналдырып, «Global finance» компаниясы арқылы жеткізіп бере алатындарын, ол үшін тағы 3 млн қаражат салу қажеттігін айтқан. Жәбірленуші оның айтқанына келісіп, аталған қаржыны белгісіз шоттарға аударған. Осылайша облыс тұрғыны алаяқтың нұсқауы арқылы 9 млн теңгесінен айырылған.

Керек дерек

ІІМ Киберқылмысқа қарсы іс-қимыл департаментінің дерегінше, былтыр елімізде интернет–алаяқтық бойынша 22 560 қылмыстық іс тіркеліп, халық 45,5 млрд теңге шығынға ұшыраған. Оның ішінде онлайн–интернет сауда – 7716, инвестициялық жоба мен брокерлік компаниялар – 2673, шетелдік нөмірлер арқылы ватсаппен хабарласу арқылы 5977 алаяқтық жасалған. Сонымен қатар, банктер, құқық қорғау органдар және мемлекеттік органдар – 65 млн қоңырау бұғатталған.

Мұндай жағдай Жезқазған қаласы тұрғынының да басынан өткен. «Kaspi Profit» жарнамасына сенген азамат 5 млн теңге несие рәсімдеп, алаяқ көрсеткен шоттарға аударып жіберген.

Көрдіңіз бе, кейде адамдар осылайша интернеттегі жылдам ақша табу ұсыныстарына алданып жатады. Қазіргі таңда алаяқтар өте белсенді, ал адамдардың қаржылық сауаты көбіне жеткіліксіз. Сондықтан кез келген жарнаманы көргенде «тым жақсы ұсыныстар шындыққа жанаса ма?» деп ойлану қажет дейді заңгерлер.

Жалған жарнама

Kaspi Profit – Kaspi.kz-ке еш қатысы жоқ алаяқтық схема. Бұл жоба интернетте жылдам және оңай ақша табуды уәде етіп, адамдарды алдап, ақшаларын жымқыруға бағытталған. Қазір байқасаңыздар, әлеужеліде Kaspi.kz негізін қалаушы Михаил Ломтадзенің бейнесін пайдаланып, оның бұрынғы сұхбаттарынан алынған үзінділер мен дауысын қолдан жасап, адамдарды сендіруге тырысқан жалған жарнамалар көп. Ол былай жұмыс істейді. «Kaspi арқылы күніне 50 000 – 100 000 теңге табыс!» деген жарнамалар таратылады. Қызыққан адамдар жоғарыдағы Азамат секілді жарнамадағы сілтемені басып, телефон нөмірін қалдырады. Алаяқтар өзін «Kaspi Profit өкілдері» деп таныстырып, алдымен 50 000 – 500 000 теңге аралығында алғашқы инвестиция салуды сұрайды. Ақша салған адамға «табыс өсті, көбірек салсаңыз, көп аласыз» деген сылтаумен қосымша қаржы салуға көндіреді. Біраз күннен кейін сайт жабылады немесе «шотты жабу үшін комиссия төлеу керек» деген сылтау айтылып, қаражатты қайтарып алу мүмкін болмайды.

Біз Kaspi Bank-ке де хабарластық. Алайда, банк бұл жобаның оларға еш қатысы жоқ екенін ресми түрде растады. Демек, бұл жоба – алаяқтық. Оның мақсаты – адамдарды алдап, олардың жеке деректерін немесе ақшасын алу. Қазақстанның Ішкі істер министрлігі мен Киберполиция бөлімшесі «Kaspi Profit» сияқты схемалардан сақтануды ескертіп отыр. Өйткені, көптеген адамдар осы жарнамаларға алданып, ақшасынан айырылып қалып жатыр.

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

Еркебұлан ҰЛАНҰЛЫ, Алматы қаласы Кибер қылмысқа қарсы күрес басқармасы басшысының орынбасары:

Жеке мәліметті бейтаныс сайттарға енгізбеңіз!

Соңғы жылдары елімізде интернет-алаяқтық оқиғалары күрт көбейді. Қылмыстың бұл түрінен зардап шеккендердің дені – қарттар, табысын тез арада арттырғысы келетіндер, қаржылық сауаттылығы төмен азаматтар. Бүкіл әлем интернетке байланғанын ескерсек, алаяқтардың да сол «ауылды» торуылдайтыны түсінікті жайт. Қазір алаяқтар өздерін банк қызметкерімін деп таныстырып, жәбірленушінің жеке шотындағы және депозиттегі қаражатын түрлі айламен иемденіп кетіп жатыр.

Ол аз десеңіз, несие рәсімдеп алады. Онлайн-саудада да алаяқтықтық көп. Жалпы, естеріңізде болсын, банк немесе полиция қызметкерлері ешқашан дербес деректерді телефон арқылы хабарлауды сұрамайды және арнайы операциялар жүргізбейді. Қарапайым осыны жадыларынан шығармаса екен дейміз. Мәселен, биыл Алматыда екі айдың ішінде 400-ге жуық интернет-алаяқтыққа қатысты қылмыс тіркелді. Мұндай қылмыстардың ашылу жылдамдығы бірнеше факторға байланысты. Себебі, бұл күрделі және уақытты талап ететін жұмыс. Егер алаяқтықтың құрбаны болған адам тез арада құқық қорғау органдарына жүгінсе, істің ашылу мүмкіндігі артады.

Алайда, көптеген алаяқтар шетелде отырып, анонимді құралдарды пайдаланатындықтан, мұндай істер кейде ұзақ тергеледі немесе мүлде ашылмай қалады. Егер олар өз әрекеттерін VPN, анонимді браузерлер (Tor), жалған шоттар арқылы жүзеге асырса, оларды табу қиындайды. Сондықтан интернетте қауіпсіздік шараларын сақтау – ең дұрыс шешім болмақ. Алаяқтардан сақ болыңыздар! Жеке мәліметті бейтаныс сайттарға енгізбеңіз!

КЕРЕК КЕҢЕС

ИНТЕРНЕТ–АЛАЯҚТАРДАН ҚАЛАЙ ҚОРҒАНУҒА БОЛАДЫ?

Телефон нөміріңізді күмәнді сайттарға енгізбеңіз.

Бейтаныс адамдарға ақша аудармаңыз.

«Жылдам пайда» туралы ұсыныстарға сенбеңіз.

Инвестиция жасамас бұрын компанияның лицензиясын тексеріңіз.

Алаяқтардан зардап шексеңіз, дереу полицияға (102) немесе Киберполицияға (cyberpolice.kz) шағым түсіріңіз.

ӘЛЕУМЕТ

«АНА ҮЙІ» ҚОРЫ

жетім балаларды отбасына қабылдағысы келетін азаматтарға көмек көрсетеді

Алматыда ата-ана қамқорлығынсыз қалған балаларды қолдап, қорғауға бағытталған бастамалар қарқынды дамып келеді. Өңірлік коммуникациялар қызметі алаңында өткен брифингте «Ұлттық бала асырап алу агенттігі» жобасының жетекшісі Фарида Рахметова Кәсіби қабылдаушы отбасы институтын енгізуге арналған жаңа заң жобасының маңыздылығы туралы айтты.

Ұлттық бала асырап алу агенттігі – бұл елімізде бала асырап алу мәдениетін дамытуға және кәсіби қабылдаушы отбасыларды қолдауға сегіз жылдан бері еңбек етіп келе жатқан «Ана үйі» қорының маңызды бөлігі. Қазіргі уақытта елімізде 20 кеңес беру кабинеті жұмыс істейді, онда қор мамандары жетім балаларды отбасына қабылдағысы келетін азаматтарға көмек көрсетеді. Тек Алматының өзінде осы жоба іске қосылғаннан бері 2285 адам мамандардан кеңес алып, ал 818 азамат Қабылдаушы ата-аналар мектебінде дайындықтан өтті. Осы бағдарламаның нәтижесінде 105 алматылық отбасы 158 жетім баланы қанатының астына алды.

«Он екі жыл ішінде интернаттық мекемелердегі балалар саны 10 мыңнан 4 мыңға дейін қысқарды. Алайда, кейінгі бес жылда бұл көрсеткіш өзгеріссіз қалып отыр. Бұған басты себеп – жетім қалған балалардың көбі жасөспірімдер, ерекше қажеттіліктері бар балалар немесе жалғыз емес, бауырлары бар. Мұндай балаларды бала асырап алуға ниетті отбасыларға орналастыру қиынырақ», – дейді «Ана үйі» қорының психолог қызметінің жетекшісі Л.Ақатаева.

Осындай мәселені шешу үшін Кәсіби қабылдаушы отбасы институтын енгізетін заң жобасы әзірленген болатын. Құжат «Неке және отбасы туралы» Кодекске ресми түрде енгізілді.

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

Фарида РАХМЕТОВА, «Ұлттық бала асырап алу агенттігі» жобасының жетекшісі:

Ата-аналар тереңдетілген даярлықтан өтеді

2016 жылдан бері жұмыс істеп келе жатқан «Ұлттық асырап алу агенттігі» кәсіби қабылдаушы отбасыларды енгізуге ерекше назар аударып келеді. Бұл – жаңа формат. Дәстүрлі қабылдаушы отбасылардан айырмашылығы, фостерлік ата-аналар тереңдетілген даярлықтан өтіп, кәсіби деңгейде жұмыс істейді. Олардың қызметі жаңа заңнамамен реттеледі және мемлекет тарапынан қаржылай қолдау көрсету қарастырылған. Сонымен қатар, бұл жүйе қорғаншылық және қамқоршылық органдары тарапынан тұрақты бақылауды көздейді. Ата-аналар әр жарты жыл сайын баланың денсаулығы мен дамуы туралы есеп беруге міндеттеледі, ал мамандар бұл отбасылармен тығыз жұмыс істеуді жалғастырады.

БРИФИНГ

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДИАГНОСТИКА

туберкулезден емделушілердің 95%-дан астамы әлеуметтік қолдауға ие

Алматыда туберкулезді диагностикалау, алдын алу және емдеудің заманауи бағдарламалары табысты жүзеге асырылып келеді.

Бұл туралы Өңірлік коммуникациялар қызметінде өткен баспасөз конференциясында ҚР Ұлттық фтизиопульмонология ғылыми орталығының директоры Мәлік Әденов мәлімдеді. Кейінгі алты жылда елімізде туберкулезге шалдығу 27%-ға, аурудың таралу деңгейі 32,1%-ға азайды. Алматыда да оң динамика байқалады. Пациенттердің 95%-дан астамы инъекциясыз ем қабылдауда, ал дәріге төзімді туберкулездің емдеу мерзімі 9–12 айға дейін қысқартылған. Сондай-ақ, Алматыда 2555 бақылаулы емдеу кабинеті жұмыс істейді, онда мыңдаған науқас ем алуда.

Мемлекет пациенттерге әлеуметтік қолдау көрсетуді жалғастыруда. Былтыр бұл мақсатқа 2,4 млрд теңгеден астам қаржы бөлініп, амбулаториялық ем қабылдаушылардың 95%-дан астамы көмек алған. Инновациялық диагностика, емдеу және алдын алу шараларын енгізудің нәтижесінде Қазақстан мен Алматыда туберкулезге шалдығу көрсеткіші тұрақты түрде төмендеуде. Бұл дертпен күреске арналған ұлттық стратегия халықаралық стандарттарға толықтай сәйкес келеді және жоғары тиімділігін көрсетіп отыр.

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

Сәулеш ӘУЕЗОВА,
Алматы қаласы Фтизиопульмонология орталығы мониторинг және бағалау орталығының жетекшісі:

Пилоттық жобалар жалғасуда

Алматыда туберкулез бойынша эпидемиологиялық жағдай тұрақты. Мегаполисте озық технологиялар қолданылады. Қалалық зертханада туберкулезді небәрі 1,5–2 сағат ішінде анықтауға мүмкіндік беретін заманауи жабдықтар бар.

Сондай-ақ, Xpert MTB/XDR аппараттары орнатылған жоғары технологиялық зертханалар жұмыс істейді, олар туберкулезге қарсы препараттарға төзімділікті 90 минут ішінде анықтай алады. Үш қалалық емханада G-Xpert ПТР аппараттары жұмыс істейді, бұл молекулалық-генетикалық диагностикамен қамтуды 32,2%-ға арттырды.

Сонымен қатар, Алматыда BPaLM режимі бойынша «Претоманид» препараты қолданылатын пилоттық жобалар жалғасуда. Қазіргі күні 91 науқас осы бағдарлама аясында ем қабылдауда, олардың 48-і терапияны сәтті аяқтады.

БАҒДАРЛАМА

«АҢСАҒАН СӘБИ»

Алматылық 246 әйел ЭКО арқылы бала сүйді

Кейінгі төрт жылда «Аңсаған сәби» бағдарламасы аясында 28 мың ЭКО жасалып, нәтижесінде 10 мыңнан астам бала дүниеге келді. Ал Алматыда бұл бағдарламаға 562 әйел қамтылып, оның 246-сы ана атанды.

Бұл туралы Өңірлік коммуникациялар қызметі алаңындағы брифингте «Экомед» клиникасының репродуктивті маманы Айгерім Ахметова мәлімдеді. Спикер сөзіне сүйенсек, бүгінгі күні елімізде ерлі-зайыптылардың 16-17%-ы бала көтеруде қиындықтарға тап болады. Алматыда ЭКО-ға маманданған 11 емхана бар. Бұл сәби сүйгісі келетін талай отбасыға үлкен мүмкіндік.

Айгерім Ахметова сондай-ақ, мегаполистегі «Экомед» адам репродуктивті емханасы экстракорпоралды ұрықтандыру (ЭКҰ) және қосалқы репродуктивті технологиялардың (ҚРТ) тиімділігін арттыруға бағытталған бедеулікті емдеудің жаңа әдістерін енгізетіндерін атап өтті. Клиника мамандары ұрықтандырудың табиғи жолға барынша жақын болуына мүмкіндік беретін Piezo ICSI әдісін белсенді түрде енгізіп жатқанын, сонымен қатар, эмбриондарды талдауда жасанды интеллект қолданылатынын мәлімдеді.

Айта кетейік, елімізде ЭКО арқылы өмірге келген ең алғашқы сәби қазір 29-да. Шетелде тұрады.

МЕДТЕКСЕРУ

ЖҮЙЕЛІ ТЕКСЕРІЛУ

аурудың алдын алады

Алматы дәрігерлері жасы 40-тан асқан ер адамдарды несеп-жыныс мүшелерінің ісіктерін ерте анықтау үшін жүйелі түрде тексеруден өтуге шақырады.

Өңірлік коммуникациялар қызметінің баспасөз конференциясында Алматы онкологиялық орталығының онколог-урологы **Айкерім ОМАРОВА** көптеген онкологиялық аурулардың асимптоматикалық түрде дамып, тек кеш болғанда ғана анықталатынын атап өтті.

«Қуық асты безінің қатерлі ісігін дер кезінде анықтау үшін жыл сайын қуық асты безінің спецификалық антигеніне тест тапсыру қажет. Оның жоғарылауы ісік процесінің басталуын көрсетуі мүмкін. Ерте диагноз – сәтті емдеу мүмкіндігін айтарлықтай арттырады», – дейді маман.

Несеп-жыныс мүшелерінің қатерлі ісігіне көбіне 50-ден асқан ерлер шалдығады. Созылмалы қабыну процестері (пиелонефрит, простатит, цистит), жаман әдеттер, семіздік, тұқым қуалайтын бейімділік, улы заттардың әсері де осы дертке әкелуі мүмкін.

Былтыр Алматыда обырмен 5209 адам тіркелген. Оның 518-і несеп-жыныс жүйесінің қатерлі ісігіне шалдыққан. Нақтырақ айтып кетер болсақ, 218-інде – қуық асты безінің обыры, 189 адамда – бүйрек жасушалы ісігі, ал 111 алматылықтан қуық ісігі анықталған.

Бетті әзірлеген Нұржамал ӘЛІШ.

ЖЕҢІС ЖАУЫНГЕРІ

ЕРЛІГІ ЕЛЕНБЕГЕН ҚАЗАҚ

Берлин Ратушасына ту тіккен Кенжебай Мәденов туралы не білеміз?

Ұлы Отан соғысына қатысқан Кенжебай Мәденов кім және ол қандай ерлік жасады? Жеңіс солдатының жауынгерлік жолын дәлелдейтін қандай құжаттар бар?

Кенжебай Мәденов (1925 жыл 19 ақпанда Батыс Қазақстан облысы, Ақтайсай ауылында туған – 1974 жылы 26 желтоқсанда Атырау қаласында қайтыс болған) – Екінші дүниежүзілік соғыста «Берлин» операциясына қатысып, неміс фашистерінің Рейхстагтан кейінгі ордасы – Ратушаға бірінші болып өз взводын бастап кіріп, оны жаудан тазартқан және ту тіккен, ерен ерлік жасаған батыр. Ол – есімі күллі қазаққа әйгілі, дауылпаз ақын, батыр Махамбет Өтемісұлының ұрпағы.

1943 жылы 8 қаңтарда 18 жасқа толмай тұрып, Қызыл Армия қатарына өз еркімен аттанды. 1943 жылы қарашада Краснохолмск жоғары жаяу-әскерлер училищесінің командирлерді дайындау бойынша курсын аяқтаған соң 3-Украина майданының 8-гвардиялық армиясының 57-атқыштар дивизиясының 170-гвардиялық атқыштар полкінің пулемет бөлімшесінің командирі болып Кривой Рог түбіндегі шайқасқа қатысты. 1944 жылы қарашадан бастап, 1-Белоруссиялық майданда 5-екпінді армия, 266-атқыштар дивизиясының, 1008-атқыштар полкі, 2-батальон ротасының 5-атқыштар взводына басшылық етті. Украинаны (Днепр өзені), Молдавия аумағын (Ясса-Кишиневтік операция), Польшаны, оның астанасы Варшаваны, Германияны (Висла-Одерлік операция) азат ету бойынша әскери шабуылдардың және Берлин шабуылының (Берлиндік операция) қатысушысы.

Ратушадай зәулім қорғанның ішінде талай сағатқа созылған қолма-қол шайқаста «Империя кеңесі» жаудан түгел тазартылды да, лейтенант Мәденов Ратушаның төбесіне өз қолымен Жеңіс туын қадады.

Академик М.Қозыбаевтың «Қазақстан тарихы» оқулығында (10-сыныпқа арналған оқулық. – Алматы, «Мектеп», 2004, 222 бет) мынадай деректер бар: «Берлин операциясы барысында кеңес жауынгерлері ер жүректік, ерлік және жоғары шеберлік көрсетті. Олар бір ниетке – фашистік Германияны талқандауды мүмкіндігінше тезірек аяқтап, Еуропа халықтарына аңсап күткен бейбітшілік пен тыныштық әкелуге ұмтылды. Берлинге кіреберісте шайқас жүргізіп, Берлинге шабуыл жасаған кеңес жауынгерлерінің ерлігі Екінші дүниежүзілік соғыс тарихының шежіресінде қалады. Сағадат Нұрмағамбетов Берлин үшін ұрыстарға өз жауынгерлерін бастап кірді. Берлинге шабуыл жасауға жерлестеріміз Есжанов, И.Я.Сьянов, Х.Қайдауылов, З.Тұрарбеков, Х.Көбеков, Т.Бигелдинов, А.Еремеев, Н.Шелихов және баска да көптеген адамдар қатысты. Жас офицер Р.Қошқарбаев өзінің досы Г.Булатовпен бірге Рейхстаг терезелерінің біріне алғашқылардың бірі болып алқызыл Жеңіс туын желбіретті, ал Орал өңірінің жас офицері К.Мәденов 1008-атқыштар полкінің туын Берлин ратушасының төбесіне тікті...» деп жазады. Демек, аға лейтенант Кенжебай Мәденовтің Ратушаға алғаш шабуыл жасап оны бағындырып, ту тіккені туралы деректер мен айғақтар оның ерлігін растайды.

Кенжебай Мәденов Фашистік Германия тізе бүккеннен кейін Солтүстік Кавказдық әскери округте рота командирінің лауазымында қызмет атқарды. Соғыстан кейінгі жылдары шаруашылықты қалпына келтіру мен бейбіт өмірді сақтау үшін әскери өмірін Батыс Қазақстан облысы бойынша Қазақ КСР мемлекеттік қауіпсіздік органдарында, 1956 жылдан бастап Гурьев облысы бойынша жұмыс жасады.

Әскери қызметтің барлық кезеңінде подполковник К.Мәденов азаматтық борышты адал атқарудың үлгісін көрсетті. Қарапайым, кішіпейіл және қайырымды болатын. Ол жолдастарының зор құрметіне бөленді, өскелең ұрпақ арасында әскери-патриоттық жұмыстар жүргізді.

Жауынгерлік ерлігі үшін Кенжебай Мәденов екі «Қызыл Жұлдыз» орденімен, «Варшаваны азат еткені үшін», «Берлинді алғаны үшін», «1941–1945 ж.ж. Ұлы Отан соғысында Германияны жеңгені үшін» медальдарымен марапатталған.

БІЗДІҢ ДӘЙЕКТЕМЕ

«Қызыл Ратуша (нем. Rotes Rathaus) – Берлиннің орталығындағы қызыл кірпіштен жасалған тарихи ғимарат. 1861–1869 жылдары сәулетші Г.Ф.Веземанның жобасы бойынша салынған. Лана соборы мұнараларының бейнесі мен ұқсастығы бойынша салынған төртбұрышты қалалық зал мұнарасының биіктігі 74 метрді құрайды. Екінші дүниежүзілік соғыс кезінде ғимаратта басқарушы үкімет орналасты, кейін қирады. 1951–1958 жылдары интерьердегі өзгерістермен қалпына келтірілді».

Берлиннің «Империя кеңесі» деп аталатын Рейхстагтан кейінгі ордасы Ратушаға бірінші болып өз взводымен кіруі, оны жаудан тазартудағы белсенді ерлік істері үшін арнайы таңдалып, Жеңіс туын тігуі – ерен тұлғаның даңқты ерлігі.

Кенжебай Мәденовтің туғанына 100 жыл және Ұлы Жеңістің 80 жыл толуына орай, ерлігі еленбеген қазақ батырына Мемлекеттің ең жоғарғы наградасы «ХАЛЫҚ ҚАhАРМАНЫН» беру лайықты деп білеміз. Сондай-ақ, Ұлы Жеңістің 80 жылдығына және Кенжебай Мәденовтің 100 жылдығына орай мектеп, колледж, университеттерде тәрбие сағаттары өткізілсе, ел аумағында батыр есімімен аталатын көшелер бекітілсе, ескерткіштер ашылса, әскери білім беру мектептерінің біріне «Кенжебай Мәденовтің» есімі берілсе, деректі фильм түсірілсе, құба-құп. Бұл жастарды отансүйгіштікке, қазақстандық патриотизмге тәрбиелеудің маңызды қадамдары болар еді.

Кенжебай Мәденовтің ерлік дәстүрі өнеге болатыны сөзсіз. Біз ата-бабаларымыздың өнегелі ерлігін үнемі жадымызда ұстап, кейінгі ұрпақтарға үлгі еткен жағдайда ғана өз Отанын шексіз сүйіп, қорғау үшін жанын салатын азаматтарды тәрбиелейміз.

Абай ҚАБАҚБАЙҰЛЫ,
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ доценті, п.ғ.к.

Кенжебай МӘДЕНОВТІҢ ерлігі туралы деректер не дейді?

Кеңес Одағының маршалы Г.К.Жуковтың «Естеліктер мен ойлар» (3-том, 248-бет) кітабынан:

«Жаудың тегеурінді қарсылығынан Ратушаға тіке шабуылдау қиын болды. Артиллерия мен реактивті қару арқылы атқылауға бұйрық бердім. Бүкіл ғимарат қалың түтінге оранды. Осы кезде Ратушаға бірінші болып аға лейтенант К.Мәденовтің взводы кірді. Олар Ратушаның вестибюлі мен дәліздерде қоян-қолтық ұрыс жүргізіп, әр бөлмені ұрыспен алуға тура келді».

●●●

Генерал Ф.Е.Боковтың «Жеңіс көктемі» (244-бет) кітабынан:

«...Ратушаға бірінші шабуылды аға лейтенант К.Мәденов басқарған взвод жауынгерлері бастап кірді. Аға лейтенант К.Мәденов қоян-қолтық күрес жүргізіп, Ратушаға ту тікті...».

●●●

Әскери жазушы М.Мержановтың «Бұл осылай болған» кітабынан:

«…Берлин Ратушасына үдере шабуыл жасағанда да шамасы осындай жағдай болды. Оған осы ұрыста қаза тапқан кіші лейтенант Бондаренконың бірнеше танктері және Ратуша ғимаратына бірінші болып кіріп қана қоймай, сонымен бірге қолма-қол ұрыс салған лейтенант К.Мәденовтің взводы батыл шабуыл жасады, ұрыс екі сағаттан астам уақытқа созылды».

●●●

Жазушы Ғ.Слановтың «Тайсойған түлектері» шығармасынан:

«...Қимылына көз ілеспес, көз оты жарқ-жұрқ еткен талдырмаш Кенжебай батальон командирінің алдына кеп тартыла қалды, оң қолы шекесінде:

– Әміріңіздемін, жолдас...

– Саған әрі қиын, әрі абыройлы бір тапсырма жүктеймін, лейтенант Мәденов.

– Орындауға дайынмын!

– Маңдай алдымызда көкпен таласқан зәулім үйді көріп тұрсың ба? «Империя кеңесі» деп аталатын фашистердің Рейхстагтан соңғы бір ордасы – осы. Ратуша дейтін еді ғой. Іші, тысы табан астына дейін жаудың мықты бір бекінісі. Осыған шабуылды бастап, жеңіс туын тігу – сенің взводыңа жүктеледі. Шабуылды ілкі бастайтын да сенің взводың... Тапсырманы орындау да, орындалған соң абыройы да бәрімізге ортақ. Ратушаға жеңіс туын тігуге өзге жұрт қанша таласып еді. Бұл үлес бізге бұйырды ақыры. Қимылда шаппшаң, Мәденов. Бар, орында!..».

«ALMATY AQSHAMY» ГАЗЕТІНЕ ЖАЗЫЛЫҢЫЗ!

2025 жылға «Almaty aqshamy» газетіне жазылу науқаны басталды

«ALMATY AQSHAMY» – алматылықтардың да, еліміздің барлық дерлік өңірлеріндегі оқырмандарымыздың да асыға күтетін, сүйіп оқитын басылымы! Қазақ сөз өнері мен журналистикасының дәстүрлі мектебі!

«ALMATY AQSHAMY» жарияланымдары мектептерде, колледждер мен университеттерде оқылады, әлеуметтік желілерде зерделеніп, талқыланады.

БІЗ газетімізді асыға күтетін оқырмандарымызбен және тұрақты авторларымызбен әрдайым БІРГЕМІЗ!

«Almaty aqshamy» газетіне «Қазпошта» АҚ Алматы поштамты бөлімшелерінде, «Евразия Пресс» агенттігі өкілдіктерінде жазылуға болады. Бізді **aqshamnews.kz** сайтынан да оқыңыздар!

«ALMATY AQSHAMY» ГАЗЕТІНЕ 2025 ЖЫЛҒА ЖАЗЫЛУ ИНДЕКСТЕРІ:

65503 (жеке жазылушылар үшін) 1 айға – 613,40 теңге, 3 айға – 1840,20 теңге, 6 айға – 3680,40 теңге, 9 айға – 5520,60 теңге

15503 (кәсіпорындар мен ұйымдар үшін) 1 айға – 1315,62 (қала), 803,40 (ауыл) теңге, 3 айға – 3946,86 (қала), 2410,20 (ауыл) теңге, 6 айға – 7893,72 (қала), 4820,40 (ауыл) теңге, 9 айға – 11840,58 (қала), 7230,60 (ауыл) теңге

95503 (зейнеткерлер, мүгедектер мен ҰОС ардагерлері үшін)
1 айға – 393,40 теңге, 3 айға – 1180,20 теңге, 6 айға – 2360,40 теңге, 9 айға – 3540,60 теңге

Анықтама үшін телефондар: 8 (727) 293-08-12, 293-08-25.

Құрметті оқырмандар!

«Almaty aqshamy» газетінің баспа нұсқасына жазылуды енді **Post.kz сайты** арқылы немесе мобильді қосымшаны пайдалана отырып, онлайн режимде ресімдеуге болатынын қуана хабарлаймыз. Жылдам іздеу функциясы арқылы **«Almaty aqshamy»** газетін тауып, оған жазылуды бір сәтте рәсімдеуге болады. Газетке жазылу үшін оның қажетті санын, жазылу мерзімін көрсетіп, кез келген банктің картасымен төлем жасау қажет.

Жазылу индекстері мен жазылу құны **«Almaty aqshamy»** газетінің баспа нұсқасына жазылумен тең.

Газет **Post.kz**-пен рәсімдеу кезінде көрсетілген мекенжай бойынша жеткізіледі. Қызмет **24/7** қолжетімді.

ҒАСЫР ҚҰРДАСЫ

Тұрсын әжей:

Ұзақ өмір сүру – өз қолыңызда

Жетісу ауданының әкімі Ләззат Жылқыбаева ауданның байырғы тұрғыны Тұрсын Қаламбаеваны арнайы құттықтап барды. 100 жасқа келсе де, қимылы ширақ әжей қонақтарды қуана қарсы алды.

Рая ЕСКЕНДІР

– Е-е-е, айналайындар-ай, сендерді есік алдына шығып, қарсы алар едім. «Жер тайғақ, құлап қаласыз» деп мына балалар рұқсат бермей қойды. Қазір күн суық, тысқа шықпаймын. Әйтпесе, далада серуендеп, аяқпен жерді басқанға не жетсін! Әзірге сырттағы өмірді терезеден бақылап отырмын. Өзім көп жүргенді ұнатушы ем, кәрілік құрғыр жеңіп, үйдің ішінде ғана қимылдап қалдым. Дегенмен, үнемі қозғалыстамын. Бар жаңалықты теледидардан көріп-біліп отырмын, – дейді екі тілді жетік меңгерген ғасыр құрдасы.

Біз бұрын да Жетісу аудандық Ардагерлер кеңесі өкілдерімен бірге Тұрсын әжейді құттықтай барғанбыз. Жады мықты әжей сол сәтті есімізге салып, бір қуантып тастады. Тұрсын әжейдің айтуынша, ол кісі өмір бойы еңбек етіп, бір сәт бос отырмаған.

– Мен сонау жылғы аштықты да, бертіндегі тоқшылық заманды да көрген жанмын. Өткен өмірімді үлгі болсын деп айтып отырамын. Өмір бойы бір орында, мехкомбинатта жұмыс жасадым. Кейде осы адамның көп жасауы көңілден бе деп қалам. Жалпы, жаратылысым өзгеше, салмақты кісімін. Оның үстіне ұлым мен келінім бар дәмдіні аузыма тосып, әлпештеп отыр. Келінім Светлана Леонидовна өзге ұлт өкілі болса да, қазақтың салт-дәстүрін жетік біледі. Қас-қабағыма қарап отыр, – деген Тұрсын әжей өзіне жиі хабарласып отыратын Жетісу ауданы Ардагерлер кеңесінің төрайымы Тамара Шәкіроваға ризашылығын білдірді.

ХАБАРЛАНДЫРУ

6-СЫНЫПТЫ БІТІРУШІ ЕР БАЛАЛАР МЕН АТА-АНАЛАРЫНЫҢ НАЗАРЫНА!

2025-2026 оқу жылына Алматы қаласы Мамандандырылған «БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ» лицей-интернатына оқушыларды қабылдау жүргізіліп жатыр.

Құжаттар bilemtihan.kz сайты арқылы онлайн түрде 12 сәуірге дейін қабылданады. Емтихан 11 мамыр күні I кезең бойынша өткізіледі.

Толық мәліметті +7 707 327 8099 WhatsApp нөмірі арқылы ала аласыздар!

ТАРИФТІ ЕНГІЗУ ТУРАЛЫ

«KBS Gaz» ЖШС Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Табиғи монополияларды реттеу комитеті департаментінің 2025 жылғы 24 ақпандағы №16-ОД бұйрығы негізінде тауарлық газды тасымалдауға **2458,11 теңге** көлемінде тариф бекітілгенін хабарлайды. 2025 жылғы 1 сәуірден бастап қолданысқа енгізіле отырып, ҚҚС-сыз **1000 м³** үшін «Птицевод», «Болашақ», «Дружба», «Қарасу» шағынауданы объектілеріндегі тұтынушыларға газ тарату жүйелері үшін.

«Байсерке Агро» ЖШС келесі жобалар бойынша ашық жиналыстар түрінде тыңдаулар өткізеді:

- Атмосфераға зиянды заттардың рұқсат етілген шығарындыларының нормативтері;
- Қалдықтарды басқару бағдарламасы;
- Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы;
- Іс-шаралар жоспары.

Қоғамдық тыңдаулар 2025 жылдың 9 сәуірінде, сағат 12.00-де, мекенжайы: Алматы облысы, Іле ауданы, Байсерке ауылдық округі, Байсерке ауылы, Бейбітшілік көшесі, 14 В «№28 мектеп-гимназия» ғимаратында өтеді 43.479623, 77.042276.

Төтенше жағдайлар және (немесе) шектеу шаралары, оның ішінде карантин, әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар енгізілген жағдайда, қоғамдық тыңдаулар **ZOOM** платформасы арқылы онлайн-режимде өткізіледі.

Zoom онлайн-конференциясына сілтеме: https://us06web.zoom.us/j/84756710488?pwd=XuNF7WSrjECo3C5shhU4olXbEKejp4.1

Конференция идентификаторы: 847 5671 0488 Құпия сөз: 616093

Жоспарланған қызметті бастаушы: «Байсерке Агро» ЖШС, заңды мекенжайы: 041600, Қазақстан Республикасы, БИН 030440004785, Алматы облысы, Іле ауданы, Байсерке ауылдық округі, Қонаев көшесі, 1.

Жоба әзірлеушісі: «РНПИЦ «Казэкология» ЖШС, БИН 940740000129, Алматы қаласы, Әйтеке би көшесі, 27, телефон: +7 (727) 291-78-14, e-mail: kazecology.kz@gmail.com

Жобалық құжаттамамен **«Ecoportal.kz» бірыңғай экологиялық порталында** және Алматы облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасының **сайтында** танысуға болады **uprirp@mail.ru.**

«Hyundai Trans Kazakhstan» ЖШС қоршаған ортаға әсер ету туралы есеп жобасы бойынша ашық жиналыс түрінде тыңдаулар өткізеді:

«Hyundai» жеңіл автомобиль шығаратын зауытты қайта жаңғырту бойынша жұмыс жобасы Қоғамдық тыңдаулар 2025 жылғы 11 сәуірде, сағат 11.00-де мына мекенжайда өтеді: Алматы қаласы, «Алғабас» ықшамауданы, №7 көше, 142/29 (Индустриалды аймақтың әкімшілік ғимараты) 43.322835, 76.807079.

Төтенше жағдай және (немесе) шектеу шаралары, оның ішінде карантин, әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар енгізілген жағдайда, қоғамдық тыңдаулар **ZOOM платформасы** арқылы онлайн-режимде өткізіледі.

Zoom онлайн-конференциясының сілтемесі: https://us05web.zoom.us/j/89121662742?pwd=efYilWYy8s3N68cGopbETkZW94TfAh.1

Конференция идентификаторы: 891 2166 2742

Қол жеткізу коды: 3mdgQh

Жоспарланған қызметтің бастамашысы: «Hyundai Trans Kazakhstan» ЖШС, заңды мекенжайы: 050053, Қазақстан Республикасы, БСН 180740014575, Алматы қ., Алатау ауданы, «Алғабас» ықшамауданы, 7-көше, 138/5.

Жобаны әзірлеуші: «РНПИЦ Казэкология» ЖШС, БСН 940740000129, Алматы қ., Әйтеке би к-сі, 27, телефон: +7 (727) 291-78-14, e-mail: kazecology.kz@gmail.com.

Жобалық құжаттамалар топтамасымен **ecoportal.kz бірыңғай экологиялық порталында**, сондай-ақ Алматы облысы табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасының **сайтында** танысуға болады **uprirp@mail.ru.**

ALATAU AQPARAT

Бас директор –
Ержан ҚАЛЫМБАЙҰЛЫ

Қабылдау бөлмесі:
тел: 293-08-03.

Бас директордың орынбасары –
Абдухалил ЖАЛИЛОВ
тел: 293-08-03 (ішкі 102).

Бас директордың шығармашылық жөніндегі орынбасары –
Гүлжазира СЕЙДАХМЕДОВА
тел.: 293-04-28.

Бас редактор –
Төрехан ДАНИЯР
тел: 293-52-24.

Бас редактордың орынбасары –
Есхат БОЖАН
тел: 293-52-36.

Жауапты хатшы –
Серік ЖҰМАБАЕВ
тел: 293-52-43.

Жаңалықтар мен ақпарат бөлімінің редакторы –
Рая ЕСКЕНДІР

Қала тынысы бөлімінің редакторы –
Нұржамал ӘЛІШЕВА

Шаһар шаруашылығы және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық бөлімінің редакторы –
Құралай ИМАНБЕККЫЗЫ
тел: 293-52-36.

Коммерциялық директор –
Куаныш ДЮСКАЛИЕВ
тел: 293-08-12. E-mail:
rekalatauaqparat@gmail.com

Жарнама және тарату бөлімі. E-mail:
rekalatauaqparat@gmail.com
тел: 293-08-25

Шығармашылық даму жөніндегі кеңес

Кеңес төрағасы –
Олжас СҮЛЕЙМЕНОВ

Кеңес мүшелері:
Сағымбай ҚОЗЫБАЕВ,
Сейітқазы МАТАЕВ.

ГАЗЕТТІ ЖЕТКІЗУ БОЙЫНША ШАҒЫМДАР БОЛСА...

«Қазпошта» АҚ Алматы почтамтына: 8 777 078 53 48, 8 747 204 19 70 телефоны арқылы сағат 9.00-ден 18.00-ге дейін хабарласыңыз

Almaty AQSHAMY

Республикаға тарайтын қоғамдық-саяси қалалық басылым.

Меншік иесі:
«Alataý Aqparat» ЖШС.
E-mail:
alatauaqparat@gmail.com
Мекенжайымыз:
Индекс: 050022.
Шевченко көшесі, 106 А.

Газет аптасына 2 рет, сейсенбі және жұма күндері шығарылады.
Нөмірдің таралымы – 11 152 дана (сейсенбі)

Кезекші редактор –
Рая ЕСКЕНДІР

Газет "Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат комитеті" республикалық мемлекеттік мекемесінде тіркелген.
Тіркеу туралы
№ KZ17VPY00085956
куәлігі 19.01.2024 жылы берілген.

Газет «Almaty aqshamy»-ның компьютер орталығында теріліп, беттелді.
Суреттердің сапасына редакция жауапты.
Жарнама мәтініне жарнама беруші жауап береді.
Автордың мақалалары редакция көзқарасын білдірмейді.
Газет «Алматы-болашақ» АҚ-да басылды. 050026, Алматы қаласы, Мұқанов көшесі, 223 В.
Тел.: 8 (727) 378-40-08, 378-42-00
Офсеттік басылым,
көлемі 2 баспа табақ.

«Almaty aqshamy» газеті «AIR ASTANA» әуе компаниясының бизнес-класс бортында және «Жолаушылар тасымалы» АҚ пойыздарындағы жолаушыларға қолжетімді.

РУХАНИЯТ

ХҰСНИХАТ КӨРМЕСІ

құнды жәдігерлерді елге таныстырды

Аумалы-төкпелі тарихи кезеңде қазақтың құнды жәдігерінің қаншамасы шетел асқаны бізге беймәлім. Бұл күнде руханият жаршыларының еңбегі арқылы сол мұралар қайта оралып, туған жұртымен қауышып жатқаны қуантады. Өткен аптада Алматыдағы «Ахмет үйінде» – А.Байтұрсынұлы мұражай-үйінде өткен хұснихат көрмесінде сондай жәдігерлердің бірқатары көрерменнің көзайымына айналды.

Аяжан СЕРІККЫЗЫ

Көрменің арқауы болған Қытайдағы қандасымыз, мұра жинаушы Сағатхан Қамзаұлының елге жеткізген жәдігерлері болды. Айтуынша, кейбір хұснихат үлгілері ғасырдан астам уақыт сақталып келген. Оның жеке қорында әлі де жарыққа шықпаған жүздеген мұраның бар екенін айтады. Мұның бәрі – қазақ тарихының бір бөлшегі, ұлттың жоғалуға шақ қалған асыл мұрасы екенін көрмеге қатысушылар терең сезінгендей болды.

Аталмыш көрме қазақ руханиятындағы айтулы оқиғалардың бірі – «Қазақ» газетінің 112 жылдығымен тұспа-тұс келді.

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

Әділет АХМЕТҰЛЫ,
Ахмет Байтұрсынұлы музей-үйінің ғылыми қызметкері, алаштанушы:

«Ахмет Байтұрсынұлы жасаған әліпбиді жалпы жұрт «төте жазу» деп біледі. 1912 жылы Ахмет Байтұрсынұлы осы жазуды ұлттық әліпби ретінде қалыптастырып, қазақ руханиятына үлкен жаңалық әкелді. Оған дейін қазақ халқы «шағатай» жазуын қолданған болатын. Төте жазу 1930 жылға дейін қолданыста болып, кейін Кеңес үкіметінің ықпалымен латын, одан кейін кириллицаға көшірілді. Соның нәтижесінде Қазақстанда бұл жазу біртіндеп ұмытылды. Алайда, Қытайға қоныс аударған қазақтар өз жазу дәстүрін сақтап, оны одан әрі дамытты. Төте жазуды меңгеру – бір бөлек, ал оны көркемдеп жазу – нағыз өнер. Бұл өнерді «хұснихат» деп атайды, ал ғылымда «каллиграфия» дейді.

Каллиграфия – адамзат мәдениетінің ортақ мұрасы. Бұл өнер Еуропаның рим, грек, латын жазуларында, Қытайдың дәстүрлі иероглифтерінде, әсіресе, араб мәдениетінде ерекше дамыған. Арабтар каллиграфияны қасиетті Құранды көркемдеу, мешіттерді безендіру үшін қолданса, қазақтар төте жазумен жазылған шығармаларды осындай жоғары көркемдік деңгейге көтере білді. Қытайдағы қазақтар бұл хаткерлік өнерді жоғалтпай, дамытып келді. Сол аймақтағы білім беру жүйесінде «Көркем жазу» сабағы енгізіліп, мықты жазушылар қалыптасты. Осылайша қазақтың төте жазуы Қытай қазақтарының арасында ғана емес, бүкіл түркі әлемінің құнды мұрасына айналды. Бүгінгі көрме – Қытайда жасалған осындай көркем туындылардың Қазақстанға оралғанының бір дәлелі.

«БЕЛСЕНДІ ҰЗАҚ ӨМІР»

ӨНЕРДІҢ ДЕ ЖЫЛУЫ БАР

80 жастағы Маржан әжей қолөнермен айналысып жүр

Алматы қаласының «Белсенді ұзақ өмір сүру» орталығына бір күнде 200-ден астам зейнеткер келеді. Оларға 40-тан астам қызмет түрі көрсетіледі. Орталық ашылғаннан бері осында келіп жүрген, тіпті екінші үйіндей болып кеткен қарттардың бірі – 80-дегі Маржан ӨТЕГЕНОВА.

(Суретті түсірген автор).

Нұржамал ӘЛІШ

Шәй үстінде

Маржан әжеймен жақынырақ танысуға барғанымызда, Орталықтың асханасында төрт-бес замандастарымен тәттімен шәй ішіп, өзара шүйіркелесіп отыр екен. Бізді жылы қарсы алды бәрі. Мекеменің емес, құдды үйдің асүйі секілді, жып-жылы, жайлы, жиһаздары да сәнді. Ыстық шәй бұрқырап қайнап тұр.

Әжей «Белсенді ұзақ өмір сүру» орталығындағы ең танымал қолөнер үйірмесінің тұрақты мүшесі. Орталыққа келген күні алдымен сурет үйірмесіне жазылған екен. Акварельмен сурет салуды үйрене бастайды. Жазған картиналарын жақсы күндердің белгісі ретінде сақтап жүр. Одан кейін Майса Ықыласова жетекшілік ететін қолөнер үйірмесіне көңілі ауды. Мұнда түрлі заттардан, моншақтардан, акрил жіптерден қызықты бейнелер, тұрмыстық заттар, кәдесыйлар, әшекей бұйымдар, тіпті жүннен, киізден қуыршақ жасауға да болады екен. Соған ықыласы оянды.

Қолөнер талғампаздықты қалайтын аса нәзік өнер ғой, Маржан апамыздың нәзік табиғаты да осы бір ұлттық өнермен үйлесім тапқандай.

«Бәріміз туыстаймыз»

– Үш баламнан сегіз немере сүйдім, үш шөберем бар. Балаларым өмірден өз орнын тапты. Зейнетке шыққан кезде немерелеріме қарадым. Қазір олар да өсті. Әрқайсысының өз тіршілігі бар дегендей. Бірі сабақтан, енді бірі жұмыстан келгенше, үйде зерігіп, жалғызсырап отырмайын деп, «Белсенді ұзақ өмір сүру» орталығы туралы естіп, осында келген болатынмын. Қазір екінші үйіме айналып кетті. Бәріміз бір-бірімізге туысқандаймыз. Жаттығу залдарынан, үйірмелерден немесе музыка сабағында бірімізді көрмей қалсақ, не болып қалды екен деп алаңдаймыз, іздейміз.

Мен зейнет демалысына шыққанға дейін есеп-қисап, қағаз жұмыстарымен айналыстым. Былай қарағанда, ресми жұмыс. Ал біреу келіп, кейін қолөнер сенің серігің болады десе, мүлдем сенбес едім. Жасыратыны жоқ, Кеңес үкіметі заманында өсіп-өндік, орысша білім алдық. Ол тұста қазақы киімдерге мән бермеппіз. Ал үңіліп қарасаңыз, мысалы, бойжеткеннің қамзолынан, жігіттің бөркінен, тіпті әжелердің кимешегінің өзінен бір бекзаттық байқалады. Осы өнер мені қаттықызықтырды. Жаныма жылу сыйлайтындай», – дейді өткенге көз жүгіртткен Маржан әжей.

Қолтаңба

Жүннен жасаған ең алғашқы жұмысы – екі қуыршақ. Оларға Ақан сері, Ақтоты деп ат қойған да өзі. Үстіндегі ұлттық киімдерінің түсіне дейін өзі таңдады. Неғұрлым қанық, ашық, жарқын болғанын қалады. Себебі, сол кездегі көңіл-күйі дәл сондай болған. Жігіт шапаны мен қыз қамзолының етегіне түскен кішкентай оюларға да аса мән берді. Осы жұмысына барлық күшін, ықыласын, ниетін, сүйіспеншілігін арнады, тіпті көзінің майын тауысуға да бар еді. Сондықтан болар, «Ақан сері» мен «Ақтоты» бейнесі өте сәтті шыққан.

Маржан әжей одан кейін киізден жылы аяққиім басты. Тіпті, жүннен жеміс-жидекті айнытпай жасап шықты. Қазір «Қыз қуу» тақырыбын қолға алды. Бұл қуыршақтары да әдемі шығатынына сенімді. Себебі, ол бекзат өнерді жүрегімен жақсы көреді.

«Алматылық зейнеткерлерге бос уақытын тиімді өткізсін, ауырмасын, жалықпасын, жалғызсырамасын деп осындай заманауи орталық ашып берген Алматы әкімдігіне және өзінің шығармашылық жолын, дарынын, екінші тынысын ашқан Алматы қаласы «Белсенді ұзақ өмір сүру» орталығына алғысым шексіз», – дейді кейіпкеріміз.

№1 ВЫБОР ГОДА 2023
№1 ВЫБОР ГОДА 2015
№1 ВЫБОР ГОДА 2013

Репортаж: Как в мегаполисе отметили День благодарности
> Стр. 6–7

Общество: Психолог – о том, как бороться с буллингом в школах
> Стр. 9

Социум: Лудомания в Алматы: невыдуманные истории и путь к лечению
> Стр. 10

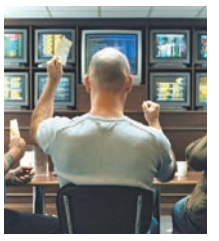

www.vecher.kz
0 000000 009904 02025

Вечерний Алматы

Вторник, 4 марта 2025 г. № 20 (14397) Издается с 28.04.1936 г.

12+

ТАЗА ҚАЗАҚСТАН

В Алматы проходит акция «Чистые улицы»

Фото Қайрата КОНУСПАЕВА

Комплексный подход

В рамках инициированной Главой государства программы «Таза Қазақстан» предусмотрен комплексный подход, который охватывает различные методы в выработке экологической культуры страны, и каждое из направлений получает насыщенное наполнение в крупнейшем мегаполисе страны. Страновая акция сопряжена с городским проектом «Алматы – наш общий дом», содержащим в себе сезонные задачи, реализуемые в зависимости от времени года.
В рамках акции «Алматы – наш общий дом» в марте предусмотрены следующие этапы, проведение которых сделают наш город чище и уютнее:
«Чистые улицы» (1–9 марта) – уборка остановок, дорожных знаков, установка урн, благоустройство магистралей;
«Чистые парки, скверы и горы» (10–16 марта) – субботники в природных зонах и активности по сбору мусора;
«Чистые дворы» (17–23 марта) – уборка и покраска дворовых территорий, детских и спортивных площадок, элементов благоустройства, озеленение, конкурсы на «Лучший двор/дворник/палисадник»;
«Наш город – наша гордость» (24 марта–1 апреля) – благоустройство памятников и массовая посадка деревьев.
В первой декаде марта производится уборка проезжей части, остановок общественного транспорта, очистка от грязи дорожных знаков, установка дополнительных урн и благоустройство основных городских автомагистралей.

(Окончание на стр. 5)

ЭКОНОМИКА

Дом красен уютом

Мегаполис – один из лидеров программы «7–20–25»

Согласно данным Бюро национальной статистики Агентства по стратегическому планированию и реформам Республики Казахстан, общая площадь жилищного фонда в стране за 2024 год составила 434 268,6 тыс. кв. м. Из указанного республиканского объема на города приходится 287 061,8 тыс. кв. м, а на сельскую местность – 147 206,8 тыс. кв. м. По сравнению с 2023 годом объем увеличился на 15 210,5 тыс. кв. м.

Фото Қайрата КОНУСПАЕВА

По итогам прошедшего года обеспеченность жильем на одного проживающего казахстанца за 2024 год составила 24,5 кв. м. При этом в городской местности среднестатистический объем (26,9 кв. м) несколько выше, чем в сельской – 20,7 кв. м. По данному показателю Алматы входит в группу лидеров. Так, на одного алматинца приходится 30,4 кв. метра (опережает Алматы только Астана, где на одного проживающего приходится 32 кв. метра).
Как показывает статистика, количество жилых домов в Казахстане в 2024 году составило 2 567 514 единиц, из них в городе 1 056 013 единиц, в селе 1 511 501 единица, в том числе насчитывается 2 261 107 индивидуальных домов, а также 306 407 многоквартирных.
Алматы с населением более двух миллионов человек лидирует по общей площади жилищного фонда – 57 464,8 тыс. кв. м. Далее следуют: Астана (36 685,4 тыс. кв. м), Туркестанская (34 788,1 тыс. кв. м) и Алматинская (30 626,3 тыс. кв. м) области.

(Окончание на стр. 4)

ГОРОДСКАЯ СРЕДА

Наводят порядок

В городе ликвидируют незаконно установленные киоски и силомеры

В мегаполисе в ходе мониторинга выявлено порядка 500 незаконно размещенных нестационарных торговых объектов (НТО). С начала февраля Управление предпринимательства и инвестиций совместно с участниками рабочей группы приступило к исправлению ситуации. На данный момент демонтировано 290 НТО, оставшиеся 210 уберут до 15 марта. Дополнительно демонтировано 222 развлекательных аппарата (силомеры). Также в городе зафиксировано 32 капитальных строения, по которым также будет проведена соответствующая работа.
Жители Алматы положительно оценивают эту деятельность. Так, Айгуль Кульжаханова из Ауэзовского района отмечает, что проблема с подобными объектами в районе существует уже четвертый год:
– В начале у нас на улице Фурката появилось четыре киоска, которые загородили воркаут, детскую и скейт-площадки. Наблюдалась антисанитария – посуду мыли в тазике, а вокруг лежал мусор. Я писала письма властям с просьбой навести порядок. Рада, что нас услышали.
Жительница Медеуского района Татьяна Касаткина, в свою очередь, отметила, что со сносом киосков стало просторнее и чище.
– Наконец-то убрали киоски по проспекту Достык и в мкр. Орбита. Нет больше той кучи мусора, крыс в арыках. Также надо учитывать, что Медеуский район чаще посещают туристы, и они обращают внимание на общий облик города, – поделилась она.

Акторе ОМАРОВ

Приоритетные дестинации

В Алматы значительно улучшены показатели въездного туризма

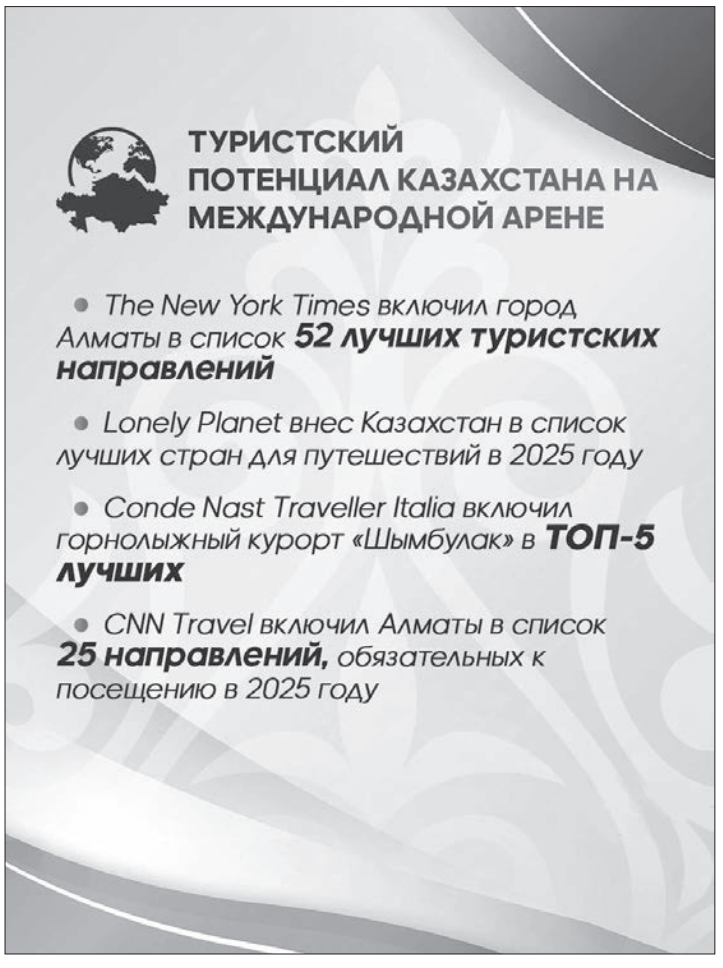

По информации Минтуризма и спорта РК, одновременно улучшена позиция страны в мировом рейтинге. В 2024 году, согласно Индексу развития путешествий и туризма Всемирного экономического форума, Казахстан занял 52-е место среди 119 туристских направлений (ранее – 66-е место).

Республику в прошлому году посетили 15,3 млн иностранцев, путешествующих с различными туристскими целями, за исключением прибывших на работу или для постоянного проживания. Из них 10,4 млн оставались в стране более одного дня. По официальной статистике, средняя продолжительность их пребывания составляет четыре дня.

По данным Нацбанка РК, туристы из дальнего зарубежья в ходе визита тратят у нас в среднем 1500 долл. США. Общий объем расходов интуристов в 2024 году превысил 1,2 трлн тенге.

В сфере туризма отмечен рост объемов инвестиций в основной капитал. Если в 2019 году показатель составлял 502 млрд тенге, то в 2024 году достиг 947,5 млрд. За 2019–2024 годы в данном секторе реализовано более 600 инвестпроектов на 550 млрд тенге, из них в 2024 году – 87.

Кроме того, по поручению Президента Касым-Жомарта Токаева введен новый тип визы Neo Nomad. Она предназначена для современных кочевников – зарубежных туристов, совмещающих работу и отдых, путешествуя и работая удаленно. Новый визовый режим учитывает международный опыт более 50 стран, внедривших аналогичные программы после пандемии.

Иностранные туристы смогут находиться в Казахстане до одного года, оставаясь при этом трудоустроенными в своих зарубежных компаниях. Ожидаемый экономический эффект от данной визы составит около 3,6 млрд тенге в год, если визу получат 500 человек.

По версии The New York Times, Алматы вошел в число 52 лучших туристских направлений, а по версии журнала Lonely Planet Казахстан включен в список лучших стран для путешествий в 2025 году.

CNN Travel в списке из 25 рекомендуемых направлений присвоил нашей стране особый статус. При этом Алматы признан одним из лучших туристских направлений и назван «столицей нового стиля» Центральной Азии благодаря уникальной природе и динамично развивающейся урбанистической культуре.

В ближайшие годы в планах развитие нескольких приоритетных туристских дестинаций, в том числе Алматинского горного кластера. До 2027 года планируется реализовать 181 инвестиционный проект на 1,1 трлн тенге. Кроме того, намечено увеличить занятость в сфере туризма до 800 тыс. человек, а в сельской местности создать 10 тысяч новых рабочих мест благодаря развитию агротуризма.

Также предполагается увеличить количество внутренних туристов до 11 млн человек, а число койко-мест – до 280 тыс, охватить все гостиницы информационной системой eQonaq. Поставлена цель – занять 50-е место в глобальном Индексе развития путешествий и туризма.

«Вечёрка» получила отзывы работников отраслей, связанных с туризмом.

Замдиректора по музейному менеджменту и маркетингу Центрального музея РК **Анна Кущенко:**

– В целях продвижения национальной культуры, включая посетителей из числа иностранных туристов, в Центральном музее проводятся экскурсии на трех языках, в том числе на английском. У нас работают три гида, владеющие английским языком.

Функционирует шесть экспозиционных залов, среди которых «Открытый фонд. Археологическое золото Казахстана», зал Исторической этнографии, где действует система «аудиогид», предоставляющая возможность иностранным гостям получить информацию на английском языке. Мы существенно расширили набор рекламно-информационных материалов – буклетов, путеводителей, листовок. У входа в музей установлен информационный киоск, а также виртуальный гид, которые предоставляют подробную информацию о музее и коллекциях на шести языках.

С 2024 года возросло число посетителей, в том числе и иностранных туристов. Одним из важных факторов стало введение безвизового режима с Китаем, сегодня до тысячи человек ежедневно посещают музей, включая туристов.

Художник **Лейла Жаркын:**

– Поток туристов, в том числе из-за границы, намного увеличился в 2024 году. У нас имеется ремесленнический центр и сюда турфирмы привозят гостей, включая иностранцев. В плане популяризации национальной культуры отрадно, что стало больше национальных кафе. Это привлекает как иностранцев, так и казахстанцев.

Прогресс налицо, но у нас не хватает арт-пространств в национальном стиле, за исключением музеев. Хотелось бы побольше таких зон для роста числа туристов.

Новые задачи

Кабмин оценил перспективы нефтегазового сектора

Заместитель премьер-министра – министр национальной экономики Серик Жумангарин провел заседание штаба по обеспечению экономического роста, посвященное потенциалу нефтегазовой отрасли в текущем году и инвестиционно-экономическому развитию Мангистауской области.

При реальном росте ВВП в 2024 году в размере 4,8% поставленная на 2025 цель составляет 7%. Это очень высокий, но достижимый при своевременной реализации инвестиционных проектов реального сектора экономики показатель.

Как сообщили представители Министерства энергетики, нефтепереработка по итогам января составила 1,53 млн тонн, или 104% в сравнении с январем прошлого года. Этот показатель опережает и план на первый месяц 2025 года на 0,6%.

В целом доля нефтепереработки в структуре ВВП Казахстана составляет менее 1% (за 2023 год – 0,8%, за 9 месяцев 2024 года – 0,6%). В то же время сфера нефтепереработки – это производство продуктов с высокой добавленной стоимостью. Отмечено, что после завершения реализации проекта расширения ТОО «СП «CaspiBitum», которое ожидается в конце мая 2025 года, мощность переработки увеличится с 1 млн тонн до 1,5 млн тонн. Итого совокупный объем перерабатывающих мощностей в Казахстане в 2026 году вырастет с 18 млн до 18,5 млн тонн.

Вице-премьер выслушал проблемные вопросы с загрузкой крупных перерабатывающих заводов и мини-НПЗ.

– При отсутствии каких-либо серьезных внешних факторов у нефтеперерабатывающей отрасли есть хорошие шансы увеличить свою долю вклада в ВВП Казахстана в этом году, – отметил Серик Жумангарин.

На заседании штаба также были рассмотрены составляющие индекса таргетируемого физического роста Мангистауской области. При задаче роста на этот год в 7% по итогам января отмечается низкое выполнение показателей по сельскому и рыбному хозяйству (87,5% при плане в 101%) и торговле (102% вместо целевых 105,4%). Вице-премьер поручил обеспечить выполнение поставленных планов в ближайшие месяцы. С учетом весомой доли торговли в ВВП страны (19% в 2024 году) одно из ближайших заседаний штаба будет посвящено торговле и транспорту со складированием.

Также участники заседания разобрали причины низкого освоения средств на бюджетно-инвестиционные проекты региона. Вице-премьер С. Жумангарин поручил изучить все проекты, нуждающиеся в срочном финансировании, через призму их влияния на увеличение вклада в реальный сектор экономики.

Полосу подготовил Расул БАХАМОВ

Укрепляя взаимодействие

В Алматы состоялась научно-практическая конференция «Сотрудничество во имя мира и развития», посвященная 33-летию вступления Казахстана в ООН

Организатором мероприятия выступили Министерство иностранных дел РК и Представительство ООН в Казахстане. Встреча собрала экспертов и представителей дипломатического корпуса для обсуждения тем, связанных с укреплением мира, международного сотрудничества и глобальной безопасности.

Нынешний год представляет собой важный рубеж для Организации Объединенных Наций, отмечающей свое 80-летие. С момента своего создания в 1945 году ООН служит ключевым механизмом в обеспечении международного мира и безопасности, продвижении прав человека и устойчивого развития. Все эти достижения невозможно было бы реализовать без глобального сотрудничества, которое стало залогом успеха организации на протяжении восьми десятилетий.

– В рамках этого юбилея мы также отмечаем 33-летие вступления Республики Казахстан в Организацию Объединенных Наций, которое стало важной вехой в истории международных отношений и символом стремления молодого независимого государства к миру, безопасности и плодотворному сотрудничеству с международным сообществом в целях решения сложных глобальных проблем и вызовов. Все эти годы Казахстан твердо привержен целям и принципам Устава ООН и является ответственным партнером, внося реальный вклад в обеспечение международной безопасности, – сказал представитель

Департамента глобальных коммуникаций ООН в Казахстане Властемил Самек.

Посол по особым поручениям – руководитель Представительства Министерства иностранных дел Республики Казахстан в Алматы Жанибек Абдрашов подчеркнул исключительную роль ООН в решении наиболее актуальных проблем современности, отметив высокий уровень взаимодействия по всем направлениям между нашей страной и глобальной Организацией на протяжении всего периода сотрудничества.

В рамках встречи особое внимание было также уделено значимости инициативы Казахстана по созданию в Алматы Регионального центра ООН по устойчивому развитию для Центральной Азии и Афганистана, направленного на обеспечение мира и безопасности в регионе.

В свою очередь, представители международной организации высоко оценили усилия Казахстана в продвижении вопросов укрепления мира и безопасности, достижения Целей устойчивого развития и обеспечения прав человека и положительно отозвались об инициативах, выдвигаемых РК на международных площадках.

Научно-практическая конференция «Сотрудничество во имя мира» стала важным событием, которое продемонстрировало приверженность Казахстана идеалам ООН и его активное участие в глобальном сотрудничестве ради мира и безопасности. Вступление Казахстана в ООН 33 года назад открыло для страны новые горизонты в международной политике и укрепило ее статус на мировой арене. Казахстан продолжает играть важную роль в глобальных усилиях по мирному разрешению конфликтов, устойчивому развитию и защите прав человека.

Наталья ГЛУШАЕВА
Фото Самата ХУСАЙНОВА

Совместные инициативы

В мегаполисе обсудили взаимодействие НПО с органами власти

Состоялось заседание Совета по сотрудничеству и взаимодействию с неправительственными организациями при акимате города. Главной целью встречи стало укрепление связи между гражданским сектором и государственными органами, а также обсуждение актуальных вопросов и инициатив, направленных на развитие гражданского общества, повышение прозрачности и эффективности работы НПО.

С приветственным словом к участникам обратился заместитель акима Алматы Азамат Калдыбеков. Он поздравил представителей гражданского сектора с прошедшим Всемирным днем неправительственных организаций и пожелал успехов в их деятельности.

– Сотрудничество с гражданским сектором имеет ключевое значение. Например, в 2023 году мы организовали Алматинский гражданский форум, который собрал более 400 участников для обсуждения устойчивого развития города. В этом году планируем продолжить эту традицию, развивать диалог с НПО и привлекать их к решению актуальных задач, – подчеркнул он.

Основным механизмом работы с НПО является государственный социальный заказ. Такое мнение высказал руководитель городского Управления общественного развития Айдар Есенбеков.

– Исходя из потребностей НПО, Управлением общественного развития впервые в прошлом году стартовал проект в рамках ГСЗ «Развитие общественной дипломатии и взаимодействие с МНПО в рамках 8-й рекомендации ФАТФ», где предусмотрено обучение работников государственных органов и представителей гражданского сектора по вопросам реализации этой рекомендации в Казахстане и проведению информационно-разъяснительных мероприятий для неправительственных организаций по противодействию легализации, отмыванию доходов и финансирования терроризма в рамках реализации рекомендаций ФАТФ. В 2024 году в пилотном режиме через оператора НАО «Центр по поддержке гражданских инициатив» был реализован проект в рамках грантового финансирования на тему «Центр общественного мониторинга реализации целей устойчивого развития в Алматы». Проект подразумевает создание аналитической основы центра и соответствующей электронной платформы по мониторингу достижений Целей устойчивого развития ООН в Алматы. После положительного опыта нами принято решение в этом году продолжить реализацию проекта, – сообщил Айдар Есенбеков.

По итогам заседания самые активные НПО города были награждены благодарственными письмами.

Аружан ТОКТАМЫСОВА

Актуальный инструмент

В Алматы презентовали проект «Умный дом»

Инициатором проекта, направленного на внедрение современных энергосберегающих технологий и подготовку квалифицированных специалистов, является Алматинский электромеханический колледж.

Как отметил директор колледжа Болатжан Бозымбаев, проект «Умный дом» стал возможным благодаря сотрудничеству с международными и отечественными компаниями. Одним из ключевых этапов подготовки стало прохождение преподавателями стажировки на заводе FESTO в Сан-Паулу (Бразилия). Это позволило им ознакомиться с передовыми технологиями автоматизированного управления, которые легли в основу образовательных программ колледжа.

– Алматы, как и многие другие мегаполисы, сталкивается с быстрым ростом населения и увеличением спроса на энергосберегающие технологии. «Умный дом» является актуальным инструментом для устойчивого развития города. Он направлен на повышение качества жизни жителей, обеспечение комфорта, безопасности и ресурсосбережения, что особенно важно в условиях современных вызовов, – отметил Болатжан Бозымбаев.

По его словам, для эффективной реализации инициативы колледж заключил меморандум о сотрудничестве с одним из ТОО, что позволило оснастить учебные лаборатории современным оборудованием – от систем управления климатом до электронных замков и датчиков слежения. Это дает студентам возможность получать практические навыки в реальных условиях.

В дальнейшем проект «Умный дом» планируют масштабировать на другие регионы Казахстана, а также применять технологии для модернизации существующих жилых комплексов в Алматы.

– Мы уверены, что этот проект станет важным шагом не только в развитии «умных» технологий, но и в подготовке высококвалифицированных кадров. Год рабочих профессий подчеркивает значимость технических специальностей, и мы гордимся тем, что вносим вклад в эту инициативу, – отметил директор колледжа.

Самира САРМАНОВА

Важный шаг

По поручению Главы государства в городе строится первая национальная школа Abai Ulttyq Mektebi

Проект направлен на создание уникальной образовательной среды для одаренных детей Казахстана. Ход строительства во время рабочей поездки в Алматы проинспектировал министр просвещения Гани Бейсембаев.

Учебное заведение рассчитано на 900 ученических мест и включает в себя интернат, дом учителя, библиотеку, спортивный комплекс, современные высокотехнологичные учебные кабинеты. Открытие запланировано в этом году.

Особенность проекта в том, что образовательная концепция школы основана на философии великого казахского мыслителя Абая и воплощает в себе его ключевые «пять ценностей».

– Создание национальной школы – это стратегический шаг в развитии отечественного образования, направленный на воспитание нового поколения интеллектуалов, знающих свои корни, владеющих языками и готовых к глобальным вызовам, – отметил министр Гани Бейсембаев.

Важным шагом в реализации проекта является разработка единой образовательной программы ABAY-Programme, ориентированной на формирование многоязычной, интеллектуальной и национально осознанной личности. Школа также установит партнерство с ведущим педагогическим вузом страны – Казахским национальным педагогическим университетом имени Абая. В рамках этого сотрудничества будет создана «Лаборатория Абая», которая станет центром методических и научных исследований в области гуманитарного образования.

Также во время рабочей поездки Гани Бейсембаев провел встречу с профессорско-преподавательским составом и студентами Казахского национального педагогического университета имени Абая, Казахского национального женского педагогического университета, а также Казахского национального университета имени аль-Фараби.

Основное внимание в ходе встреч было уделено вопросам повышения качества подготовки педагогических кадров, совершенствования образовательных программ и важности непрерывного педагогического образования.

– Актуальным вопросом остается повышение качества педагогического образования. Ваше эффективное обучение в вузе сегодня – это фундамент качественного образования подрастающего поколения в будущем, – обратился к будущим педагогам Гани Бейсембаев.

В ходе поездки министр также принял участие в республиканском научно-практическом форуме «Педагогика Казахстана: преемственность образования и науки», посвященной актуальным вопросам педагогического образования. В рамках мероприятия был подписан меморандум о сотрудничестве между Национальной академией образования имени Ы. Алтынсарина и Казахским национальным университетом имени аль-Фараби.

Завершая рабочую поездку, Гани Бейсембаев ответил на вопросы студентов. Будущих педагогов волновали меры государственной поддержки учителей в сельской местности, вопросы трудоустройства, взаимодействие с родительским сообществом, а также особенности воспитательной работы в контексте общенациональных ценностей в рамках программы «Біртұтас тәрбие».

София ОРЛОВА

ЧЕЛОВЕК ТРУДА

Леди на высоте

Алматинка Галина Норкина – почетный дорожник РК, на протяжении 50 лет она трудится крановщицей в арматурном цехе на Алматинском заводе мостовых конструкций

Взглянув на эту женщину с мягким лучистым взглядом, сложно представить, что она способна управлять мостовым краном. Полвека, целых пятьдесят лет, она поднимается в кабину крана, чтобы день за днем работать на родном заводе. Нашей героине 68 лет, большая часть из которых прошла на высоте 8 метров. Галина признается, что никогда не боялась высоты.

Работа машиниста крана – не для слабонервных, но и женщина не из робкого десятка. На родном заводе ее знают абсолютно все, ведь она трудится здесь уже полвека.

– С детства в семье мне было привито уважение к рабочей профессии. Мои дедушка с бабушкой, родители всю жизнь проработали на железной дороге. Я продолжила семейную рабочую династию уже в третьем поколении. Сразу после окончания школы мечтала попасть на АЗМК. На завод я пришла в 18 лет, работала в лаборатории, потом от завода закончила курсы крановщиков и в последующие 10 лет прошла боевое крещение машинистом крана на козловых и мостовых кранах в цехе отгрузки. Далее меня перевели в арматурный цех, где я работала не только на кране, но и на станках, – рассказывает Галина Норкина.

Галина быстро освоила профессию, усердия ей было не занимать. Наставники отмечали ее хватку и умение чувствовать машину. Коллеги доверяют работнице самые сложные задачи, зная, что она выполнит их безупречно.

– Я люблю свою работу и получаю от нее удовольствие, – подчеркнула крановщица. – Благодаря заботе администрации и созданию условий для рабочих завод стал для многих из нас вторым домом. Руководство постоянно обеспечивает нас работой, создает хорошие условия для работы и отдыха. Люблю свой завод. Он дает нам все – и достойную жизнь, и моральное удовлетворение.

Галина Норкина не только мастер своего дела, но и замечательный человек. Она всегда готова прийти на помощь, поделиться опытом и поддержать добрым словом. Молодые работники тянутся к ней за советом, а она с радостью делится секретами мастерства.

– В нашей работе важны такие качества как: терпение, сосредоточенность, настойчивость, трудолюбие, а также любовь к своему делу. Именно любовь помогает справляться с трудностями и получать удовольствие от процесса, – сказала специалист.

Рабочий день нашей героини начинается с обязательного медосмотра и проверки исправности крана, затем – четкая и слаженная работа: разгрузка металла, доставка заготовок к станкам, отгрузка готовой продукции. Кран грузоподъемностью 12,5 тонн – надежный помощник в этом процессе. Руки женщины привыкли к управлению краном, глаза безошибочно определяют вес и размер груза. Она чувствует свой кран как продолжение себя и знает каждую его особенность. Коллеги уважают ее за профессионализм, ответственность и готовность всегда прийти на помощь.

– Когда еду по городу, бываю в регионах, всегда с удовольствием смотрю на мосты и дорожные развязки, которые собраны из наших мостовых железобетонных балок. Горжусь тем, что продукция нашего завода приносит пользу людям, обществу, мы вносим достойный вклад в экономику Казахстана. Я горжусь своей работой на заводе. Считаю, что каждый человек должен найти свое место в жизни и честно трудиться на благо общества. Именно труд является основой благополучия и процветания страны, – отметила Галина Норкина.

Время не стоит на месте, на заводе идет поэтапная модернизация, постоянное обновление оборудования. Приходит молодежь. Галина с интересом наблюдает за этими изменениями и старается не отставать от прогресса. Поднимаясь в кабину своего крана, она чувствует себя на своем месте. Видит, как кипит работа на заводе, как создаются новые изделия, как строится будущее. Тогда Галина понимает, что ее труд важен и нужен. Ведь она – часть этого большого и сложного механизма, который называется «заводом».

И хотя годы берут свое, Галина Норкина не собирается уходить на заслуженный отдых. Завод для Галины – не просто место работы, а вторая семья. Здесь прошли лучшие годы ее жизни. И даже сейчас, когда многие ее ровесники наслаждаются покоем и отдыхом, она не представляет себя без заводской суеты и гула машин. Галина полна энергии и желания продолжать работать, вносить свой вклад в развитие завода и делиться своим опытом и знаниями, и ее место – в кабине крана, откуда она безошибочно управляет важными процессами. При всем этом Галина Норкина не забывает о родных, старается уделять им внимание, как только появляется свободное время.

– Моя самая заветная мечта – чтобы не было войны и мои дети, внуки жили счастливо – сказала она.

Ее работа – не просто рутина, это призвание. В каждом поднятом грузе, в каждом точном движении крана – частичка ее души, любви к родному заводу.

Асель ТАШИБАЕВА
Фото пресс-службы ТОО «АЗМК»

Дом красен уютом

(Окончание. Начало на стр. 1)

Жилая площадь жилищного фонда по Казахстану к 1 января 2025 года составила 276 860,5 тыс. кв. м. При этом на Алматы приходится 35 372,2 тыс. кв. м. Из указанного объема на частную собственность приходится 34 818,9 тыс. кв. м, а на государственную – 553,3 тыс. кв. м.

В мегаполисе общее число жилых домов на 1 января 2025 года составило 171 319 единиц. Из них индивидуальных домов – 143 339, а многоквартирных – 27 980. Если рассматривать структуру жилых помещений, то абсолютными лидерами являются жильцы двухкомнатных квартир – 257 832 единицы. Далее следуют: однокомнатные квартиры – 217 548 единиц и трехкомнатные квартиры – 197 582 единицы.

С точки зрения благоустройства все дома в Алматы обеспечены водоснабжением. Обеспеченность канализацией в городе составляет 99,3%, центральным отоплением – 98,3%, ванной или душем – 80,7%, центральным горячим водоснабжением – 96,6%, газом – 98,3%.

Экономический эксперт Жумабай Кусаинов обращает внимание, что Алматы постоянно сталкивается не только со стремительно растущим населением, но и с острой нехваткой площадей для нового строительства. При этом, невзирая на самые высокие цены, потребность в новом жилье остается высокой с учетом увеличивающейся доли молодых алматинцев.

– На днях Национальный банк привел промежуточные данные по реализации программы «7–20–25». По состоянию на 27 февраля 2025 года по республике выдано 78 649 займов на 1,093 трлн тенге. На Алматы приходится 16 388 займов на сумму 259,3 млрд тенге (второй показатель после Астаны – 28 688 займов на сумму 458 млрд тенге).

Следует учитывать, что в мегаполисе ужесточены требования к застройщикам, а также в ряде районов имеются ограничения по этажности возводимых зданий. Новые здания, строящиеся в Алматы между проспектами Абая и Аль-Фараби, не должны превышать девяти этажей.

Также специалисты в области экологии и урбанистики говорят не только об актуальности сбережения зеленого фонда, но и о важности расширения дорог и строительства новых развязок из-за растущего парка автомобилей, загрязняющих окружающую среду. Если еще принять во внимание физическое устаревание части зданий или необходимость сноса домов при строительстве новых крупных транспортных артерий, то острота проблемы даже возрастает, – говорит эксперт.

Он также отмечает, что власти города решительно взялись за снос незаконно возведенных строений либо зданий, построенных с нарушениями строительных и иных нормативов. Кроме того, теперь в Алматы инстанциями более строго рассматриваются документы при оформлении разрешений на постройку новых зданий.

В то же время новые технологии позволяют уменьшить документооборот и улучшить качество строительства. Активно реализовываются льготные банковские программы по приобретению жилья молодыми семьями, госслужащими, а в дальнейшем планируется расширить круг участников, включив в список представителей рабочих профессий.

В этом ключе, по мнению Ж. Кусаинова, имеются определенные надежды, что с созданием будущего промышленного пояса от нового города Алатау до Конаева и наличием СЭЗ «Парк инновационных технологий» часть предприятий города может быть передислоцирована за пределы Алматы.

Расул БАХАМОВ
Фото Кайрата КОНУСПАЕВА

Чистый воздух

Автомобили остаются значительным источником загрязнения атмосферы

1 марта в рамках общегородской кампании «Алматы – наш общий дом» в мегаполисе прошла акция «Чистый воздух», в ходе которой проведен широкомасштабный мониторинг автомобилей на предмет токсичности выхлопных газов, въезжающих в город. На одном из экопостов, расположенном по проспекту Райымбека в районе рынка «Алтын Орда», побывали журналисты нашего издания.

За прошлый год на 19 экопостах Алматы было проведено 204 996 замеров и выявлено превышение допустимых норм у 30 с лишним тысяч автомобилей. Это составляет до 17 процентов от общего числа проверенных авто, наносящих, со своей стороны, дополнительный вред экологии Алматы.

Сотрудник ТОО «Ренессанс плюс», старший эколог Абдухамит Аманкул после остановки автомобилей, проверяет токсичность выхлопных газов при помощи газоанализатора. Допустимые нормы у большинства проверенных машин были в норме. В случае превышения сотрудник полиции налагает штраф и выдается рекомендация привести техническое состояние автомобиля в порядок. Но не все владельцы автотранспорта следуют указаниям экологов, продолжая эксплуатацию машин после первого замечания.

Так, владелец БМВ, которому недавно уже выписывали штраф за превышение норм выбросов углекислого газа, не удосужился заняться приведением в порядок агрегатов, снижающих токсичность, продолжая эксплуатацию автомобиля. Это было выяснено по базе данных, после чего с автомобиля были сняты номера, что вынудит владельца более ответственно относиться к пожеланиям экологов.

Абдухамит Аманкул рекомендует всем автовладельцам поддерживать в исправности все узлы и агрегаты, отвечающие за переработку и сжигание бензина и газа, чтобы не вредить окружающей среде, уберечь нервы и семейный бюджет от нежелательных последствий.

Стоит отметить, что в Алматы акция «Чистый воздух» проводится систематически. Эта инициатива направлена на борьбу с загрязнением воздуха автотранспортом, который является одним из основных источников токсичных выбросов в мегаполисе.

Комплексный подход

(Окончание. Начало на стр. 1)

Корреспонденты «Вечёрки» побывали в районе, известном в народе как «Барахолка». С раннего утра бригада дорожных рабочих сметала мусор с обочин вдоль улицы с последующей погрузкой его в идущий следом грузовик.

Дорожный мастер Аскар Алдабергенов, контролировавший процесс, проинформировал нас о следующем.

– Начали работу от улицы Рыскулова и постепенно двигаемся в сторону поворота на мкр. Айнабулак. 16 рабочих собирают с поверхности дороги песок, оставшийся после зимы, которым обрабатывалось дорожное полотно во время снегопадов и другой сопутствующий мусор. В нашем распоряжении фронтальный погрузчик, самосвал и автомобиль – пылесос. Что касается последнего, то он идет после рабочих, собирая более мелкий мусор. Сам работаю дорожным мастером на протяжении последних 15 лет. После наступления зимы убираем то, что раньше оставалось под снегом. Потом, с наступлением тепла, будем заниматься озеленением и приведением в порядок скверов и парков, и так постоянно, следуем за временами года и стараемся поддерживать чистоту на доверенных нам участках, – рассказал бригадир.

От фасада до фасада

Интенсивная работа в Алмалинском районе

В рамках городского проекта «Алматы – наш общий дом», сопряженного с республиканской экологической программой «Таза Қазақстан», в Алмалинском районе был проведен ряд мероприятий.

По акции «Чистые улицы» на улицах Муратбаева, Розыбакиева и проспекте Гагарина производилась уборка названных локаций.

По акции «От фасада до фасада» были очищены улицы Тлендиева, Муратбаева, Толе би, Гоголя, Казыбек би.

Всего было задействовано 320 рабочих и 60 единиц спецтехники, действовавших на магистральных улицах, а также прилегающих к ним скверах и парках. Очистка проводилась не только на пешеходной части и дорожном покрытии, но и в зеленых зонах, арыках, остановках.

Помимо этих мероприятий в данное время проводится внедрение паспортов благоустройства в Алмалинском районе. Сотрудники аппарата акима обходят поэтапно всех собственников и предпринимателей района и разъясняют о необходимости подписания «Паспорта благоустройства». Таким образом, собственники будут более ответственно относиться к территории и проводить там регулярную уборку. Все это подразумевает создание удобства и комфорта для жителей Алмалинского района. На сегодняшний день в районе оформлено уже более 500 паспортов благоустройства. За минувшие три дня было охвачено более 50 собственников.

Помимо этого, проводится ямочный ремонт на дорогах района. Точечно устраняются ямы, аварийные ливневки и бордюры. Рабочие моют остановочные павильоны и подземные переходы.

Жомарт БАЙБОСЫНОВ

Зелёный десант

Порядка двух тысяч крупномерных саженцев высадят в общественных пространствах Алматы

В Алматы с участием научных сотрудников КазНИИ им. Жиембаева, специалистов ТОО «Eco Almaty» и представителей СМИ состоялся пресс-тур по ознакомлению с состоянием зеленых насаждений на площади Республики и вдоль проспекта Аль-Фараби. В ходе мероприятия эксперты рассказали о проведенном ранее обследовании на данных участках, которое выявило аварийное, усыхающее, сухостойное и угнетенное состояние некоторых деревьев.

Работы по вырубке, пересадке и посадке крупномерных саженцев будут проведены с учетом рекомендаций Института ботаники и фитоинтродукции Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов РК.

По словам старшего научного сотрудника лаборатории дендрологии Института ботаники и фитоинтродукции Инги Баба, имеющаяся ель колючая на площади родом из Канады и является самой устойчивой к городским условиям, однако ей необходим особый уход.

– Акимат Алматы проводит масштабную работу по реконструкции высохших деревьев, перед ней была проведена фитопатологическая проверка состояния деревьев с помощью резистографа, который показывает усыхание дерева на 50%. Такие деревья подлежат сносу, так как они угрожают падением и распространением грибов на другие растения. Мы рекомендуем в летнее время проводить усиленную обработку – дождевание с мыльным раствором, чтобы освободить хвоинки от пыли, а в осенне-весенний период дополнительно удобрять почву для поддержания иммунитета растений, – говорит эксперт.

Стоит отметить, что лабораторное обследование хвои с признаками болезней выявило присутствие вторичных сапрофитных грибов рода Альтернария (Alternaria) и Мукор (Mucor), способствующих пожелтению деревьев. При этом патогенных вредных организмов обнаружено не было. Специалисты ТОО «Eco Almaty», проводившие обследование состояния сосен по ул. Сатпаева, подтвердили значительное (более 50%) повреждение обследованных деревьев вредителями и болезнями, а также активное отмирание древесины.

– Управлением экологии совместно с научными сотрудниками и представителями Аграрного университета были обследованы деревья на участке улицы Сатпаева от улицы Желтоксан до проспекта Назарбаева, в ходе которого было выявлено 20 елей, из которых 17 находятся в аварийном состоянии и их надо снести. Оставшиеся три ели будут пересажены. В связи с этим принято решение произвести посадку 28 елей взамен – этим займутся специализированные организации. Каждое дерево было обследовано, основная причина болезни – стволовая гниль, которая повлекла за собой высыхание дерева. Также по проспекту Аль-Фараби от Сейфуллина до Розыбакиева обследовано 1000 деревьев, из них 500 хвойных, 400 лиственных. Было выявлено 55 больных елей и 40 лиственных, которые будут пересажены, – рассказал временно исполняющий обязанности руководителя отдела мониторинга зеленных насаждений фонда Управления экологии и окружающей среды Алматы Нуркен Акмырза.

Стоит отметить, что на обследованном участке по пр. Аль-Фараби произрастает 961 дерево (524 хвойных, 437 лиственных), из которых 906 шт. находятся в удовлетворительном состоянии, 55 – в аварийном, 42 шт. лиственных деревьев (высотой 2-2,5 м) подлежат пересадке. Также по пр. Аль-Фараби имеется 205 свободных участков, где можно высадить новые саженцы. На данном участке будут произведены посадки лиственных деревьев: ясеня высотой шесть метров в количестве 194 штук, вяза такой же высоты в количестве 100 шт.

– Проводились совещания с учеными, озеленителями и другими экспертами – все пришли к единому мнению, что необходимо снести ели вдоль аллеи. Раньше они были в хорошем состоянии, но из-за увеличения количества транспорта и загазованности в городе началось запыление устиц деревьев и их состояние ухудшается. Акиматом было принято решение сделать полную реконструкцию данной аллеи, так как деревья уже больные. Вместо них высадят такие же голубые ели, за ними будет осуществляться усиленный уход – будут подкормки, полностью заменят грунт. Также будут омывать ели с помощью поливочных машин, что увеличит их срок службы. Условия города очень вредят деревьям, особенно хвойным. Все ученые в один голос говорят, что не рекомендуется высадка деревьев на центральной полосе с большим трафиком, – отметил консультант ИП «Биота» Александр Бесчетнов.

Член Зеленой комиссии Омар Нурхайдаров подчеркнул, что аварийное состояние деревьев можно заметить даже при визуальном осмотре.

– Это небезопасно для дорожного движения, поэтому считаю необходимым заменить данные деревья на новые, желательно крупномерные саженцы. Это будет и эстетично, и безопасно. Аварийное состояние мы, как представители Зеленой комиссии, подтверждаем, так как принимали участие в обследовании данной территории. Гарантийный уход за новыми крупномерными саженцами составляет три года, их привезут из питомников. Надеюсь, что эта аллея возродится, – заключил Омар Нурхайдаров.

Стоит отметить, что в марте текущего года по городу также намечена посадка около 2000 крупномеров (на улицах Саина, Рыскулова, Сатпаева, в микрорайоне Кокжиек, в парке Гулдер и других общественных пространствах).

Акерке МЫРЗАГАЛИЕВА
Фото Кайрата КОНУСПАЕВА

Единство – главная ценность

Как Алматы отметил День благодарности

1 марта в День благодарности в мегаполисе прошел целый ряд мероприятий. Они были организованы различными общественными структурами, комьюнити-центрами, студентами вузов.

Дань уважения

В Доме дружбы Алматы к 30-летнему юбилею Ассамблеи народа Казахстана была открыта памятная доска. В мероприятии приняли участие активисты национально-культурных центров, общественные деятели и представители городского акимата.

Заместитель акима города Азамат Калдыбеков отметил огромный вклад, который внесла ассамблея в сохранение межэтнической и межконфессиональной стабильности, создание условий для мирного труда миллионов казахстанцев разных национальностей. Азамат Калдыбеков зачитал поздравительное письмо Президента Казахстана Касым-Жомарта Токаева членам АНК в честь 30-летия данного института, в котором выражена благодарность за созидательный труд и укрепление дружбы и согласия между всеми гражданами республики.

Затем наиболее активным представителям национально-культурных центров были вручены благодарственные письма от акима Алматы. Открытие памятной доски сопровождалось выставкой на больших экранах уникальных документов из архивов, касающихся создания и регистрации каждого национально-культурного центра, действующего в Алматы.

– Корейцы, как и представители многих других этносов Казахстана, прибыли в республику в годы массовых политических репрессий. Отцы и деды нам рассказывали об этой трагической странице и о том, как их поддержали казахи. В поселке Уштобе сохранились землянки, где в первое время вынуждены были жить переселенные в 1930-е годы корейцы. Выжить и сохраниться как этносу корейцы смогли благодаря помощи казахов. Мы глубоко благодарны за то, что в трагический период нас поддержали. Корейцы в Уштобе установили обелиск со словами благодарности казахскому народу.

Первый день весны начинается в стране со Дня благодарности. Установление памятной доски в Доме дружбы олицетворяет важность Ассамблеи народа Казахстана – уникального и влиятельного института, который позволил сохранить мир и спокойствие в стране. Просто устной декларации о дружбе народов мало, а у нас есть орган, имеющий конституционный статус, являющийся механизмом регулирования межэтнических отношений, – отметил ученый, активист Корейского национально-культурного центра Георгий Кан.

В завершение гостям и участникам был показан концерт, организованный силами детских коллективов национально-культурных центров города. Гвоздем выступления стало исполнение кюев на домбре председателем Африканского культурного центра Алматы Данлади-Бвай Даниэлем Джеймсом.

Дети весны

1 марта в родильных домах № 3 и № 5 стал особенным днем – помимо родных и близких женщин пришли поздравить видные общественные деятели. В честь Дня благодарности и 30-летия Ассамблеи народа Казахстана роженицам вручили подарки для новорожденных.

В акции добра приняли участие руководители этнокультурных объединений, а также заместитель председателя Ассамблеи народа Казахстана по Алматы, председатель Совета аксакалов АНК города Болат Оспанов.

Представители ассамблеи лично посетили родильные дома, чтобы поздравить счастливых мамочек и вручить памятные подарки. Эти символические жесты стали олицетворением преемственности поколений и благодарности за будущее Казахстана.

– 1 марта отмечается День благодарности. В этот день мы решили поздравить наших рожениц с замечательным праздником, а также с первым днем священного месяца Рамазан и пожелать им здоровья, счастья. В подарочный набор вошли детские комплекты, игрушки и рюкзак со всем необходимым для малышей, – отметил председатель казахстанского общества дунган Абубакир Войнце.

Высокие гости ознакомились с условиями, которые созданы для рожениц и для малышей, а также отметили теплую и дружескую атмосферу, царившую в палатах.

– Мы решили поблагодарить наших женщин, которые в этот день подарили казахстанскому обществу новых граждан, и хотели поддержать их маленькими презентами. Пользуясь случаем, хотел бы поздравить всех казахстанцев с Днем благодарности! – подчеркнул руководитель афганского этнокультурного центра «Ариана» Эльяс Махмуд.

Мать троих детей Альбина Сембек очень хотела, чтобы младшая дочь появилась на свет в первый день весны, и ее желание исполнилось, чему она несказанно рада, а визит гостей с подарками ее приятно удивил.

– Мне очень приятно, что нас поздравили, спасибо большое! Поздравляю всех с праздником, желаю благополучия, крепкого здоровья, побольше детей, и чтобы у всех у них было счастливое детство, – сказала она.

Широкий отклик

На алматинском Арбате состоялась акция «Доска благодарности», организованная молодежным крылом «Жастар Рухы».

– Это инициативы, направленные на выражение признательности и благодарности всем тем, кто ежедневно делает наш мир лучше. В этот раз мы предложили людям писать слова благодарности на стикерах и приклеивать их на большую доску. Участники акции могли поблагодарить своих близких, друзей, коллег, а также весь народ Казахстана за поддержку и любовь. Мы не ограничивали тематику, каждый мог выразить свои чувства, и неважно, кому они были адресованы, – отметила активист МК «Жастар Рухы» Аяулым Аскарбек.

Было подчеркнуто, что 1 марта – это день, когда мы особенно ощущаем важность благодарности и взаимопомощи.

– Это начало весны, символ обновления и позитивных изменений. Мы хотели, чтобы данная акция стала напоминанием, что важно не забывать выражать свою благодарность за то, что имеем, за наших близких и за весь наш народ. Мероприятие вызвало широкий отклик среди горожан, некоторые писали слова, которые трогали нас до глубины души. Это действительно создает атмосферу единства и вдохновения, – подытожила Аяулым Аскарбек.

В то же время представители РОО «Ассамблея жастары» Алматы установили в городе специально оформленный баннер, на который прохожие клеили стикеры с благодарностями людям. Были приготовлены баурсаки, курт, фирменный шоколад.

– Акция призвана вызывать у горожан чувство благодарности своим родителям, учителям, наставникам и другим, – сказал представитель РОО «Ассамблея жастары» Алматы Рустам Кайрыев.

Особая признательность

В то же время члены молодежных движений и работники акимата Ауэзовского района провели акцию «Мейірім көпірі». Главная цель благотворительного мероприятия – популяризация Дня благодарности, выражение признательности коммунальным работникам, а также уважение и оценка их ежедневного труда.

Представители нового поколения угощали горячим чаем и сладостями сотрудников коммунальных служб, ответственных за чистоту города. Одновременно коммунальщикам были высказаны теплые слова благодарности.

Участники мероприятия отметили важность их повседневного труда и передали искренние слова признательности. В свою очередь, коммунальные работники отметили, что такая забота и внимание согревают сердца и придают им новых сил.

– Эта акция – не просто выражение благодарности, но и способ популяризации доброты и заботы в обществе. Простое, но искреннее дело стало ярким примером для жителей города. Такие инициативы укрепляют доверие, уважение и единство в обществе. В будущем мы продолжим проводить подобные акции, – заявила главный специалист комьюнити-центра Ауэзовского района Балдырған Айша.

Спасибо всей стране

Конечно же, в честь 30-летия Ассамблеи народа Казахстана состоялся праздничный концерт. На сцене комплекса «Алатау» прошло действо с символическим названием «Алғысым саған, Қазақстан!» Звучали казахские и другие национальные песни и мелодии, различные художественные коллективы организовали танцевальные номера. Задорные мелодии и красивые наряды выступающих показали всю палитру культуры различных национальностей, проживающих в республике.

Так, государственный танцевальный ансамбль РК «Салтанат» продемонстрировал хореографическое произведение «Казахстан – наш общий дом», в котором показано единство национальностей, живущих в дружбе и согласии. Отметились исполнением и другие известные казахстанские звезды эстрады.

– Сегодняшние мероприятия объединили этнокультурные центры. Тематика концерта – дружба нашего единого народа. Единство народа в Казахстане – это самая большая ценность, – отметил заместитель председателя АНК Алматы Всеволод Лукашев.

Расул БАХАМОВ, Асель ТАШИБАЕВА, Акерке МЫРЗАГАЛИЕВА
Фото Кайрат КОНУСПАЕВА и Самата ХУСАЙНОВА

ТЕАТРАЛЬНАЯ АФИША

6.03
Государственный театр кукол (ул. Пушкина, 63)
Спектакль «Қаңбақ шал»/ «Старик Перекати поле»
Начало в 11.00

8.03
Камерный театр Ермашова (ул. Щепкина, 35)
Спектакль «Переполох в перьях»
Начало в 18.00

8.03
Театр 2act (ул. Макатаева, 127/11, к1)
Спектакль «Любовь. Письма»
Начало в 19.00

КОНЦЕРТНАЯ АФИША

5.03
Джаз-клуб EverJazz (ул. Гоголя, 406)
Трио Екатерины Хоменковой – All This Jazz
Начало в 20.00

8.03
Театр «Конкордия» (ул. Богенбай батыра, 151)
Музыкальный концерт в честь 8 Марта
Начало в 19.00

8.03
Казахская государственная филармония имени Жамбыла (ул. Калдаякова, 35)
Концерт Primavera
Начало в 18.00

Обмен опытом

Ведущие кардиологи Испании и Австрии провели мастер-класс для алматинских коллег

В Алматы в НИИ кардиологии и внутренних болезней впервые провели сложные операции TAVI с имплантацией саморасширяющегося клапана последнего поколения и сложные вмешательства с применением баллонов с лекарственным покрытием. Процесс проходил под руководством ведущих интервенционных кардиологов Хосе Ф. Диаса Фернандеса из Испании и Ауреля Тома из Австрии в рамках мастер-класса с участием интервенционных кардиологов страны.

Инновационный метод TAVI предназначен для пациентов с тяжелым аортальным стенозом с высоким риском осложнений и летального исхода при проведении открытой операции на аортальном клапане. Его уникальность заключается не только в малоинвазивности, но и в имплантируемых клапанах.

Система транскатетерной имплантации аортального клапана состоит из саморасширяющегося клапана последнего поколения и гибкой системы доставки. Navitor – это единственный самораскрываемый клапан. Эти характеристики дают возможность добиться оптимальной глубины имплантации. Значительно снижается риск повторного оперативного вмешательства. Преимущества, которые имеет клапан, позволяют провести безопасное оперативное вмешательство, достигая наилучшего клинического результата и улучшения качества жизни пациента.

– Наши испанские и австрийские коллеги являются одними из лучших специалистов в мире. Мы пригласили их для обмена инновационными технологиями. Медицина Казахстана идет в ногу со временем, не отставая от ведущих клиник мира. Такие сложные интервенционные вмешательства проводят лишь специалисты, филигранно владеющие хирургическими техниками. У нас есть и высококвалифицированные специалисты и необходимое оборудование, – делится председатель правления НИИ Марат Пашимов.

Участники мастер-класса получили уникальную возможность ознакомиться с передовыми методами лечения сложных случаев поражения коронарных артерий.

Расширение показаний для применения баллонов с лекарственным покрытием является одним из ведущих трендов в интервенционной кардиологии. Если ранее их использовали преимущественно при рестенозах, то сегодня эффективно применяют при хронических окклюзиях, обеспечивая хорошие клинические результаты. Последние данные мировых медицинских исследований показывают, что в ряде случаев можно обходиться без коронарного стента.

– После такой операции сердце будет работать полноценно. У пациентов не появляется болевых ощущений, выраженной одышки и в целом улучшается качество жизни, – отмечает заведующий рентгеноперблоком Алексей Колесников.

В рамках мастер-класса успешно проведено четыре операции. В числе прооперированных и 84-летний пациент, у него были одышка при подъеме на второй этаж, учащенное сердцебиение даже в покое, поднималось давление, головокружение при вставании. Сейчас он чувствует себя хорошо и благодарит докторов.

Полной грудью

Реаниматологи мегаполиса освоили современную методику обезболивания при множественных переломах ребер

Врачи-реаниматологи Центральной городской клинической больницы начали применять новую методику обезболивания ESPB (erector spinae plane block), которая позволяет значительно уменьшить боль и улучшить дыхание пациентов при множественных переломах ребер.

Этот вид блокады был впервые описан в 2016 году и благодаря своей высокой эффективности быстро распространился по всему миру. В декабре 2024 года в рамках мастер-классов и семинаров, организованных при поддержке городского акимата и Управления общественного здравоохранения Алматы, специалисты из Германии и Турции обучили алматинских врачей технике блокад под контролем УЗИ.

– Ранее пациенты с переломами более шести ребер испытывали выраженный болевой синдром, из-за чего не могли вдохнуть полной грудью. Это приводило к развитию посттравматической пневмонии и значительно осложняло течение болезни. Теперь благодаря новой методике боль купируется, пациент может свободно дышать, а необходимость в частом приеме анальгетиков, включая наркотические препараты, исключается, – рассказывает заведующий отделением реанимации ЦГКБ Галымжан Прмагамбетов.

Он отмечает, что уже у четырех пациентов с множественными переломами ребер блокада оказала положительный эффект. Катетер, установленный на срок до пяти дней, позволил проводить длительное обезболивание, что существенно облегчило их состояние.

Галымжан Прмагамбетов также подчеркивает, что эта технология уже начала широко применяться в Казахстане.

Новая методика значительно улучшает прогноз и качество жизни пациентов, снижая риск осложнений и сокращая потребность в сильнодействующих обезболивающих препаратах.

Фото предоставлено УОЗ Алматы

Основы качественной жизни

В городе пациентов с диабетом начали обучать в специальных школах

Проводится комплекс мер по улучшению качества жизни граждан с сахарным диабетом. Для раннего выявления, правильного лечения и профилактики этого заболевания, оказывающего существенное влияние на здоровье населения, государством принимаются меры по расширению бесплатной медицинской помощи, усилению деятельности школ диабета, проведению регулярных скрининговых обследований среди населения. Об этом на пресс-конференции Региональной службы коммуникаций сообщила президент Диабетической ассоциации РК **Баян Жуманова.**

Сегодня в стране зарегистрировано более 500 тысяч человек с сахарным диабетом, из них 10% страдают сахарным диабетом первого типа, а 90% – диабетом второго типа. В целях разъяснения больным необходимости правильного питания, постоянного контроля уровня сахара в крови и ведения здорового образа жизни созданы специальные школы.

– В школе диабета пациентов обучают навыкам подсчета углеводов, использования хлебных единиц (ХЕ), правильного определения доз инсулина и поддержания физической активности. Это поможет им эффективно справляться с болезнью и улучшить качество жизни, – сказала Баян Жуманова.

Она также отметила, что государство вводит новые меры по обеспечению бесплатными лекарствами и увеличению объема медицинской помощи.

– В нашей стране все граждане, больные сахарным диабетом первого типа, обеспечиваются инсулином совершенно бесплатно. Кроме того, бесплатно предоставляются приборы для измерения уровня сахара в крови и тест-полоски. Для людей с диабетом второго типа также предусмотрены бесплатные лекарства, но поскольку они редко измеряют уровень сахара в крови, количество тест-полосок будет ограничено, – отметила Баян Жуманова.

В 2024 году были расширены программы скрининга. Также в регионах республики были проведены обучающие семинары по лечению сахарного диабета для эндокринологов и врачей общей практики.

Выявление диабета на ранней стадии особенно важно, так как помогает снизить риск осложнений. В связи с этим в Казахстане предусмотрена возможность бесплатного ежегодного тестирования уровня сахара в крови для всех граждан.

– Раннее выявление очень важно для профилактики. Поэтому мы призываем население своевременно проходить программы скрининга. Каждый гражданин старше 35 лет должен ежегодно проверять уровень сахара в крови, – подчеркнула Баян Жуманова.

Полосу подготовила Наталья ГЛУШАЕВА

Магнит угрозы

Абсолютный антирекорд: из желудка двухлетнего ребенка извлекли более ста магнитных шариков

Медики Алматы бьют тревогу, это уже третий случай с начала года, когда ребенок, проглотив магнитные шарики, попадает на операционный стол. Только чудом маленьких любознательных «гурманов» удалось спасти благодаря своевременно предпринятым мерам.

В Центр детской неотложной медицинской помощи Алматы поступил двухлетний малыш с подозрением на возможное проглатывание инородного тела. Со слов родителей, около недели назад во время визита в гости ребенок мог проглотить металлические магниты, однако их точное количество оставалось неизвестным.

При проведении рентгенографии органов брюшной полости был выявлен конгломерат из множества металлических предметов размером 6,2×2,2 см. Ребенка экстренно госпитализировали для удаления инородного тела.

Первоначально специалисты попытались извлечь предметы эндоскопическим путем, однако из-за плотного скопления магнитов это оказалось невозможно. Было принято решение о проведении хирургического вмешательства – лапаротомии и гастротомии. В ходе операции из желудка ребенка извлекли 105 магнитных бусин.

После хирургического вмешательства пациент был переведен в отделение реанимации, а затем в хирургическое отделение. В настоящее время состояние ребенка удовлетворительное.

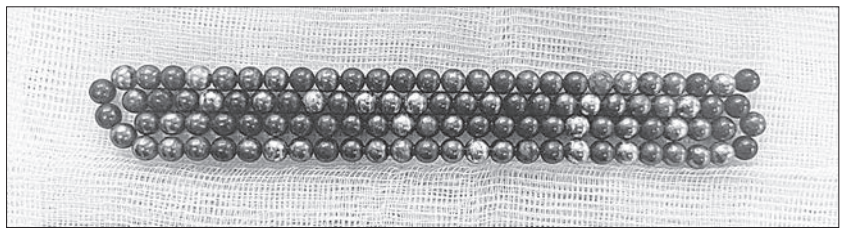

Современные неодимовые магнитные игрушки обычно состоят из 100–200 мелких магнитных шариков, имеющих очень мощное магнитное поле. На первый взгляд они безобидны: гладкие, круглые и могут без проблем выйти обратно с калом. Однако следует учитывать, что неодимовые магниты намного сильнее, чем обычные. Поэтому если один проглоченный магнитный шарик действительно легко выйдет сам, то два и более непременно вступят между собой во взаимодействие, притянув и сдавив между собой различные отделы ЖКТ и вызвав катастрофические последствия. Чаще всего слипание магнитных шариков вызывает язву стенки ЖКТ с перфорацией.

Специалисты Центра детской неотложной медицинской помощи Алматы напоминают родителям о важности бдительности при выборе игрушек и настоятельно рекомендуют следить за безопасностью детей, чтобы избежать подобных ситуаций.

Сложноподчинённые отношения

О действенных мерах борьбы с буллингом в школьной среде

По данным исследования «Поведение детей школьного возраста в отношении здоровья», проведенного НЦОЗ, в Казахстане 17,5% детей время от времени подвергаются буллингу, 6,8% опрошенных подростков два-три раза в месяц испытывают травлю и запугивание со стороны окружающих, 14,1% детей в возрасте 11–15 лет признались, что сами участвовали в буллинге по отношению к сверстникам.

О том, какие «красные флажки» сигнализируют о наличии у ребенка такой проблемы, как поступить родителям в такой ситуации и как должна реагировать школа, мы поговорили с алматинским психологом-педагогом **Ириной Придатко**.

– Зачастую родители даже не подозревают, что ребенок в школе подвергается притязаниям со стороны сверстников. Как распознать, что проблема есть?

– Буллинг – серьезная проблема, но с вниманием, поддержкой и активным участием родителей ее можно преодолеть. Распознать, что проблема действительно имеет место быть, бывает сложно, так как дети часто не рассказывают о травле из страха, стыда или боязни усугубить ситуацию. Однако родители могут обратить внимание на резкие изменения в поведении, замкнутость, тревожность, агрессивность, плаксивость. Потеря интереса к учебе, падение успеваемости. Также «звоночками» являются изменения в питании и сне: ребенок плохо спит, отказывается от еды или, наоборот, переедает. Появляются частые жалобы на плохое самочувствие (головные боли, боли в животе) без видимых причин. Ребенок приходит домой в порванных вещах, пропадают личные вещи или деньги. Отказывается ходить в школу или выражает внезапное настойчивое желание сменить учебное заведение. Появляются синяки, ссадины или другие травмы, но он не может объяснить причину. Частые разговоры о страхе или тревоге перед школой. Ребенок может не говорить напрямую, но кричать о помощи своим поведением.

– Буллинг может проявляться не только в школе, но и в Интернете. Несмотря на то, что это происходит в виртуальном мире, психологические травмы у ребенка могут быть вполне реальные?

– Главным сигналом кибербуллинга является повышенная тревожность после общения ребенка в Сети, нежелание пользоваться телефоном или соцсетями. Появляются резкие эмоциональные реакции на сообщения или звонки. Ребенок может удалять аккаунты или блокировать контакты без объяснения причин. Резко меняются манеры общения в Интернете или отказ говорить о том, что происходит в Сети.

Кибербуллинг может нанести серьезные психологические, эмоциональные и даже физические травмы – от депрессии и низкой самооценки до проблем со сном, потери или набора веса и так далее. Все так же, как и от травли в реальной жизни.

Если ребенок не хочет говорить о своих проблемах, важно не давить на него, а создать атмосферу доверия. Проявляйте сочувствие, интересуйтесь его жизнью, делитесь собственными историями, чтобы он чувствовал себя в безопасности.

– Как родителям выстроить доверительные отношения с ребенком, чтобы он не боялся рассказывать о своих переживаниях?

– Это очень кропотливая и тонкая работа. Для этого в первую очередь необходимо быть внимательным слушателем, не перебивать и, самое главное, не осуждать. Стараться проявлять искренний интерес к его делам и чувствам, оказывая поддержку и желание помочь без давления, уважать его мнение и не обесценивать эмоции. Создавать семейную атмосферу, в которой обсуждение проблем считается нормой.

Также важно развивать в ребенке навыки общения и умение управлять стрессом (это и для взрослых весьма полезно).

Стоит обратить внимание на наиболее частые ошибки, которые никак не способствуют укреплению отношений, а, напротив, отдаляют вас друг от друга. Не игнорируйте и не преуменьшайте проблемы («не обращай внимания», «просто постой за себя», «не давай слабины»). Критика и обвинения также неуместны в этот период («ты сам виноват», «ты слабый, раз не можешь ответить»), а давление и допросы и вовсе заставляют ребенка замкнуться в себе. В этот момент ему необходима защита. Это не тот случай, когда нужно научить справляться с проблемами самостоятельно.

Чтобы ребенок не боялся рассказывать о буллинге, важно оказывать ему поддержку, не осуждать, а обсуждать проблему вместе и искать решения без давления.

Например, такие фразы, как «да не обращай внимания», «ну и что, меня тоже дразнили, и ничего», могут заставить ребенка почувствовать, что его переживания неважны. Он решит, что взрослые не воспримут проблему всерьез.

Вопрос «может, ты их спровоцировал?» вызовет только обратную реакцию – ребенок замкнется, боясь осуждения, не получив поддержки от родителя.

Чрезмерная агрессия и резкие действия тоже не выход из положения. Некоторые родители сразу бегут разбираться с обидчиками или ругаться с учителями. Это может привести к ухудшению ситуации, и ребенок в следующий раз промолчит, чтобы не делать хуже.

Главное – не игнорировать тревожные сигналы. Если ребенок замкнулся, стал тревожным, плохо спит или не хочет идти в школу, а родители списывают это на «просто возраст», он останется один на один с проблемой.

– Почему дети становятся буллерами, и как родителям реагировать, если их ребенок обижает других?

– Иногда родители предпочитают не замечать этой проблемы, но важно понимать, что буллинг – ненормальное поведение и не часть взросления, так что следует отнестись к этому серьезно.

Буллинг может быть вызван желанием утвердиться за счет других, недостатком внимания и поддержки родителей. Они так же могут подражать агрессивному поведению взрослых. У таких детей отсутствуют навыки конструктивного общения и управления эмоциями, создается ощущение власти и безнаказанности. Такое поведение вызвано личными травмами или обидами, которые ребенок не может выразить другим способом.

Если ваш ребенок проявляет агрессию, важно не игнорировать проблему и не оправдывать его поведение. Спокойно поговорите с ним и выясните причины. Показывайте, что агрессия недопустима, и научите альтернативным способам взаимодействия. Постарайтесь вовлечь школьного психолога, если такое поведение систематическое. Работайте над семейной атмосферой, развивайте в ребенке эмпатию, поощряйте позитивное поведение и обучайте способам управления эмоциями.

– Какие психологические причины могут толкать ребенка на агрессию по отношению к сверстникам?

– Агрессия у детей по отношению к сверстникам может иметь разные психологические причины. Например, семейные факторы. Агрессивная модель поведения в семье – если наблюдает насилие (физическое или словесное) между родителями или сталкивается с жестким воспитанием, он может перенять эти модели.

Отсутствие внимания и заботы – ребенок может проявлять агрессию, привлекая таким образом к себе внимание. Гиперопека или жесткий контроль родителей также подавляют ребенка, у него может накапливаться злость, которая выплескивается на сверстников. Также могут быть внутренние психологические причины, например неумение выражать эмоции. Если не объяснили, как справляться с гневом и обидами словами, он может выражать эти чувства через агрессию.

В числе причин – заниженная самооценка. Некоторые дети нападают на других, чтобы почувствовать себя сильнее и компенсировать свою неуверенность. Если ребенок сам подвергался насилию (дома или в школе), он может начать вести себя агрессивно, чтобы перестать чувствовать себя жертвой.

Могут повлиять социальные и внешние факторы. Отвержение сверстниками, он может пытаться добиться признания через агрессию. В некоторых группах подростков доминирующее и агрессивное поведение считается нормой или способом завоевать уважение. Конечно, жестокие фильмы, игры и контент в соцсетях могут также провоцировать агрессивные сценарии поведения.

Не исключаются физиологические и нейропсихологические особенности ребенка. Гиперактивность, импульсивность и нарушение самоконтроля – недостаточно развитая эмоциональная регуляция может приводить к вспышкам агрессии. Дети с дефицитом внимания (СДВГ) или другими особенностями нервной системы могут хуже контролировать агрессию. Проблемы со здоровьем – например, дефицит витаминов или нейробиологические особенности также могут влиять на эмоциональное состояние ребенка.

– Получается, что важно не наказывать за агрессию, а разбираться в ее причинах?

– Да и учить ребенка альтернативным способам выражения эмоций. Поддерживать его, а не только ругать за плохое поведение. Создавать среду, где он чувствует себя безопасно. Но если агрессия постоянная, необходимо проконсультироваться с психологом. Часто агрессия – это не просто «плохое поведение», а сигнал, что у ребенка есть нерешенные проблемы.

– Поделитесь рекомендациями, как ребенку правильно реагировать на агрессию сверстников, чтобы минимизировать травлю?

– Вот несколько ключевых стратегий:

● Развивайте у ребенка уверенность в себе. Учите говорить твердо и спокойно: «Оставь меня в покое!», «Мне это не нравится!». Показывайте, как держаться уверенно: прямая осанка, зрительный контакт, спокойный голос.

Развивайте чувство собственного достоинства – хвалите за достижения, поддерживайте в сложных ситуациях.

● Игнорирование провокаций – лучший способ остановить буллера.

Объясните, что агрессоры часто ищут реакции, а если ее нет, им становится неинтересно.

● Говорите, что просить помощи – это не стыдно. Можно обратиться к учителю, школьному психологу, родителям, друзьям.

● Научите различать ситуацию, когда можно справиться самому, а когда стоит сразу сообщить взрослым.

Подростковый буллинг – проблема, для решения которой требуется комплексный подход. С этой проблемой ребенок не должен справляться в одиночку: здесь требуется внимание как родителей, так и учителей и школьных психологов. Главный совет тем, кто столкнулся с буллингом, – не пускать все на самотек, а получить консультацию специалиста.

Наталья ГЛУШАЕВА

Наша справка

В школах мегаполиса внедряют передовые программы в рамках Комплексного плана по защите детей от насилия, предотвращению суицида и обеспечению их прав и благополучия на 2023–2025 годы. Программа KiVa успешно стартовала в прошлом учебном году в пилотном режиме в двух школах города.

Программа работает на нескольких уровнях, охватывая как профилактические меры, так и способы разрешения уже возникших конфликтов.

Кроме того, шесть пилотных школ города участвуют в реализации программы «ДосболLIKE». Программа охватывает детей с 1-го по 11-й классы и фокусируется на развитии социально-эмоциональных навыков, что способствует созданию безопасной и поддерживающей школьной среды. В ее рамках для педагогов школ прошли семинары по научно-практическим основам профилактики буллинга. Методические рекомендации охватывают вопросы профилактики девиантного поведения, предотвращения рисков и угроз для психологической безопасности, а также укрепления ответственности и здоровья учащихся.

Жизнь, поставленная на кон

Лудомания в Алматы: невыдуманные истории и путь к лечению

Только по официальным данным, в Казахстане насчитывается свыше 400 000 лудоманов, значительная часть которых проживает в Алматы. На путь азарта людей толкают поиск острых ощущений и иллюзия быстрого заработка. В итоге практически каждый из поставивших ставку в казино или у букмекеров оказывается у разбитого корыта, потеряв репутацию, финансы, а некоторые – и жизнь.

Не за то отец сына бил, что играл…

Народная мудрость подчеркивает, что больше всего порицания заслуживают именно те, кто пытается отыграться. История 31-летнего Адлета Н. поучительна для тех, кто еще не начал играть.

– Все началось лет двадцать назад, – говорит он корреспонденту «Вечёрки», – Будучи школьником, закинул монету в 50 тенге в игровой аппарат и был ошарашен выигрышем! 5 тысяч тенге полтинниками приятно оттягивали карманы. Мысль о том, что можно мгновенно разбогатеть поселилась во мне и всплывала напоминанием о том эпизоде каждый раз, когда мне не хватало денег.

> **На путь азарта людей толкают поиск острых ощущений и иллюзия быстрого заработка. В итоге практически каждый из поставивших ставку в казино или у букмекеров оказывается у разбитого корыта, потеряв репутацию, финансы, а некоторые – и жизнь.**

Уже в вузе однокурсники посоветовали увлечение спортом монетизировать посредством ставок в букмекерских конторах. С любопытством сделал первую ставку и угадал исход пяти матчей. Я решил, что теперь могу жить безбедно и каждый раз, когда испытывал нужду в деньгах, бежал в букмекерскую контору (БК), выигрывая по пять–десять тысяч.

Получив диплом, устроился на работу в крупную компанию. Удалось проявить себя с хорошей стороны, пошел карьерный рост. Получил доступ к денежным средствам фирмы и несколько раз запускал руки в кассу. Никто на работе этого не замечал, потому что сразу же закрывал недостачу благодаря «заходившим ставкам». Взяв сто тысяч в обед, я уже к вечеру возвращал их, а на руках оставалась приличная сумма.

Со временем привыкаешь к легким деньгам и пропадает желание работать. Росли запросы на красивую жизнь, заработной платы перестало хватать, и я уже играл целенаправленно, посвящая львиную долю свободного и рабочего времени ставкам. Долги стали постоянным спутником жизни. Однажды завис долг на сумму в три миллиона тенге. Взять кроме БК было не у кого (смеется). Пришлось одолжить сто тысяч у друзей. Проиграл. У подруги взял еще двести тысяч – снова проигрыш. К утру набрал по знакомым около миллиона, но к имеющемуся долгу добавилось еще полтора миллиона.

После этого случая полетел по наклонной вниз: брал деньги у банков, микрокредитных организаций, знакомых, в итоге вышло около ста миллионов тенге. Жизнь превратилась в ад и ничем не радовала. Телефон разрывался от звонков, я погряз во лжи и обещаниях. Пару раз меня избивали, а однажды конкретно сказали, что лишат жизни, если не верну 70 миллионов долга через два дня.

Мужчина попал в тупик и решил уйти из жизни.

– Лежал в ванной с водой. Выпив для храбрости литр водки, рассматривал вены, которые собрался резать… Тут раздался звонок от мамы. Сначала не хотел отвечать, однако потом снял трубку и у меня началась истерика. Она с ужасом слушала о моих больших долгах и заверила, что проблему можно решить. На следующий день мы продали квартиру и машину отца, чтобы закрыть часть долга.

Мы обратились к психологам, и уже несколько месяцев я не играю, моя зарплата и зарплата обоих родителей идут на погашение долга. Но, признаюсь, я уверен, что после того, как расплачусь с кредиторами, то снова захочу попробовать. Подсчитав примерно, сколько проиграл за все время, ужаснулся сумме, составившей около двухсот миллионов. Мысль о том, что оставил семью без крыши над головой и отца без машины не дает мне покоя но я уверен, что смогу вернуть им все потери с процентами и только таким образом смогу поставить точку, – унылым тоном поведал историю своей жизни Адлет.

Расставание с иллюзией

Все же избавиться от зависимости можно, если игроман сам начинает осознавать проблему.

Другой наш собеседник пристрастился к азартным играм лет сорок назад. Шестидесятилетний Марат А. начал играть в карты еще школьником. Со временем карты сменили казино. После переезда игровых домов из Алматы в тогдашний Капшагай мужчина стал завсегдатаем букмекерских контор.

– Жизнь моя наполнена азартом и поиском способов выиграть. Карты, казино, БК, нарды, домино, бильярд – все это в круге моих увлечений было всегда, – говорит наш собеседник. – Меня не интересуют деньги и выигрыш, мой кайф – эмоции, которые получаю во время удачно складывающейся игры. Сколько проиграл? Лет десять назад для интереса начал подсчеты, но когда дошел до суммы в сто тысяч долларов, то остановился, махнув на это рукой.

С женой давно развелся, с детьми не общаюсь и даже внуков вижу изредка. Да, это дорогая цена за мое увлечение, но я был уверен, что до конца жизни смогу выиграть крупную сумму и оставить ее родным людям!

При этом ужасные истории мне знакомы не понаслышке. Знаю, как люди проигрывают состояния, теряют семью и уважение общества. Видел, как проигрывают жизнь или добровольно с ней расстаются из-за долгов. Успокаивал себя, что владею ситуацией и смогу когда-нибудь остановиться. После чемпионата Европы по футболу в прошлом году, нанесшего урон моему кошельку в пять миллионов тенге, я начал анализировать свое состояние, поняв, что оставшиеся годы хочу провести без потрясений, как многие ровесники, любимые внуками.

– Обратился к психологам и теперь избавляюсь от зависимости. Понимаю, что процесс этот долгий, кропотливый, он мучителен для меня, привыкшего получать кучу эмоций за короткое время. Мне посоветовали сменить фокус внимания на другие интересы, и я с радостью обнаружил, что получаю огромное удовольствие от общения с внуками.

> **Лудомания – страшный бич современности. Опаснейшая из зависимостей, и я не сгущаю краски. По моим данным, рынок игровой индустрии в два раза превышает рынок недвижимости в Алматы.**

Изменил круг общения, перестал выпивать, так как в состоянии опьянения могу снова начать играть, не смотрю футбол и другие спортивные трансляции, потому что они напоминают мне о ставках. Жаль, что почти большую часть жизни провел в погоне за нарисованными иллюзиями. Поздно понял, что здоровые эмоции дарит общение с родными. С удивлением обнаружил, что ничего в жизни не умею, но открыл способности к работе с деревом. Иногда снится, что проигрываю крупную сумму, и проснувшись, радуюсь, что это всего лишь сон. Пусть моя история послужит живым примером всем, кто подменяет реальность завышенными ожиданиями и мечтами о возможности быстрого обогащения, – подытожил Марат.

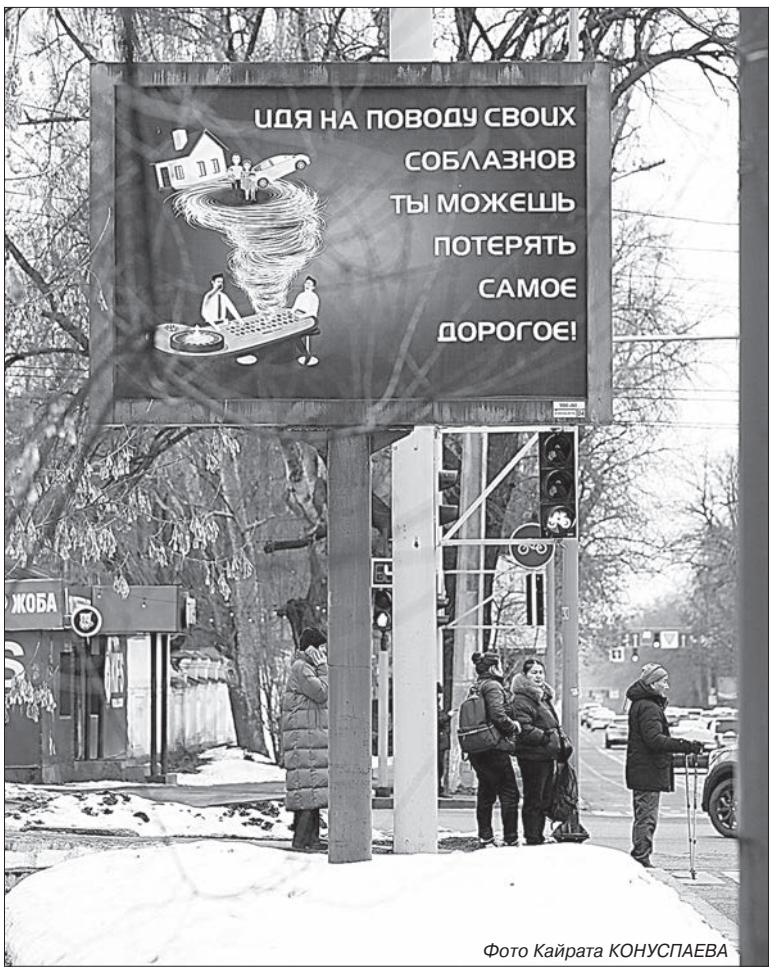

Фото Кайрата КОНУСПАЕВА

Опаснейшая зависимость

Работающий с зависимыми людьми психолог Павел Гноевых твердо убежден, что лудомания несет непоправимый вред обществу:

– Лудомания – страшный бич современности. Опаснейшая из зависимостей, и я не сгущаю краски. По моим данным, рынок игровой индустрии в два раза превышает рынок недвижимости в Алматы. Игроман не пахнет перегаром, у него нет заметных физических изменений, как при употреблении наркотиков, а последствия страшны. Долги, отсутствие средств к существованию не только у игрока и его семьи. И очень часто итогом становится суицид, так как ситуация зависимому представляется патовой и безвыходной.

Заложенные и проигранные квартиры, машины, долги всем вокруг. Каковы причины явления? Конечно же, генетическая предрасположенность к зависимости. Ситуацию усугубляет агрессивная реклама, ориентированная на то, чтобы зацепить человека, внушить ему: есть легкие деньги и отсутствие рисков. Если вы думаете, что я говорю об определенном социальном слое, то разочарую. Среди моих пациентов есть преподаватели престижных вузов, которые, конечно, прекрасно понимали, что у однорукого бандита не выиграть, и тем не менее на эмоциях проигрывали огромные суммы и своих, и чужих денег. В зону риска попадают и чиновники, и студенты. Каждый может свалиться в эту яму и дойти до момента отчаяния, когда на кон поставлено все, когда взято в долг у будущего на несколько жизней вперед.

При этом «червячок в голове» врет: мы все отыграем, ничего страшного, просто надо найти денег и забрать свое. Чувство предвкушения в момент между ставкой и ожиданием «сыграет или нет», держит сильнее наркотиков и алкоголя. Человек этого не понимает и собой не управляет. Сложность лечения в том, что игрок сам должен признать зависимость или проблему. Найти замену или подобные эмоции в жизни очень сложно, а иногда невозможно. Только время и длительная терапия восстанавливают состояние. Очень часто лечение сопровождается срывами, к которым должны быть готовы и зависимый, и родственники.

Жомарт БАЙБОСЫНОВ

Уважаемые читатели!

Мы знаем всё о жизни в большом городе. Присоединяйтесь!

Продолжается подписная кампания на газету «Вечерний Алматы» на 2025 год

Главная газета самого крупного мегаполиса Казахстана – это всегда уникальная, достоверная и актуальная информация о нашем городе и Алматинской агломерации.

Подписавшись на нас, вы узнаете все об Алматы и окрестностях, получите пошаговые инструкции по решению бытовых проблем и деловых вопросов, будете в курсе актуальных трендов моды, искусства, кино и шоу-бизнеса южной столицы Казахстана.

Стоимость подписки на 2025 год по индексам:

65 500
(для индивидуальных подписчиков):
на 1 месяц – 613,40 тенге
на 3 месяца – 1840,20 тенге
на 6 месяцев – 3680,40 тенге
на 9 месяцев – 5520,60 тенге

65 509
(для предприятий и организаций):
на 1 месяц – 1315,62 (город), 803,40 (село) тенге
на 3 месяца – 3946,86 (город), 2410,20 (село) тенге
на 6 месяцев – 7893,72 (город), 4820,40 (село) тенге
на 9 месяцев – 11 840,58 (город), 7230,60 (село) тенге

55 500
(льготная – для участников ВОВ, пенсионеров, инвалидов и многодетных семей):
на 1 месяц – 393,40 тенге
на 3 месяца – 1180,20 тенге
на 6 месяцев – 2360,40 тенге
на 9 месяцев – 3540,60 тенге

Оформить подписку можно в любом отделении Алматинского почтамта АО «Казпочта», ТОО «Агентство «Евразия Пресс».
Телефоны для справок: 8 (727) 293-08-12, 293-08-25

Уважаемые читатели!

Рады сообщить, что оформить подписку на печатную версию «Вечерний Алматы» теперь можно **онлайн**, воспользовавшись сайтом или мобильным приложением **Post.kz.** В строке быстрого поиска можно найти газету **«Вечерний Алматы»** и оформить на нее подписку. Для оформления Вам необходимо указать количество комплектов, срок подписки и произвести оплату банковской картой любого банка.

Подписные индексы и стоимость подписки идентичны с подпиской на печатную версию «Вечерний Алматы».

Доставка газеты будет осуществляться по вашему адресу, указанному при оформлении на **Post.kz**. Сервис доступен 24/7.

ТОО «Hyundai Trans Kazakhstan» проводит слушания в форме открытых собраний по проекту «Отчет о возможных воздействиях на окружающую среду». Рабочий проект «Реконструкция завода по производству легковых автомобилей марки Hyundai».

Общественные слушания состоятся 11 апреля 2025 года в 11.00 по адресу: г. Алматы, мкр. Алгабас, ул. № 7, № 142/29 (административное здание Индустриальной зоны), 43.322835, 76.807079.

В случае введения чрезвычайного положения и (или) ограничительных мероприятий, в том числе карантина, чрезвычайных ситуаций социального, природного и техногенного характера, общественные слушания проводятся в онлайн-режиме через платформу Zoom.

Ссылка на онлайн-конференцию Zoom: https://us05web.zoom.us/j/89121662742?pwd=efYilWYy8s3N68cGopbETkZW94TfAh.1

Идентификатор конференции: 891 2166 2742

Код доступа: 3mdgQh

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Hyundai Trans Kazakhstan», юр. адрес: 050053, Республика Казахстан, БИН 180740014575, г. Алматы, Алатауский р-н, мкр. Алгабас, ул. 7, 138/5.

Разработчик: ТОО «РНПИЦ «Казэкология», БИН 940740000129, г. Алматы, ул. Айтеке би, 27, телефон +7 (727) 291 7814, e-mail: kazecology.kz@gmail.com.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале ecoportal.kz, а также на сайте ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Алматинской области» uprirp@mail.ru.

ТОО «Байсерке Агро» проводит слушания в форме открытых собраний по следующим проектам:

- Нормативы допустимых выбросов вредных веществ в атмосферу (НДВ)
- Программа Управления Отходами
- Программа Производственного Экологического Контроля
- План мероприятий

Общественные слушания состоятся 9 апреля 2025 года в 12.00 по адресу: Алматинская область, Илийский район, Байсеркенский с.о., с. Байсерке, улица Бейбитшилик, 14в «Школа-гимназия № 28», 43.479623, 77.042276.

В случае введения чрезвычайного положения и (или) ограничительных мероприятий, в том числе карантина, чрезвычайных ситуаций социального, природного и техногенного характера, общественные слушания проводятся в онлайн-режиме через платформу Zoom.

Ссылка на онлайн-конференцию Zoom: https://us06web.zoom.us/j/84756710488?pwd=XuNF7WSrjECo3C5shhU4olXbEKejp4.1

Идентификатор конференции: 847 5671 0488

Код доступа: 616093

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Байсерке Агро», юр. адрес: 041600, Республика Казахстан, БИН 030440004785, Алматинская область, Илийский район, п. Байсерке, ул. Кунаева,1.

Разработчик: ТОО «РНПИЦ «Казэкология», БИН 940740000129, г. Алматы, ул. Айтеке би, 27, телефон +7 (727) 291 7814, e-mail: kazecology.kz@gmail.com.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале ecoportal.kz, а также на сайте ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Алматинской области» uprirp@mail.ru.

О введении тарифа

ТОО «KBS Gaz» сообщает, на основании приказа Департамента Комитета по регулированию естественных монополий Министерства национальной экономики РК № 16-ОД от 24.02.2025 г. утвержден тариф на транспортировку товарного газа в размере **2458,11 тг. за 1000 м3 без НДС, с вводом в действие с 1 апреля 2025 г.** по газораспределительным системам для потребителей по объектам ПКСТ «Птицевод», «Болашак», «Дружба», микрорайон Карасу.

КГУ «Управление энергетики и водоснабжения города Алматы» уведомляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по проекту «Реконструкция котельной «Жулдыз» в Турксибском районе г. Алматы», которые **состоятся 18 апреля 2025 г. в 11.00 по адресу: г. Алматы, ул. Шолохова, 9, кабинет 108, акимат Турксибского района.**

Ответственный за организацию орган: ГУ «Управление экологии и окружающей среды города Алматы», пл. Республики, 4, тел. 8(727) 272 54 94, almatyeco@mail.ru.

Инициатор: КГУ «Управление энергетики и водоснабжения города Алматы», тел. 8(727) 970 09 42, u.energy@almaty.gov.kz.

Разработчик проектной документации: ТОО «Казахский Сантехпроект», тел. 8(727) 323 23 12, kazstp@kazstp.kz.

Дополнительная информация по тел.: 8(727)323 23 12, 8(727) 970 09 42. Замечания и предложения принимаются: kazstp @kazstp.kz, ecoportal.kz.

Zoom: https://us05web.zoom.us/j/82812237081?pwd=Syaez27xUdoyjo0QWQNhB297FIFfw3.1

Идентификатор конференции: 828 1223 7081

Код доступа: 6gbUVU

Алматы қаласының энергетика және сумен жабдықтау басқармасы «Түрксіб ауданы «Жұлдыз» қазандығын жаңарту» жобасы бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдау өткізілетінін хабарлайды. **Тыңдау 2025 жылғы 18 сәуірде сағат 11.00-де Алматы қаласы, Шолохов көшесі, 9, Түрксіб ауданы әкімдігі, 108-кабинетте өтеді.**

Ұйымдастыруға жауапты орган: Алматы қаласының экология және қоршаған орта басқармасы (Республика алаңы, 4), тел. 8(727) 272 54 94, almatyeco@mail.ru.

Инициатор: Алматы қаласының энергетика және сумен жабдықтау басқармасы, тел. 8(727) 970 09 42, u.energy@almaty.gov.kz.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші: «Қазақ Сантехпроект» ЖШС, тел. 8(727) 323 23 12, kazstp@kazstp.kz.

Қосымша ақпарат алу үшін: 8(727) 323 23 12, 8(727) 970 09 42.

Ұсыныстар мен пікірлерді kazstp@kazstp.kz, ecoportal.kz электрондық мекенжайларына жолдауға болады.

Zoom: https://us05web.zoom.us/j/82812237081?pwd=Syaez27xUdoyjo0QWQNhB297FIFfw3.1

Идентификатор конференции: 828 1223 7081

Код доступа: 6gbUVU

Открылось наследство после смерти **Пралиева Жайдара Амреевича**, умершего 30 декабря 2024 года. Наследникам обращаться к нотариусу г. Алматы Ултановой Жамиле Шмидтовне по адресу: город Алматы, мкр. Самал-1, ул. Жолдасбекова, дом 9/2, БЦ «Евразия», офис 314. **Тел.: +7 747 696 26 13, +7 701 350 95 78.**

Уважаемые рекламодатели!

Наши читатели – Ваша целевая аудитория!

В газете «Вечерний Алматы» вы можете разместить:

- **PR-статьи**
- **Отчеты о деятельности организации**
- **Информацию о вакансиях**
- **Модульную рекламу**
- **Официальные письма**
- **Прочие материалы**

О преимуществах рекламы в газете вам известно!

О размещении данной информации подробнее вам ответят в рекламном отделе редакции по телефонам: 8 (727) 293-08-12, 293-08-25.

Редакция газеты приглашает к сотрудничеству журналистов, пишущих на политические и экономические темы.
Язык – русский. Работа в офисе.
Оклад на уровне среднерыночного.

По всем вопросам обращаться по тел. 293 05 89.

ALATAU AQPARAT

Генеральный директор
ҚАЛЫМБАЙҰЛЫ Е.
Приемная: тел. 293-08-03

Заместитель генерального директора
ДЖАЛИЛОВ А. Е.
Тел. 293-08-03 (вн. 102)

Заместитель генерального директора по творческим вопросам
САЙДАХМЕДОВА Г. А.
Тел. 293-04-28 (вн. 107)

Главный редактор
ИСЕНОВ Т. С.
Тел. 293-05-89 (вн. 109)

Заместитель главного редактора
САГИМБЕКОВ А. У.
Тел. 293-05-89 (вн. 109)

Ответственный секретарь
ТУЛИНОВА И. И.
Тел. 292-41-39

Редактор отдела новостей и информации
БАХАМОВ Р. Г.
Тел. 293-52-41

Редактор отдела городской жизни
ГЛУШАЕВА Н. В.
Тел. 293-52-41
e-mail: glushaeva@mail.ru

Редактор отдела ЖКХ и городского хозяйства
МЫРЗАГАЛИЕВА А. Б.
Тел. 293-52-42
e-mail: akerke090793@gmail.com

Коммерческий директор
ДЮСКАЛИЕВ К. Д.
Тел. 293-08-12
e-mail: rekalatauaqparat@gmail.com

Отдел рекламы и распространения
Тел. 293-08-25
e-mail: rekalatauaqparat@gmail.com

Совет по творческому развитию:
председатель Совета
СУЛЕЙМЕНОВ Олжас Омарович
члены Совета:
КОЗЫБАЕВ Сагымбай Кабашевич
МАТАЕВ Сейтказы Бейсенгазиевич

Претензии по доставке газеты по телефонам:
Алматинский почтамт АО «Казпочта».
Тел.: +7 (777) 078 53 48,
+7 (747) 204 19 70
Звонки принимаются с 9.00 до 18.00

Периодичность – 2 раза в неделю, издается по вторникам и пятницам.

Газета набрана и сверстана в компьютерном центре газеты «Вечерний Алматы».
Тираж номера 10 405.
Отпечатано:
АО «Алматы-Болашак»,
050026, г. Алматы,
ул. Муканова, 223в,
тел.: 378-40-08, 378-42-00.

Печать офсетная. Объем 8 п. л.
Заказ № 494

За качество фотоснимков в газете ответственность несет редакция.

За содержание рекламных материалов ответственность несет рекламодатель.

Редакция не вступает в переписку с читателями и рукописи не возвращает.

ТОО «Alataý Aqparat»
Регистрационное свидетельство
№ KZ35VPY00085632
от 18.01.2024
Выдано Комитетом информации Министерства культуры и информации Республики Казахстан.

Адрес: 050022, г. Алматы, ул. Шевченко, 106а

Дежурный по номеру
Айгуль КОЛУМБЕТОВА

E-mail: alatauaqparat@gmail.com
Подписаться можно в любом отделении Алматинского почтамта АО «Казпочта».
По вопросам подписки и приобретения звоните в редакцию по телефонам:
(727) 293-08-12, 293-08-25.

Электронная версия газеты «Вечерний Алматы» доступна пассажирам бортов авиакомпании Air Astana

Печатная версия газеты «Вечерний Алматы» доступна пассажирам поездов АО «Пассажирские перевозки»

Праздник добра и милосердия

В Алматы состоялся концерт в честь Дня благодарности

В последний зимний вечер в театре Concordia собрались люди разного возраста. Все они пришли, чтобы насладиться атмосферой праздника, подготовленного акиматом Бостандыкского района. Кстати, в этом году День благодарности отмечается особенно масштабно. Связано это с тем, что исполняется 30 лет Ассамблее народа Казахстана. Разные этнические традиции и обычаи, переплетаясь, образуют уникальный узор. В этом можно было убедиться на праздничном вечере «ЕЛ БІРЛІГІ – ЕҢ АСЫЛ ҚАСИЕТ».

Начало концерта, наполненного яркими танцами, задушевными песнями и виртуозной игрой на музыкальных инструментах предварила официальная часть. Со сцены алматинцев и гостей города поздравил аким Бостандыкского района Санджар Алин.

– 1 марта по устоявшейся традиции мы отмечаем День благодарности. Это важный праздник, имеющий прямое отношение к Ассамблее народа Казахстана, которая играет огромную роль в укреплении нашего общества, сохранении стабильности в стране. Мы гордимся, что люди разных национальностей живут в мире и согласии, и никто не считает себя ущемленным. Желаю всем мира, добра и здоровья, – сказал глава района.

Выступление он завершил награждением самых активных представителей Ассамблеи народа Казахстана. Кроме того, в рамках Года рабочих профессий отметили и лучших специалистов из разных сфер.

Затем начался концерт. Несколькими танцами разных народов зрителей порадовал Государственный ансамбль танца РК «Салтанат». С лиричным номером «Кыз Жибек» вышли на сцену музыкант Акылбек Бектасов и танцовщица Балауса Сылкымбай. Позже молодой человек также сыграл кюй Нургисы Тлендиева «Алкисса», сорвав бурю аплодисментов за виртуозное исполнение.

Также в концерте принял участие Азамат Бекбергенов – финалист проекта «Қазақстан Дауысы 2023», получивший известность благодаря таким хитам, как «Жұмбақ әлем», «Ана туралы баллада», «Арайым» и «Дударай».

Особые эмоции вызвало выступление курсантов Академии КНБ под живой аккомпанемент оркестра из этого же учреждения.

Елена СОКОЛОВА
Фото Кайрата КОНУСПАЕВА

Особая выставка

В мегаполисе прошло мероприятие, посвященное Всемирному Дню гражданской обороны

На площади «Астана» в честь Всемирного Дня гражданской обороны алматинские спасатели провели выставку пожарной, спасательной техники и другого специального снаряжения, находящего на вооружении органов гражданской защиты.

На мероприятие пришли студенты колледжей, вузов, горожане и гости города, чтобы посмотреть на выставленную спецтехнику и узнать больше о пожарно-спасательных отрядах Алматы.

– С 1972 года отмечают Всемирный День гражданской обороны, в 1996 году наша страна стала полноправным членом Международной организации гражданской обороны. Сегодня проходит выставка пожарно-спасательной техники, оборудования и снаряжения, а также демонстрация мобильного полевого госпиталя Центра медицины катастроф, способного до 14 суток оказывать медицинскую помощь, то есть проводить различные операции. Здесь есть аппараты легочной вентиляции, хирургические, – отметил начальник управления гражданской обороны Департамента по ЧС города Алматы Куаныш Оспанов.

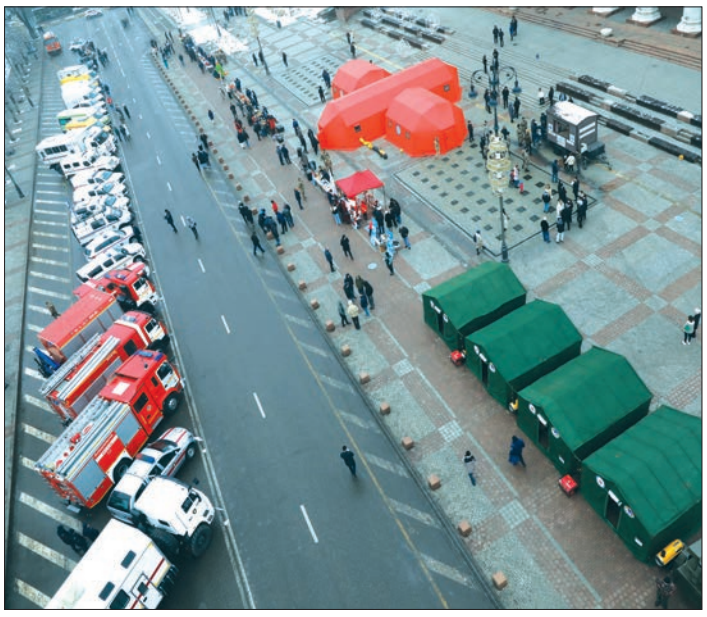

В мегаполисе имеется свыше 4000 единиц техники и 16 тысяч спасателей личного состава.

В случае ЧС предусмотрен республиканский план, который предполагает, что в первые трое суток прибывают спасатели с других регионов в составе 55 тысяч человек и 9000 единиц спецтехники.

Также был проведен мастер-класс на реальных манекенах с открытыми переломами, травмами (медицинские операции, наложение шин).

Демонстрационный показ проводился в целях пропаганды знаний в сфере гражданской защиты и формирования культуры безопасности, а также ознакомления горожан с возможностями спасательных служб и формирований.

Акерке МЫРЗАГАЛИЕВА
Фото Самата ХУСАЙНОВА